

Bakıda 25 yaşlı qızı yaşadığı binanın girişində bıçaqladılar

yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 11 aprel 2017-ci il Çərşənbə axşamı № 74 (6688) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Prezident süni qiymət artıranlara növbəti dəfə xəbərdarlıq etdi

İlham Əliyev:
"2017-ci il Azərbaycan üçün uğurlu olacaq"

yazısı səh.5-də

Əsir düşməmək üçün özlərini öldürən kəşfiyyatçılarımız anıldı

yazısı səh.4-də

Türk əsilli terrorçuların əməlləri Avropadakı türklərə problem yarada bilərmi...

yazısı səh.12-də

Bu gün ÜAK-la bağlı qərar veriləcək; deputatlardan və politoloqdan ilginç açıqlamalar

yazısı səh.8-də

Birləşmiş Ştatların ikili dünya oyunu...

yazısı səh.12-də

Əli İnsanovun "qırmızı xətti" - sabiq nazirin məhkəmə çıxışı barədə müdhiş iddialar

yazısı səh.6-da

Avropada miqrant düşərgələrində qırılan həyatlar - şok statistika, tükürpədən hekayələr

yazısı səh.13-də

Azərbaycan bazarları "leşiyənlər mafiyası"nın əsarətindən qurtula bilmir

yazısı səh.15-də

Vaşinqtondan separatçılara və işğala qarşı ayırı-seçkilik: səbəb nədir?

yazısı səh.11-də

Kəskin hava dəyişikliyi kənd təsərrüfatı üçün təhlükəlidir...

yazısı səh.15-də

General Patrusev portfelində Bakıya nə gətirib?

RUSİYA "OD"U AZƏRBAYCAN SAHİLLƏRİNƏ ÇƏKİR

ABŞ-ın Suriyanı vurması Rusiya hakimiyyətinin qəzəbini artırıb və bu səbəbdən də indi ətraf ölkələrdə siyasətini daha da sərtləşdirmək xətti götürür; Rusiya Təhlükəsizlik Şurası katibinin Bakıya qəfil səfəri, Xəzərdəki təlimlər, Qarabağ cəbhəsində hər gün artan gərginlik bu aqressiyanın yalnız görünən hissəsidir...

yazısı səh.7-də

İsraildən Azərbaycana mühüm jest - İrəvandakı səfir erməniləri məyus etdi

"Azərbaycana silah satmağımızın sizə dəxli yoxdur..."; "Soyqırım məsələsi sizinlə Türkiyənin problemidir", deyən diplomat Bakı və Ankaraya reveranslar etdi: Ermənistan Rusiyanın "arxasından" çıxmıyınca, problemlərini çözməyəcək... yazısı səh.9-da

Vahid Əhmədov:
"İnsanlar hamısı sosial yardım almaq istəyir, ancaq bunun da şərtləri var"

yazısı səh.4-də

Rəsul Quliyevdən Milli Şuraya ağır sözlər: "Cəmil Həsəni ağzı köpüklənə-köpüklənə..."

yazısı səh.3-də

Vəkil general Zakir Nəsirovun azadlığa çıxmasından danışdı

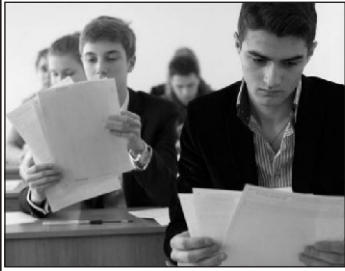
yazısı səh.6-da

Təbrik

Bu gün Şahlar Səmədovun ad günüdür. Bu münasibətlə onu iş yoldaşları, dostları ürəkdən təbrik edir. Şahlar bəyə cansağlığı, xoşbəxt və bol ruzili həyat arzulayırlar. Təbrikə Azər də qoşulur.

Ali məktəblərə ərizə qəbulunun müddəti uzadıldı

I-V ixtisas qrupları üzrə ali təhsil müəssisələrinə və tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsil müəssisələrinə qəbul olmaq istəyən abituriyentlər üçün ərizə qəbulunun müddəti 11 aprel saat 23:59-dək uzadılıb.

Dövlət İmtahan Mərkəzindən APA-ya verilən xəbərə görə, abituriyentlər qeyd olunan tarixədək elektron ərizələrini təsdiq edə bilərlər.

Elektron ərizələrini Sənəd Qəbulu Komissiyalarında (SQK) təsdiq etdirilməli olan və ya hər hansı bir səbəbdən ərizəsini özünü təsdiq edə bilməyən abituriyentlər üçün SQK-lar aprelin 11-də saat 09:00-dan 17:00-dək fəaliyyət göstərəcək.

Elektron ərizəsinin təsdiq olunmasını təmin etməyən abituriyentlər qəbul imtahanına buraxılmayacaq.

Yol polisi sərnişindəşmə ilə əlaqədar reydlər keçirəcək

DİN Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsi (BDYPİ) respublika ərazisində sərnişindəşmə fəaliyyəti ilə məşğul olan hüquqi və fiziki şəxslərə müraciət edib. BDYPİ-nin mətbuat xidmətindən APA-ya verilən məlumata görə, müraciətdə deyilir ki, yol-nəqliyyat hadisələrinin təhlili və aparılan müşahidələr göstərir ki, son vaxtlar avtobus və mikroavtobus sürücüləri tərəfindən yol hərəkəti qaydalarının pozulması və onların nəticəsində törədilən qəzaların sayında artım var.

"Aparılmış müşahidələr deməyə əsas verir ki, belə qayda pozuntularına daha çox yol verənlər məhz Bakı-Sumqayıt marşrutu üzrə sərnişin daşıyanların həyata keçirən sürücülərdir. Qeyd olunan marşrutlarda hərəkət edən sərnişinlərin təhlükəsizliyinin təmin olunması və bu sahədə nəzarətin gücləndirilməsi məqsədilə Baş DYP İdarəsi əlaqədar qurumlarla birgə reydlər keçirəcək. Tədbir zamanı Bakıda, Sumqayıtda, eləcə də marşrut boyu təşkil edilmiş xüsusi postlarda avtobus və mikroavtobusların texniki vəziyyətinə ciddi nəzarət olunacaq, əsasən konstruksiyasında nəzərdə tutulduğundan artıq sayda oturmaqçılarla təchiz edilmiş, tormoz və sükan idarə sistemi nasaz olan, nəqliyyat vasitəsinin şinlərinin protektorlarının naşıları eyni ox üzrə müxtəlif olan və qalınlıqları tələb edilən normalara (ən azı 2 mm) cavab verməyən, habelə avtonəqliyyat vasitələrini idarə etmək sahəsində təcrübəsi beş ildən az olan sürücülər nəqliyyat vasitələrinin idarə olunmasından kənarlaşdırılacaq. Mətbuat nümayəndələrinin iştirakı ilə keçiriləcək reydlərdə Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin Dövlət Avtomobil Nəqliyyatı Xidməti əməkdaşlarının da iştirakı nəzərdə tutulub ki, onlar qanunsuz sərnişindəşmə fəaliyyəti göstərən sürücülərin məsuliyyətə cəlb olunması istiqamətində müvafiq tədbirlər görəcəklər.

Bununla əlaqədar Baş DYP İdarəsi qeyd olunan marşrut üzrə sərnişindəşmə fəaliyyəti ilə məşğul olan fiziki və hüquqi şəxslərdən xahiş edir ki, fəaliyyətlərini Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin təsdiq etdiyi "Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin və baqaj daşınması Qaydaları"na uyğun şəkildə təşkil etməklə sərnişinlərin, eləcə də digər hərəkət iştirakçılarının təhlükəsizliyinin təmin olunması, habelə sərnişinlərin yollarda əziyyət çəkməmələri məqsədilə onların başlanğıc və son məntəqə kimi yalnız avtovağzalarda (avtostansiyalarda) müəyyən edilmiş duracaqlarda minib-düşmələrini və sadalanan texniki tələblərə ciddi riayət olunmasını təmin etsinlər", - deyər müraciətdə vurğulanır.

"Qaya Mətbuat Yayımı" MMC!

- İstənilən qəzet və jurnallar həm də sərfəli qiymətə:
 - Əgər siz qəzet və jurnalların rahatlıqla evinizə və ya ofisinizə çatdırılmasını;
 - Mətbuatı aldıqdan sonra abunə haqqını ödəmək və bu ödənişin formasını sərbəst seçmək hüququndan istifadə etmək;
 - Tirajınızda lazım gəldikdə dəyişikliklər etmək;
Ən başlıcası ayda 26 dəfə nəşr olunan
"Yeni Müsavat" - 0.60 AZN
və bundan əlavə 2500 adda yerli
və xarici nəşrlər.
 - Abunə yazılmaq üçün uzağa getmək lazım deyil.
Telefonla zəng etməyiniz kifayətdir:
Bakı şəh. 564-63-45; 598-35-22
 - Respublikanın digər böyük şəhərlərinə də abunə qəbul olunur.

QHT Şurası ilin birinci rübündəki fəaliyyətinə yekun vurdu

Aprelin 10-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında QHT-lərə Dövlət Dəstəyi Şurasının növbəti iclası keçirilib. Musavat.com xəbər verir ki, şura sədri Azay Quliyev iclası açaraq gündəliyə təklif olunan şuranın cari ilin birinci rübündəki fəaliyyəti, 2017-ci il ikinci qrant müsabiqəsinin elan olunması, Apelyasiya Komissiyasının sonuncu iclasının nəticələri, şuranın 2017-ci il fəaliyyət planına əlavə və dəyişikliklərin edilməsi haqqında məsələni elan edib. Gündəlik yekdilliklə təsdiq olunub.

Şura Katibliyinin icraçı direktoru Fərasət Qurbanov 2017-ci ilin birinci rübündə görülmüş işlər və katibliyin fəaliyyəti haqqında geniş məlumat verib.

İclasda şuranın 2017-ci ilin ikinci qrant müsabiqəsinin mövzu, şərt və qaydaları müzakirə edilib. Qərara alınıb ki, aprelin 11-də şuranın növbəti qrant müsabiqəsi elan olunsun.

Şuranın Apelyasiya Komissiyasının (AK) sədri Sahib Məmmədov komissiyanın 6 apreldə keçirdiyi iclası haqqında ətraflı məlumat verib. İclasda şuranın 2017-ci il birinci qrant müsabiqəsinin nəticələri ilə razılaşmayan 27 QHT-nin müraciətinə baxılıb. 1 QHT-nin

nümayəndəsi iclasda iştirak etməyib. 17 QHT-nin layihəsi haqqında şuranın qərarı məqbul hesab olunub. Komissiya şuraya 9 QHT-nin layihəsinə yenidən baxılmasını tövsiyə edib.

Şura müvafiq təkmilləşdirilmələr və layihə sənədlərindəki qüsurların aradan qaldırılması şərti ilə 8 QHT-nin (Hüquqi İnkişaf və Demokratiya İctimai Birliyi-6000 manat, Azərbaycan Demokratik Jurnalistlər Liqası İctimai Birliyi-7000, Erməni Təcvüzünün Tanındılması İctimai Birliyi-8000, Vətəndaş Təşəbbüsləri və İnsan Hüquqları İctimai Birliyi-5000, Gənc Psixoloqlar İctimai Birliyi-5000, Ehtiyatda olan Zabitlərin Kon-

federasiyası İctimai Birliyi-7000, İctimai Problemlərin Tədqiqi Assosiasiyası İctimai Birliyi-7000 və Minalar Əleyhinə Azərbaycan Kampaniyası İctimai Birliyi-5000) layihəsinin maliyyələşdirilməsi haqqında qərar qəbul edib.

Şura üzvləri müzakirələrdən sonra qurumun 2017-ci il fəaliyyət planına əlavə və dəyişikliklərin edilməsi ilə bağlı qərar verib.

Şura üzvləri Vüsal Quliyev, Şahin İsmayilov, Emin Həsəni, Rufiz Qonaqov, Anar Xəlilov, Əliməmməd Nuriyev, Nərgiz Xələf və Sahib Məmmədov çıxış edərək gündəlikdə dayanmış məsələlərlə bağlı təkliflərini bildiriblər.

Moskvada 21 yaşlı qızı öldürərək meyitini meşədə gizlədən azərbaycanlı tutulub

Moskva polisi 21 yaşlı qızı qətlə yetirməkdə şübhəli bilinən şəxsi saxlayıb.

APA-nın Moskva müxbirinin verdiyi məlumata görə, Rusiya İstintaq Komitəsinin Moskva şəhəri üzrə Baş İstintaq İdarəsi rəisinin köməkçisi Yuliy İvanova qətlə təqsirləndirilən 24 yaşlı Raqif Qənbərov barəsində Cinayət Məcəlləsinin 105-ci maddəsi ilə (qəsdən adam öldürmə) cinayət işi başladığını bildirib.

İstintaqın versiyasına görə, bu il aprelin 5-də Raqif Qənbərov və tanış olan qız arasında Nijni Mnevnik küçəsində avtomobilə mübahisə yaranıb.

R. Qənbərov qızı əlləri ilə boğmağa başlayıb. Qız huşunu itirəndən sonra R. Qənbərov kəməri onun boğazına dolayıb və qızı boğaraq öldürüb. Qətlin izini itirmək məqsədilə cəsədi Nijni Mnevnik küçəsi yaxınlığındakı meşə zolağında çalıda gizlədib.

R. Qənbərov istintaqa ilkin ifadəsində qətlə törətdiyini etiraf edib. Hazırda onun barəsində məhkəmə tərəfindən həbs-qətimkan tədbirinin seçilməsinə baxılır.

Faktla bağlı araşdırma aparılır.

Hadisəni törədən şəxsin milliyyəti açıqlanmasa da, ad və soyadından onun azərbaycanlı olduğu güman edilir.

Azərbaycanlı həkim xərçəngi məhv edən bitkinin adını açıqladı

Bu yaxınlarda Amerika onkoloqları ilə birgə Vaşinqton Universitetinin biomühəndisləri bildirdilər ki, nəhəng, bədxassəli xərçəng hüceyrələrini məhv edə bilirlər.

Bu barədə CNNBaku.az-a tanınmış fito-terapevt Elnur Rəhimov məlumat verib. Bildirib ki, mütəxəssislər bu möcüzəvi təsiri birillik yovşan bitkisi ilə tapıblar. Tədqiqatlar göstərdi ki, birillik yovşan bitkisi 98%-ə qədər xərçəng hüceyrələrini 16 saat ərzində məhv edə bilir. Vaşinqton Universitetinin kimyaçı mütəxəssisi Tomikasu Sasaki bildirmişdir ki, birillik yovşan sanki bomba kimi düz xərçəng hüceyrələrinin tam mərkəzinə - episentrinə düşərək onları məhv edir. Həmin universitetin digər bir mütəxəssisi Henri Lay qeyd etmişdir ki, bu zaman bitkinin təsir effekti "Troya atı" kimi hərtərəfli işləyir. Tədqiqat nəticəsində o da aydın olmuşdur ki, birillik yovşan və demir birlikdə xərçəng hüceyrələrinə qarşı xüsusi toksiklik göstərir. Bu da xərçəng hüceyrələrinin demirə qarşı xüsusi hərislik göstərməsi ilə bağlıdır.

Onu da qeyd edək ki, 1972-ci ildə Çin farmakoloqu Tu Yuyu səskviterpen laktonu olan artemisinin əldə etmişdir. Lakin 2015-ci ildə məhz bu alim artemisinin malyariya xəstəliyinin müalicəsində tətbiq edilən dərman preparatının əsas tərkib hissəsinə daxil edib yüksək effektivlik əldə etdiyinə görə tibb sahəsində Nobel mükafatına layiq görülmüşdür.

Lakin bu kəşfə baxmayaraq hələ də alimlər müalicənin tam təsdiq edilməsi sahəsində araşdırmalar aparır, gələcəkdə bu maddə əsasında dərman hazırlayıb kütləvi xərçəng xəstələrinin müalicəsində tətbiq etməyi düşünürlər.

Hesablama Palatası XIN-in fəaliyyətində nöqsanlar aşkarlayıb

Azərbaycan Hesablama Palatası Xarici İşlər Nazirliyinin fəaliyyətində nöqsanlar aşkarlayıb. Milli Məclisdən APA-ya verilən məlumata görə, bu barədə Hesablama Palatasının 2016-cı il üzrə fəaliyyəti barədə illik hesabatda açıqlanıb.

Bildirilir ki, hesabat ilində aparılmış auditin nəticəsinə görə, Xarici İşlər Nazirliyində 21 fakt üzrə nöqsan aşkarlanıb. Bunlardan 6-sı (43,0%) büdcə qanunvericiliyinin tələbləri, 8-i (16,2%) dövlət satınalmaları ilə bağlı qanunvericiliyin tələbləri, 2-si (31,4%) büdcə gəlirlərinin hesablanması, yığılması və ödənilməsi üzrə qanunvericiliyin tələbləri, 5-i (9,4%) mühasibat uçotu və hesabatlılıq ilə bağlı qanunvericiliyin tələbləri ilə bağlı nöqsanlardır.

Palata tərəfindən görülmüş tədbirlər nəticəsində Xarici İşlər Nazirliyində qeyd olunan nöqsanlarla bağlı maliyyə pozuntusu zamanı yol verilmiş məbləğin 44 207,3 manatı bərpa edilib.

Azərbaycanın xaricdəki 5 səfirliyində də maliyyə nöqsanları və büdcə qanunsuzluqları aşkarlanıb. Bunlar Azərbaycan Tacikistan, Qırğızistan, Bolqarıstan, İtaliya və Misirdəki səfirlikləridir.

Görülən tədbirlər nəticəsində maliyyə itkilərinin Tacikistan, Qırğızistan və Bolqarıstandakı Azərbaycan səfirliklərindən ödətdirilməsi Palata tərəfindən qeydə alınsa da, İtaliya və Misirdəki səfirliklərdəki maliyyə itkilərinin bərpası qeydə alınmayıb. Xarici İşlər Nazirliyindən Hesablama Palatasına bununla bağlı iş aparılması barədə məlumat verilib.

Hesabat Milli Məclisə təqdim olunub və aprelin 14-də müzakirəyə çıxarılaçaq.

Milli Şuranın 8 apreldə keçirdiyi mitinqlə bağlı müzakirələr səngimək bilmir. Aksiyada iştirakçıların sayı daha çox müzakirə olunmaqla yanaşı, aksiyacıların təmsil etdiyi qütblər və cərəyanlar da ciddi şəkildə gündəm olub. Xüsusilə mitinqdə əsasən dindarların iştirakı ilə bağlı çoxsaylı fikirlər var.

Mitinqdən öncə Milli Şura daxilində dindarların aksiyada iştirakı ilə bağlı ciddi fikir ayrılığının yarandığı barədə məlumat vermişdik. Hətta jurnalist Xədicə İsmayılın bu təbəqənin meydana gələcəyi təqdirdə aksiyada iştirak etməyəcəyi barədə Milli Şura rəhbərliyinin qarşısında şərt qoyduğu da üzə çıxmışdı. Amma mitinq günü həm X.İsmayılı, həm də dindarları meydana gördük.

Aksiya günü səslənən dini şüarlar, qaldırılan dini plakatlar da geniş müzakirə edilir. Çoxları hesab edir ki, bir siyasi qurumun tədbirində dindarların bu şəkildə iştirakı Azərbaycanın Qərbə inteqrasiyasına da ciddi zərbədir. Qərbin bu faktordan ölkəmizə qarşı istifadəsi üçün bəhanələrini verildiyi vurğulanır. Mitinqdə Avropa Birliyinin bayraqları ilə yanaşı, dini cərəyanların bayraqlarının dalğalanmasının çox qorxulu tendensiya yaratdığı qeyd edilir. Bir siyasi qurumun meydana daha çox insan toplamaq üçün hər cür varianta əl atması, dövlətçilik dəyərlərini tapdalaması sərt şəkildə tənqid olunur. Maraqlıdır ki, aksiyadan sonrakı günlər ərzində bu məsələ sosial şəbəkələrdə və mətbuatda geniş müzakirə-

lər yaratmasa da, hələ mitinq təşkilatçıları bununla bağlı bir mövqe belə sərgiləməyiblər.

İqtidaryönlü deputat Zahid Oruc "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bunları dedi ki, uzun illər hakimiyyət əleyhdarları Nardaranda mövcud olan münasibətləri ciddi irad kimi irəli sürüblər: "Hətta bundan uzağa gedən siyasi nəticələr çıxarır, burada da iqtidarı günahlandırmağa cəhd edirdilər. Əlbəttə, bunların haqsız olduğunu iqtidar təmsilçiləri real faktlarla sübut etsələr də, vəziyyət dəyişmədiyindən problem ortaqda qalmaqda idi. Həmin qüvvələr iddia edirdilər ki, guya Nardaranda dini faktorun güclü olması, burada bir ölkənin təsirinin olması, Azərbaycan Konstitusiyasının orada bərqərar olmaması iqtidara Qərbi şantaj etmək üçün vacibdir. Yeni guya iqtidar həmin dini qüvvələri öz alternativ kimi guya hakimiyyətin əlində saxladığı bu vasitə ilə hansısa xarici təzyiqlərdən siqortalanırmış. Bunlar istənilən halda qeyri-real mövqelər idi. İndi isə çox maraqlı hadisələr baş verməkdədir. MTN hadisələrindən sonra hakimiyyət fəal şəkildə Nardarandakı prosesləri ölkənin siyasi ahənginə uyğunlaşdırdı, orada mühüm

Eks spikerdən Milli Şura rəhbərliyinə ağır sözlər

Zahid Oruc:
"Özlərini qərbpərəst aparlar indi dindarlarla birləşiblər"

Rəsul Quliyev:
"Professor ağzı köpüklənə-köpüklənə..."

tədbirlər həyata keçirdi. Bundan sonra orada münasibətlər normal axarı ilə getməyə başladı. Lakin əvəzində orada fundamentalizmi təşkil edən müxtəlif qüvvələr dini bayraq altında özlərinin gələcək talelərini siyasi müxalifətin ən radikal hissəsi ilə birləşdirdi. Çox unikal bir tendensiya yaranıb. Özlərini qərbpərəst aparlar, bu

vasitə ilə guya ölkədəki rus və iranpərəstlərə savaş açıqladılar deyənələr, özlərini daha çox demokratik göstərənler indi dindarlarla birləşiblər. Açıq, bilmirəm onlara nə dərəcədə demokrat demək olar. Belə şəraitdə Azərbaycanın daxilini müşahidə edən, öz ölkələrinə məxfi məlumatlar göndərənler də bundan mühüm nəticə çıxarırlar.

Sosial elektorat kimi tükəndiklərindən, başqa alternativ variantları olmadığından belə vəziyyət yaranıb. Əslində yüz minləri inandırsaydılar, o sayda insanı meydana toplaya bilsəydilər, dindarların iştirakı da o sayda iştirakçının içərisində ya çox görünməzdi, ya da normal qəbul olunardı. Amma indi görünən odur ki, dindarlar azsaylı müxalifət tərəfdarlarının içərisində çoxluluq təşkil edirlər. Açıq, bu, Azərbaycan bayrağının bir rəngi qədər inqilab istəkləri kimi təzahür edir. Bunlar müxalifətin dini cərəyanlara yuvarlanması deməkdir. Amma onlar bir "Məhsul" stadionunu doldurmaya qədər azdırlar".

Mitinqlə bağlı hazırda Amerikada mühacir həyatı yaşayan sabiq spiker Rəsul Quliyev də status yazıb. O, Milli Şuranın rəhbərliyinin ünvanına ağır sözlər deyib.

Həmin statusu təqdim edirik: "Fotoreportyor Rüstəm-

xanlının Məhsul stadionunun yanındakı evin yuxarı mərtəbəsindən çəkdiyi mitinqin panoraması çox neqativ təsir bağışlayır. İlk növbədə o meydana (15 minlik stadionda) 800-900 adam gözə dəyir. Nəzərə alsaq ki, o adamların əhəmiyyətli qismini 400-ü mülkü formada olan dövlət məmurları və 200-ə yaxın islamçılardır, Milli Şuranın professorunun çağırışına maksimum 300-400 adam səs verib. Özünün 2013-cü ildə prezident seçildiyini (65 faizlə) iddia edən professorun 15 gün bundan öncə əminliklə və ağzı köpüklənə-köpüklənə "mitinq keçirmək xalqın sosial tələbidir və bu işi görmək bu gün zərurətdən irəli gəlir" şüarı bu insanın real həyatdan hansı səviyyədə uzaq olduğunu bir daha göstərir..."

Rəsul Quliyev Milli Şuranın belə aksiyalarının hakimiyyətin xeyrinə olduğunu bildirib.

□ **Cavanşir ABBASLI**

Neftin bahalaşması ölkənin iqtisadi durumunu düzəldəcəkmi...

İlham Şaban: "Hökumət öz işinin effektivlik əmsalını artırmayıb, yenə əvvəlki qaydasında işləyir; ən çox işləyən isə vətəndaşlardır"

Dünya birjalarında neftin qiyməti bahalaşmaqda davam edir. Nyu-Yorkun NYMEX birjasında "Layt" markalı neftin bir barelinin qiyməti 0,26 dollar bahalaşaraq 52,50 dollar, Londonun ICE birjasında "Brent" markalı neftin bir barelinin qiyməti isə 0,23 dollar artaraq 55,47 dollar olub.

Neftin bahalaşması iqtisadiyyatı neftin asılı olan ölkələrdən biri kimi Azərbaycanda da sevincə qarşılanı. Məlum olduğu kimi, neftin qiymətinin artması paralel olaraq büdcə gəlirlərini artırır və bu da iqtisadiyyatın inkişafına zəmin yaradır.

Bəs görəsən, hazırda qarazlıq qıymətində müşahidə olunan artım davamlı olacaqmı? Yoxsa bu, müvəqqəti xarakter daşıyır?

Bu sualı Neft Araşdırmaları Mərkəzinin rəhbəri İlham Şaban cavablandırdı. O, "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, neftin qiyməti 55 dollar baryerini keçib və bu, neft hasil edən, iqtisadiyyatları neftdən asılı olan ölkələrdə yaxşı əhval-ruhiyyə yaradır: "Artıq 4-cü gündür ki, neftin qiyməti 55 dollardan yüksək-

dir. Bu, geopolitik faktorlardan asılıdır. Suriyadakı faktorlar, ABŞ-ın gözlənilmədən Suriyaya raket zərbələri endirməsi neftin qiymətinin 2 dollardan çox bahalaşmasına gətirib çıxartdı. Buna cavab olaraq Rusiyanın, İranın etiraz etməsi, bundan əlavə, Amerikanın bu cür addımı atması da qiymətlərə təsir etdi. Hamı gözləyirdi ki, Tramp bu məsələdə mülayim mövqe nümayiş etdirməyəcək. Ancaq Tramp hərbiçiləri təbrik etdi və daha bir gözlənilməz addım ataraq özünün hərbi gəmilərini Şimali Koreya sahillərinə göndərdi. Buradakı hərbi mənzərə dünyada geopolitik vəziyyəti bir qədər gərginləşdirdi. Neft marşrutlarının üzərində olan məsələlər, birjalara olan təzyiq və hazırda vəziyyətin dumanlı olması, nə zaman yekunlaşacağını müə-

İlham Şaban

malı olması neftin qiymətində müsbət bir dinamikanın yaranmasına səbəb oldu".

İlham Şaban onu da vurğuladı ki, realıqda bazarda tələb-təkliflə bağlı hər hansı dəyişiklik yoxdur: "Yəni qiymət artımının iqtisadi əsası yoxdur. Ötən həftənin əvvəlində neftin qiyməti təxminən 51 dollar idi. Birdən-birə qiymətin bu cür qalxmasına bazarın süni sürətdə qızdırılması deyilir. Bu qızdırılma iqtisadi amillərlə bağlı deyil. OPEK ölkələrinin fəaliyyətində də hər hansı dəyişiklik

yoxdur. Bazarın soyudulması baş verərsə, neftin qiyməti də öz əvvəlki məcrasına qayıdacaq, 52-53 dollar olacaq. Əgər hər hansı proseslər baş verərsə, gərginlik olarsa, bu, bazarlara təsirsiz ötürməyəcək, neft yenə də 55 dollar ətrafında formalaşacaq".

Hazırda neftin qiyməti əvvəlki illərlə müqayisədə ucuz olsa da, devalvasiyalardan sonra manatla ifadə etsək, əslində neftin qiyməti daha bahadır. Əgər neftin bir barelinin 100 dollar olduğu vaxtda, bu

Azərbaycanda manatla ifadədə 78 manata bərabər idisə, indi bir barrel neftin qiyməti 55 dollar, yəni təxminən 94 manatdır. Bu isə o deməkdir ki, manatın ucuz olduğu hazırkı vaxtda neftin 55 dollar ətrafında formalaşması hökumət üçün sərfəlidir.

Buna münasibət bildiren iqtisadçı qeyd etdi ki, məsələyə sırf maliyyə baxımından yanaşsaq, hökumətin əlində hansı iqtisadi alətlərin olduğunu görə bilərik: "3 ildən artıq bir dövrdə neftin qiyməti 100 dollar civarında oldu və o zaman hökumət daha çox qazanırdı. Ölkədə məhsullar və xidmətlər indiki ilə müqayisədə kifayət qədər ucuz idi. Büdcəyə yığılan vəsait bundan az idi. Ancaq indi bütün bu vəsaitlər neftin hesabına ödənilirdi. İndi isə hökumət çox maraqlı siyasət yürüdü, mal və xidmətlərin qiymətini artırır. Rəsmi göstəricilər reallığı əks etdirməyə də, 2014-cü illə müqayisədə bezi məhsullar 100 faiz bahalaşdı. Bütün bunlar sadə vətəndaşların qənaəti hesabına həyata keçirilir. Vətəndaşlar gündəlik tələbat məhsullarına pul xərcləməyə məcburdurlar. Bunun hesabına hökumət həmin gəliri bərpa edir. Digər tərəfdən, hökumət özü də qənaət edir. Əgər əvvəllər 20 milyard manatdan artıq büdcə xərcləmələri həyata keçirilirdisə, indi rəsmi şəkildə onun yarısını xərcləyir. 2014-cü ildə də hökumət administrativ binalar tikirdi, yol çəkirdi, təmir işləri aparırdı, beynəlxalq tədbir həyata keçir-

rirdi. Həmin işlər bu gün də aparılır. O zaman 20 milyardlıq büdcə ilə bunu həyata keçirirdi, indi isə 9 milyardlıq büdcə ilə həmin işləri yenə də görür. Halbuki Azərbaycan Venesuelanın durumunu yaşamaqda formalaşması hökumət üçün çətinlikləri yaşayır, normal olaraq öz heyatını yaşayır".

İlham Şaban bu durumun səbəbini belə izah etdi: "Deməli, bunun iki normal izahı var. Əvvəllər bütün layihələrin qiyməti şişirdilmiş olub. İkincisi, hazırda mal və xidmətlərin qiymətləri həddindən artıq şişirilib, bu pullar vətəndaşlardan yığılır, büdcəyə gəlir və onun hesabına edilir. Bu gün Azərbaycan vətəndaşı dermatindən tutmuş meyvə şirəsinə kimi bütün məhsulları digər ölkələrə nisbətən baha alır. Biz bu bahalıq məhz ona görə yaşayırıq ki, neft 50 dollardır, 100 dollar deyil. Hökumət öz işinin effektivlik əmsalını artırmayıb, yenə əvvəlki qaydasında işləyir. Ən çox işləyən isə vətəndaşlardır. O, öz büdcəsindən kəsir, hər şey edir ki, əvvəlki qaydada yaşaya bilsin. Digər tərəfdən, manat kütəsi o qədər azalıb ki, vətəndaşlar öz inkişafını itirib. Hökumət inkişaf edir, qarşısındakı məqsədi həyata keçirə bilir. Ancaq vətəndaşlar bunu edə bilmir. Azərbaycanda manat kütəsi hər il azalmağa doğru gedir. Vətəndaşların kreditə çıxışı imkanı yoxdur, əmək haqqı azdır. Vəziyyətin paradoksalıq məhz bundadır".

□ **Nərgiz LİFTİYEVƏ**

Ünvanlı sosial yardımın verilməsində niyə problemlər yaranıb?

Vahid Əhmədov: "İnsanlar hamısı sosial yardım almaq istəyir, ancaq bunun da şərtləri var"

Vahid Əhmədov

Son vaxtlar ünvanlı sosial yardımın verilməsi ilə bağlı şikayətlər artıb. Xüsusən bölgələrdə yaşayan imkansız ailələr ünvanlı sosial yardımın verilməsindən imtina edilməsi kimi hallarla üzləşirlər. Bu barədə mətbuatda da tez-tez məlumatlar dərc olunur. Bir çox ailələr isə əvvəllər ünvanlı sosial yardım aldıkları halda, indi müxtəlif bəhanələrlə bu müavinətdən məhrum ediləblər. Səbəb kimi isə hansısa ailə üzvünün adından olan kiçik torpaq sahəsi və sair göstərilir.

Bu məsələyə münasibət bildiren Milli Məclisin İqtisadi siyasət Komitəsinin üzvü Vahid Əhmədov əvvəlcə sosial yardımın verilməsi ilə bağlı təbii olunan yeniliklərdən danışdı. O bildirdi ki, bəzi rayonlarda birdəfəlik sosial yardımın verilməsinə başlanılıb: "Bəzi rayonlarda fərdi təsərrüfatların qurulması ilə əlaqədar pilot layihələr həyata keçirilir. Lakin bu bütün rayonlara təqdim edilməyib. Mənim aldığı məlumata görə, cənab prezident tərəfindən müəyyən qədər vəsait ayrılıb və Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiə Nazirliyi pilot layihəyə keçirir. Mən bunu təqdirəlayiq hal hesab edirəm. Çünki artıq insanları ələbaxımlıqdan kənarlaşdırmaq üçün onlara fərdi təsərrüfatlar yaradırlar, sonra təsərrüfatı ona təhvil verirlər ki, işləsin. Burada elə ciddi bir problem yoxdur. Bu, artıq Göyçayda tətbiq olunub. Digər rayonlarda da bu istiqamətdə iş gedir. Bu müsbət haldır. Həm insanların iş yeri məsələsi həllini tapır, həm də sosial yardım məsələsi..."

Ümumilikdə sosial yardımların verilməsində yaşanan problemlərə gəlincə, Vahid Əhmədov da bu istiqamətdə şikayətlərin artdığını təsdiq etdi: "Mən sonuncu dəfə Qubada olanda da ünvanlı sosial yardımın verilməsi ilə əlaqədar problemlər olduğunu eşitdim. İnsanlar hamısı sosial yardım almaq istəyir. Ancaq bunun da şərtləri var və bu kateqoriyaya düşənlər də var, düşməyənlər də. Çünki onlardan bəzilərinin torpaq sahəsi var, bəzilərinin adında maşın var. Bu kimi hallarda onlara sosial yardım düşmür. Ona görə də müəyyən narazılıqlar yaranır bilirdi".

İqtisadçı ekspert Vüqar Bayramov da "Yeni Müsavat"a danışarkən bildirdi ki, son illər ünvanlı sosial yardımın verilməsində şəffaflıq artıb: "Ünvanlı sosial yardımın verilməsi qaydalarında dəyişikliklər edilib. Əgər əvvəlki illərdə ünvanlı sosial yardım 1 il müddətinə verilsə və onlayn deyil, birbaşa müraciət etmək lazım gəldisə, indi artıq 2 il müddətinə verilir və onlayn şəkildə müraciətlər qəbul olunur. Bu həm də ünvanlı sosial yardım alanların sayına müəyyən qədər təsir göstərir. Elektronlaşma şəffaflığı artırsa belə, təcrübə onu göstərir ki, bir sıra bölgələrdə elektron xidmətlərdən istifadə etməklə ünvanlı sosial yardım almaqda müəyyən çətinliklər var. Bu da təbii ki, ünvanlı sosial yardım almaq istəyənlərin elektron xidmətlərdən istifadə edə bilməməsi ilə bağlıdır. Bu baxımdan, maarifləndirmə tədbirlərinin həyata keçirilməsinə ehtiyac var. Etiraf etmək lazımdır ki, son illər ünvanlı sosial yardımda əvvəlki illərlə müqayisədə şəffaflığı artırmaq mümkün olub. Çünki elektron ərizə forması imkan verir ki, məmurlarla ünsiyyətdə olmadan, birbaşa müraciət etmək mümkün olsun. Bu da çox vacib məqamdır. Hökumətin mövqeyi ondan ibarət olmalıdır ki, ünvanlı sosial yardım alan kateqoriyanın özünün məşğulluğunu təmin etsin".

İqtisadçı onu da vurğuladı ki, ünvanlı sosial yardım proqramının mahiyyətinin dəyişdirilməsinə ehtiyac var: "Bu çox vacib məqamdır. Söhbət ünvanlı sosial yardım proqramlarının dayandırılmasından getmir və bu heç bir halda müzakirə oluna bilməz. Bu proqram yoxsulluq həddində yaşayanların dəstəklənməsi baxımından çox vacibdir. Asılılığın aradan qaldırılması üçün yaxşı olardı ki, hökumət mərhələli şəkildə ünvanlı sosial yardım alanların öz biznesinin, məşğulluğunun qurulmasına nail olsun. Hökumət və Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiə Nazirliyi növbəti dövrdə çalışmalıdır ki, yardım alanlar öz fərdi bizneslərini qura bilsinlər. Bunun üçün onların biznesinin dəstəklənməsinə, xüsusi qrantların ayrılmasına, gələcəkdə onlara aşağı faizli kreditlərin verilməsinə ehtiyac var. Bununla da onların büdcədən asılılığını aradan qaldırmaq mümkün olacaqdır".

Məsələ ilə bağlı Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Elman Babayevlə əlaqə saxladıq. O bildirdi ki, ünvanlı sosial yardımın verilməsi əvvəlki qaydada davam edir və bu məsələdə hər hansı problem yoxdur.

□ Nərgiz LİFTİYEVA

Aprelin 10-da 1997-ci ilin 10 aprelində əsir düşməmək üçün özlərini partladıb şəhid olan yeddi kəşfiyyatçımızın xatirəsi yad edilib.

İlk olaraq şəhidlərimizin II Fəxri Xiyabanda olan məzarları ziyarət edilib. Ziyarətdə kəşfiyyatçıların döyüş yoldaşları, deputatlar Qənirə Paşayeva, Zəhid Oruc, Elman Məmmədov, Aqil Abbas da iştirak edib. Kəşfiyyatçıların adlarını təqdim edirik:

Leytenant Elxan Ağayev, leytenant Vüqar Yərəhmədov, çavuşlar Anar Rzayev, Dinar Mustafayev, Aqşin Həsənov, Nizami Ələkbərov, Fariz Cavadov, Aqil Əhmədov (sağdır).

Şəhidlərimizin məzarları ziyarət olunduqdan sonra analar bildirdilər ki, müvafiq qurumlardan narazıdırlar. Onlar qeyd etdilər ki, ötən 20 il ərzində heç zaman kəşfiyyatçı şəhidlər anılmayıb, onlar unudulublar.

Şəhid Aqşin Həsənovun anası Xanım Həsənova bildirdi ki, onların tək istəyi mənəvi dəstəkdir: "Biz hər il bu məzarlığa gəlib, şəhidlərimizin məzarlarını ziyarət edirik. Lakin indiyə qədər görməmişik ki, döyüş yoldaşlarından başqa kimə bura gəlib, bu şəhidləri yada salsın. Halbuki bu oğullar 20 yaşlarında, dövlətin, ordunun sirrini düşməyə verməmək üçün özlərini partladaraq öldürüblər. Bizə heç bir maddi yardım lazım deyil. Umacağıımız odur ki, bu şəhidlər unudulmasın. Oğullarımız haqqında bir kitab yoxdur, görməmişik ki, televiziya da bu şəhidlər haqqında hər hansı bir veriliş verilsin. Onlara heç bir abidə qoyulmayıb, heç milli qəhrəman adı da verilməyib".

Vüqar Yərəhmədovun anası Elza Yərəhmədova da oxşar fikirləri səsləndirdi: "Digər şəhidlərimizin məzarı üzərinə bayraq sərirlər, hər kəs gedir ziyarət edir, ancaq bu 7 qardaşın məzarı unudulub. İyulun 26-da Ordu Günü olur, bütün şəhidlərin məzarlarını ziyarət edirlər, ancaq burada yatanlar heç yada da düşmür. Ümumiyyətlə, buradakı Şəhidlər Xiyabani sanki unudulub. Bizim övladlarımıza təsadüfən güllə dəyib şəhid olmayıblar. Onlar getdikləri yerin hara olduğunu anlayıblar, bundan başqa, qumbaranı partladıb özlərini bilərəkdən öldürüblər. Öldürüblər ki, düşmən bunlardan heç bir sirt ala bilməsin, düşmənin əlinə keçməsinlər. Bu oğullar unudula bilərmiz? Nə üçün 20 ildir heç bir rəsmi şəxs bu şəhidləri yada salmır?"

Vüqar mənim yeganə övladım idi. Vüqarın bir oğul övladı qalıb, onun da adını Vüqar qoymuşam. Heç bu uşağdan Vüqarın xəbəri olmadı. 20 ildir bizim üreyimiz parça-parça olub. İllərdir ki, bir dəne əkil də gətirib bu şəhidlərin məzarı önünə qoymurlar. Bu uşaqlar haqqında heç bir dərsliklərdə, heç bir mətbu orqanda məlumat verilməyib".

Anaları dinləyən deputat Qənirə Paşayeva bildirdi ki, bütün lazımi tədbirlər görülməlidir: "Burada hər kəs bu vətənin oğludur. Millət, vətən heç zaman öz övladını unutmaz. Fəxri Xiyabani özü belə, unudulmazlıq deməkdir. Onlar heç zaman unudula bilməzlər. Səslənən bütün narazılıqlarla bağlı şəxsən mən bütün əlimdən gələnlərlə köməkliyi edəcəyəm. Lazımi qurumlara da müraciət edəcəyəm ki, hər il bu şəhidlərimizin sizin istədiyiniz formada anılsın".

Daha sonra isə tədbir "Qurd

Əsir düşməmək üçün özlərini öldürən kəşfiyyatçılarımız anıldı

Şəhidlərin valideynləri övladlarının unudulduqlarını dilə gətirdilər

qapısı" yaxınlığındakı mərasim evində davam etdirilib.

Qeyd edək ki, tədbiri Müdafiə Nazirliyi, "Qarabağ Qazıları" İctimai Birliyi, "Tərxis Olunmuş Hərbiçilər" İctimai Birliyi və kəşfiyyatçıların komandiri olmuş polkovnik Xətai Baxışov təşkil edib.

Öncə məlumat verək ki, 1997-ci il aprelin 7-də iki kəşfiyyatçı qrupu xüsusi tapşırıqla Qarabağa göndərilib. Qrup düşmənin arxasına keçərək tapşırığı yerinə yetirir. Birincisi qrup itkisiz qayıdır, lakin ikinci qrupu bir yaşlı erməni qadın tutur. Təbii ki, döyüşçülərimiz o qadına toxunurlar. Ancaq bir az keçmiş düşmən həmin o qadının xəbəri ilə kəşfiyyat qrupunu mühasirəyə alır və təslim olmalarını söyləyirlər. Təslim haqqında təklif döyüşçülərimiz tərəfindən rədd edildikdən sonra ağır döyüş başlayır.

Kəşfiyyatçılarımız düşmənin xeyli canlı qüvvəsini məhv edir. Güllələri qurtardıqda düşmənin əlinə keçməmək üçün özlərini qumbara ilə partladılar. 8 nəfər heyətdən ibarət olan qrupun 7 üzvü şəhid olur, onlardan biri - Əhmədov Aqil Mürsəl oğlu isə ağır yaralanaaraq huşsuz vəzi-

yətdə əsir düşür. Erməni məhkəməsi Aqilə güllələnmə qərarı da çıxarır. Ancaq uzun sürən danışıqlardan sonra Aqili dəyişmək mümkün olur.

Onları mərhum prezident Heydər Əliyev "Azərbaycan Bayrağı" ordeni ilə təltif edib.

Mərasimdə jurnalist Teymur Zahidoglu'nun hazırladığı 16 dəqiqəlik "Kəşfiyyatçılar" sənədli filminin təqdimatı da keçirildi.

Daha sonra şəhidlərin valideynlərinə söz verildi. Onlar yenə də bildirdilər ki, tək istəkləri övladlarının unudulmamasıdır. Valideynlər qeyd etdilər ki, 20 il də ilk dəfədir ki, bu cür tədbir keçirilir. Onlar həmçinin bildirdilər ki, düşmən arxasına keçən 8 kəşfiyyatçıdan sağ qalan Aqil Əhmədovun səhhətində ciddi problem var və o, müalicə almağıdır. Belə ki, bildirildi ki, Aqil Əhmədov yalnız əsir düşdüyü zaman Xankəndində əməliyyat olunub. Onun üreyindən yuxarıda güllə qalıb, daxili orqanlarında isə güllə yarası səbəbindən ciddi problemlər var.

Çıxış edən deputat Qənirə Paşayeva bildirdi ki, Aqil Əhmədovun müalicəsi məsələsini də artıq danışıb, lazımi addımları atmağı planlaşdırırlar: "Bu qardaşlarımız nəinki vətən üçün canlarından keçməyi göz önünə alıblar, vətənin, dövlətin, millətin adına xələl gəlməsin deyər, özlərini partladaraq, öldürüblər. Bu addımı atmaq onların cəsarətlərinin, iradələrinin göstəricisidir. Analarımız öz fikirlərini söylədilər. Onlar nə desələr, nə istəsələr haqlıdırlar. Bu qəhrəman

oğullardan gənclərimizin öyrənəcəyi çox şeylər var. Təhsil Nazirliyinə, universitetlərimizə məlumatlar verəcəyik ki, bu şəhidlərimizi gənclərimizə tanıtsınlar. Eyni zamanda Milli Məclisdə də bu barədə çıxış edəcəyik. Aqil qardaşımıza gəlincə isə artıq həmkarlarımızla danışıyıq. Türkiyədə Gülhanə Hərbi Tibb Akademiyasında onun müalicə alması üçün əlimizdən gələni edəcəyik".

Deputat Adil Əliyev də çıxış edərək bildirdi ki, Aqil Əhmədovun müalicəsi üçün lazımi tədbirlər görülməlidir:

"Daha öncədən bizim bu barədə məlumatımız yox idi. Əgər məlumatımız olsaydı, Aqil qardaşımız üçün dərhal lazımi tədbirləri görürdük. Artıq biz vəziyyətdən məlumatlıyıq və müvafiq addımları atacağıq".

Tədbirdə Müdafiə Nazirliyinin nümayəndələri, incəsənət adamları və eləcə də şəhidlərimizin döyüş yoldaşları çıxışlar edərək, yeddi kəşfiyyatçımızın xatirələrini andılar.

□ Əli RAİS
Fotolar müəllifindir

“Bu ilin birinci rübündə ölkəmizdə iqtisadi inkişaf təmin olunub, sosial məsələlər həllini tapıb, ordu quruculuğu uğurla aparılıb”.
APA-nın məlumatına görə, bunu aprelin 10-da Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev Nazirlər Kabinetinin 2017-ci ilin birinci rübünün sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunan iclasında deyib.

Dövlət başçısı bildirib ki, 2017-ci il Azərbaycan üçün uğurlu il olacaq: “Beynəlxalq vəziyyət gərgindir. Təəssüf ki, münaqişələr davam edir, yeni risklər yaranır. Azərbaycan təhlükəsizliyini təmin etmək üçün tədbirlər görür. Bu ilin ilk 3 ayında xarici ölkələrə 7 səfər etmişəm, beynəlxalq tədbirlərə qatılmışam. Bu səfərlər böyük əhəmiyyət daşıyır, Azərbaycanın beynəlxalq imicinin möhkəmləndirilməsi, ikitərəfli əlaqələrin inkişafı baxımından önəmlidir”.

Prezident İlham Əliyev bildirib ki, bu ilin ilk 3 ayında Azərbaycana 7 xarici dövlət başçısı səfər edib: “Bu, ölkəmizə olan hörmətin göstəricisidir. Bu ilin birinci rübündə Bakıda keçirilən, 40-dan çox fəaliyyətdə olan və sabiq dövlət başçısının iştirak etdiyi Beşinci Qlobal Forum, Bakıda ABŞ və Rusiya Silahlı Qüvvələri Baş Qərargah rəislərinin görüşü Azərbaycanın dünyadakı rolunu, dünya miqyasında etibarlı tərəfdaş olduğunu əks etdirir”.

“Bu ilin birinci rübündə də Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli diqqət mərkəzində olub. Ermənistan danışıqları dayandırmağa çalışır, ancaq buna nail ola bilməyəcək” - deyərək, prezident İlham Əliyev sözü davam etdirib.

Dövlət başçısı bildirib ki, ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədr dövlətləri bir neçə dəfə bəyan edib ki, “status-kvo” qəbul edilməzdir: “Minsk Qrupu Ermənistanı təzyiqli daha da gücləndirməlidir. BMT Təhlükəsizlik Şurası münaqişə ilə bağlı 4 qətnamə qəbul edib. Bu qətnamələr qeyd-şərtsiz icra olunmalı və işğalçı qüvvələr işğal olunmuş ərazilərdən çıxarılmalıdır. Ermənistanın bütün cəhdlərinə baxmayaraq, qeyri-konstruktiv və qeyri-səmimi siyasəti qınaq obyektinə çevrilib. Azərbaycan gündən-günə güclənir və bu məsələnin gec-tez ədalətli həll olunacağına əminəm. Dağlıq Qarabağda qondarma “referendum” keçirməklə Ermənistan bir daha özünü bəyabır edib. Dərhal qonşular, Minsk Qrupuna üzv ölkələr, Avropa İttifaqı və digər ölkələr bu “referendum”u pislədi, tanımadığını bildirdi. Bütün beynəlxalq aləm “referendum”u qəbul etməməklə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə dəstəyini göstərmiş oldu.

Məsələnin digər uğurlu məqamı Dağlıq Qarabağda qansuz səfər etmiş xarici ölkə

Prezident sünü qiymət artıranlara növbəti dəfə xəbərdarlıq etdi

Prezident İlham Əliyev: “2017-ci il Azərbaycan üçün uğurlu olacaq”

“Xarici sərmayələrin cəlb edilməsi ilə bağlı daha fəal iş aparılmalıdır”

vətəndaşının Azərbaycana təhvil verilməsidir. Bu, həm bizim qanunları kobudcasına pozan şəxsə, həm də onun kimilərə dərs oldu”.

Prezident İlham Əliyev məcburi köçkünlərin həyat şəraitinin yaxşılaşdırılması istiqamətində görülən işlərdən danışarkən bildirib ki, bundan başqa, ən ağır vəziyyətdə yaşayan köçkün ailələri yeni evlərə köçürüləcəklər: “Azərbaycanda köçkünlər üçün yeni qəsəbələr salınır və onlardan biri yaxın aylarda Tərtərdə istifadəyə veriləcək”.

Prosesin mərhələli həll ediləcəyini, bu məqsədlə məcburi köçkünlər üçün həm yeni binaların tikildiyini, həm də artıq inşa olunmuş binalarda mənzillərin ayrılacağına deyən dövlət başçısı vurğulayıb ki, bütün məsələləri həll etmək üçün güclü iqtisadi potensial olmalıdır, Azərbaycanın bu potensialı var.

Iqtisadi məsələlərdən danışan prezident qeyd edib ki, bu ilin ilk 3 ayı ərzində qeyri-neft sektorunda 2,4 faiz artım olub, qeyri-neft sənayesində isə artım 2 faiz səviyyəsindədir: “Kənd təsərrüfatı 3,5 faiz, bitkiçilik 20 faizdən çox artıb”.

Dövlət başçısı deyib ki, bu ilin birinci rübündə valyuta ehtiyatlarımız 1 milyard dollar artıb: “Bu gün valyuta ehtiyatlarımız 38,5 milyard

dollar təşkil edir. Bu, önəmli bir məsələdir. Bu ilin ilk 3 ayı ərzində ticarət dövriyyəsi 15 faiz, ixrac təxminən 50 faiz, qeyri-neft ixracımız 10 faiz artıb. İdxal isə 17 faiz azalıb. İdxalın azalması, ixracın kəskin artması iqtisadi sabitliyimizi təmin edir. Ticarət dövriyyəmizin müsbət saldosu 1 milyard dollar səviyyəsindədir. Bu göstəricilər iqtisadi inkişafımızı aydın əks etdirir. Gələcəkdə də iqtisadi potensialımızı gücləndirəcəyik”.

Prezident İlham Əliyev bildirib ki, bu ilin birinci rübündə 85 min yeni iş yeri yaradılıb: “Yeni iş yerlərinin yaradılması təkcə dövlət deyil, özəl sektorda da davam edir. Özəl sektorda 40 mindən çox yeni iş yeri yaradılıb. Bu, iqtisadi inkişafın təzahürüdür”.

“Cənub Qaz Dəhlizi ilə bağlı artıq Bakıda üçüncü dəfə Məşvərət Şurasının iclası keçirilib. Məşvərət Şurasının yekununda ölkəmizin liderlik rolunun qeyd edildiyi qətnamə qəbul olunub” - prezident bildirdi.

Dövlət başçısı bildirib ki, Cənub Qaz Dəhlizinin tezliklə istifadəyə verilməsi həm Azərbaycanın, həm layihədə iştirak edən, həm də gələcəkdə bu layihədən xeyir götürəcək ölkələr üçün önəmlidir: “Bu ilin ilk 3 ayında nəqliyyat sektorunda da yaxşı nəticələr əldə edilib. Astarəçay üzərində

keçirdə ilk mərhələdə 50 ev tikilir, yeni yol salınır, məscid inşa olunur: “Sonrakı mərhələdə daha 150 evin tikilməsi nəzərdə tutulub. Bu, bir daha Azərbaycan xalqının heç vaxt işğalla barışmayacağını, öz ərazilərini azad etdikdən sonra bütün şəhər və qəsəbələri yenidən quracağını nümayiş etdirir. Bu, həm də göstərir ki, 20 ildən çoxdur ki, öz doğma yurdlarından didərgin düşmüş insanlar vətənlərinə qayıtmaq arzusu ilə yaşayırlar”.

“Bu ilin ilk 3 ayı yaxşı nəticələrlə yekunlaşıb” - deyərək, prezident İlham Əliyev Nazirlər Kabinetinin 2017-ci ilin birinci rübünün sosial-iqtisadi

Görüləcək işlər bu sahədə artıma səbəb olacaq”.

Qeyri-neft sektorunun ixrac etdiyi məhsullara toxunan prezident İlham Əliyev bildirib ki, Azərbaycan brendi dünyada təbliğ edilir: “Müxtəlif ölkələrdə “Ticarət evləri” yaradılır, ticarət-ixrac missiyaları həyata keçirilir. Bu istiqamətdə xarici mediada reklam kampaniyalarının aparılması, yeni ixrac bazarlarına çıxışın təmin edilməsi, logistika mərkəzlərinin yaradılması vacibdir”.

Dövlət başçısı qeyd edib ki, il ərzində infrastruktur layihələrin icrasına diqqət yetiriləcək: “Bunlar elektrik ener-

jisi ilə təminat, qazlaşma, içməli su və yolların inşası ilə bağlı layihələrdir. Sovetski adlanan ərazi abadlaşacaq, yeni gözəl istirahət məkanı yaradılacaq. Sosial-İnfrastruktur layihələr icra olunur. 3 modul tipli məktəb tikilir, əlavə 12 belə məktəbin inşası nəzərdə tutulur. Bu ilin ilk rübündə 13 tibb müəssisəsi tikilib və ya əsaslı təmir edilib. Bu il Abşeron və Ağcabədi olimpiya kompleksləri də istifadəyə verilecək. Bölgələrdə məşğulluğun artırılması da daim diqqət mərkəzində saxlanılması vacibdir. Sahibkarlığın inkişafı ilə bağlı güzəştli kreditlərin verilməsi davam edəcək. Xarici sərmayələrin cəlb edilməsi ilə bağlı daha fəal iş aparılmalıdır”.

Dövlət başçısı qeyd edib ki, bu il Quba və Mingəçevirdə “Asan xidmət” mərkəzi açılacaq: “Şəki və İmişlidə də belə mərkəzlərin tikintisi aparılır. Bu ilin sonuna qədər müsbət dinamikanın saxlanılması vacibdir”.

Prezident diqqətə çatdırıb ki, bu il inşaat sektorunda canlanma müşahidə edilir. Dövlət başçısı deyib ki, ötən il görülən işlərin, qəbul edilən qərarların nəticəsidir: “Bakıda yeni 300-dən artıq çoxmərtəbəli bina tikilir, minlərlə yeni iş yeri yaradılır. Paytaxtımızın müxtəlif yerlərində istismar müddəti keçmiş, yararsız vəziyyətdə olan binalar sökülür. Həmin binalarda yaşayan şəxslərə ya kompensasiyalar ödənilir, yaxud kirayə pulu verilir. Birinci belə pilot layihə Sabunçu rayonunda icra edildi. Bu proses artıq geniş vüsət alıb. Mikrorayonlarla bağlı da layihə icra ediləcək. Binaların birinci mərtəbələrində uşaq bağçaları inşa edilməlidir. Bu yolla da uşaq bağçası problemi həll ediləcək”.

Prezident İlham Əliyev bildirib ki, dövlət büdcəsinin icrası uğurla gedir: “Bu ilki investisiya proqramlarının tam şəkildə icra olunması vacibdir. Ölkə üçün ən lazımlı layihələrə vəsait ayrılıb. Maliyyə vəziyyətimiz yaxşıdır. Valyuta ehtiyatlarımız xarici borcumuzdan 5 dəfə çoxdur”.

“Sənaye və kənd təsərrüfatı prioritet sahələrdir” deyən dövlət başçısı söyləyib ki, rayonlarda sənaye zonaları yaradılıb: “Bu il kənd təsərrüfatının inkişafı üçün 150 min hektar yeni torpağın suvarılması nəzərdə tutulub. Yeni zavodlar istifadəyə verilecək.

“Bakıda 300-dən artıq çoxmərtəbəli bina tikilir”

dən keçən körpü vasitəsilə ötən ay Azərbaycandan İrana birinci qatar yola salındı. Bakı-Tiflis-Qars dəmir yolunun da bu il istifadəyə verilməsi nəzərdə tutulub”.

Prezident bu ilin ilk 3 ayında ölkəyə gələn turistlərin sayında 25% artım qeydə alındığını söyləyib: “Bu, Azərbaycanda mövcud olan sabitlik, yaradılan infrastruktur, ölkəmizdəki 6 hava limanı, gözəl yollar, hotellərin inşası ilə əlaqədardır. Üç ay ərzində “Asan viza” xətti ilə 40 min viza verilib, 80-dən çox ölkənin vətəndaşları elektron vizalar alır. Bu gün Bakı dünyanın ən gözəl şəhərlərindən biridir. Gələn ay ölkəmizdə dördüncü İslam Həmrəyliyi Oyunları keçiriləcək. Bu, böyük idman bayramı olacaq”.

“Cocunq Mərcanlı kəndinin bərpası tarixi hadisədir” - deyərək prezident çıxışında qeyd edib. O bildirib ki,

Vunderkindin gələcəyi: qayğı görse, dahi olacaq, görməsə - adi adam

Samir SARI

Dörd yaşlı uşağın yaşadığı ölkənin adını, paytaxtını bilməsi, özlüyündə sıradan hadisə deyil. Çünki bu yaşda uşaq hələ süd əmir, onun üçün ölkə də, paytaxt da anasıdır.

Bir də var, 4 yaşlı uşaq materikləri, qitələri tanırsın, onları bir-birindən ayırsın, okeanların adlarını bilsin, ölkələrin paytaxtlarını əzbərdən, bir salisə fikirləşmədən sadalasın. Bu, fenomenidir.

Demək ki, bu uşaqdakı beyin minlərlə həmyaşındakı beyindən fərqlidir. Əcnəbilər belə uşağa "vunderkind" deyirlər, yəni "heyretləndirən uşaq".

O cür hamımızı heyretləndirən uşaqlardan biri Neftçalada yaşayan Turandır. Dünən saytlarda yerləşdirilmiş videokadrlarda açıq-aydın görünür ki, Turan elə indidən dünyanı tanıyır, ölkələrin paytaxtlarını bilir, hətta bayraqlarını da bir-birindən seçir.

Bəlkə bu, bəzi adamlara görə, "vunderkind"liyin göstəricisi deyil, amma razılaşmaq ki, 4 yaşlı, hələ məktəbə getməyən (bununa belə, güman ki, hərf tanıyan) uşaqdan Kvant fizikasına, Mendeleev cədvəlinə dair bilgiler ummaq olmaz.

Bu ölkədə milyonlara yetkin adam var ki, o ölkələrin 10-nun adını dalbadal saya bilməz, hələ paytaxtlarının hansı şəhər olduqlarını bilmələri o tərəfə dursun.

İndi kimsə deyə bilər ki, uşaq ölkələri tanımaq, paytaxtlarını bilmək nəyə lazımdır ki. Ona qalsa, bir santexnik dünyada Şopen və Motsart adlı bəstəkarların olduğunu bilməsə də olar. Taksi sürücüsü Ernest Heminqueyi tanısa nə olacaq, tanımasa nə olacaq? Kənddə yaşayan fermer ingilis dilini əla bilsə, ineklərlə danışmayacaq və s.

Amma elə deyil. Bizim rayonda yaşayan Aydın adlı montyor klassik musiqi həvəskarıydı, Şuberti də tanıyırdı, Bethoveni də, Raxmaninovu da, Çaykovskini də, yerdə qalanların hamısını da. Bu, onun xobbisiydi. Bir gün rayona fransız diplomatlar gəlir, İH başçısı Şakir Abbasov artıq "bazarkom" təyin etdiyi "Çaykovski" Aydıni çağırtdır ki, Avropadan gələn bu mədəni adamlarla dil tapsın. Aydın gəlir, hörmətli qonaqlarla ordan-burdan söhbətə başlayır, sözü mədəniyyət müstəvisinə çəkir. Arada o, Fransanın məşhur bəstəkarı Ravelin əsərlərini xırdalamağa keçir, fransız qonaqlar gözlərini döyürlər. Axırda biri üzr istəyərək, pərt-pərt deyir, müsyö Aliyev (Aydının soyadı), biz Ravelin əsərlərinə bələd deyilik, pardon. Ta nə olsun? Bu, bizim "Çaykovski"nin üstünlüyü, o da fransızların cahilliyi...

Bənzər bir hadisənin şahidi isə özüm olmuşam. Rus və ispan dilləri müəllimi olan kəndçimiz Əli müəllim 2005-ci ildə keçirilən parlament seçkiləri kampaniyası çərçivəsində Qayıdış qəsəbəsində təşkil olunan mitinqi izləyən əcnəbilərlə ispanca danışanda onların gözü böyüdü. O zaman kərpic kəsməklə məşğul olan Əli müəllim nimdaş geyinmişdi və uzun saqqalı vardı (bu barədə "Meksiko - oçenta u seis" adlı hekayəmdə də bəhs etmişəm), əcnəbi jurnalistlər Azərbaycan kimi ucqar bir ölkənin ucqar rayonunun ucqar, köçkünlər yaşayan qəsəbəsində ispanca və rusca bu qədər səlis, sərbəst danışan bir adama rast gəldiklərinə mat qalmışdılar.

Bu baxımdan taksi sürücüsü Erms Heminqueyi, Markesi, Floberi tanısa, üstəlik, ingilis dili də bilsə, hər halda, bu, ona ziyan eləməz, bir gün əcnəbi turistləri harasa daşyanda söz açılar, sürücümüz onlarla ədəbiyyat söhbəti xırdalayar, ya adam yaxşı həmsöhbət tapdığına görə məmnun qalar, səxavətli olar, ya da özü ədəbiyyatdan bixəbər çıxar, ölkəsinin ən yaxşı yazıçısını tanımaz və sürücümüzün qabağında pərt vəziyyətə düşər.

Yeni bilikli, məlumatlı olmaq heç bir halda ziyanlı deyil. Adam mütləq onun faydasını görəcək.

4 yaşlı vunderkindin gələcəyinə gəlincə, hiss olunur ki, o, yaxşı oxuyan uşaq olacaq, orta məktəbi əla qiymətlərlə bitirəcək, universitetə yüksək balla qəbul olunacaq. Daha "məşqə gecikirəm" bəhanəsiylə 20 Yanvar gününün nəylə əlamətdar olduğunu bilməyənlərdən olmayacaq.

Təbii ki, belə uşaqları tapmaq, tanımaq, tanıtmmaq, qayğı göstərmək, düzgün istiqamətləndirmək lazımdır ki, 30 yaşına çatanda professor olsun və ortaya ya bir tibbi kəşf, ya bir mühəndis ixtirası qoysun, gedib "Sədərək" bazarında kapron corab satmasın.

Daxili İşlər Nazirliyi (DİN) Baş Cənayət-Axtarış İdarəsinin sabiq rəisi, general Zakir Nəsirov hazırda Bakıdadır, evindədir. Bu haqda onun vəkili Adil İsmayılov "Yeni Müsavat"ın əməkdaşı ilə söhbətində bildirib. Vəkil deyib ki, hələlik müvəkkili ilə görüşməyib: "Aprelin 7-də azad olunub. Hazırda evindədir, gəlib-gedənləri var. Onunla hələ görüşməmişəm".

Vəkil Z.Nəsirovun sağlıq durumu haqda suala cavab verərək deyib ki, müvəkkilinin bəzi sağlıq problemləri var. Onun ölkədən kənara çıxması, müalicəyə getməsi cəza müddətinin bitməsindən sonra baş tuta bilər. Bu səbəbdən də Z.Nəsirov 15 illik cəza müddəti tam bitənə qədər ölkədən çıxa bilməz.

General Qaradağ Rayon Məhkəməsinin qərarı ilə cəzasının qalan hissəsindən azad olunub. Çoxsaylı adam oğurluqları, qətlər və başqa ağır cinayətlər törətmiş Hacı Məmmədov olaylarına görə məhkum olunmuş general 2005-ci il iyulun 8-dən həbsdə idi. O, Hacı Məmmədovun dəstəsinə rəhbərlik etməkdə suçlanaraq, həbs olunmuşdu.

Ağır Cinayətlərə Dair İş-

Zakir Nəsirov evindədir, ölkədən çıxa bilməz

Vəkili generalın azadlığa çıxmasından danışdı

ler üzrə Məhkəmənin hökmü ilə ömürlük azadlıqdan məhrum edilən Zakir Nəsirov martda prezidentin sərəncamı ilə əfv olundu - onun ömürlük cəzası 15 ilə əvəz edildi. Bundan sonra Zakir Nəsirov 8 sayılı cəzaçəkmə müəssisəsinə köçürülüb. Onun 15 illik cəzanın dördü üçün çəkdiyini əsas götürərək, vaxtından əvvəl həbsdən buraxılması üçün məhkəməyə

müraciət olunub. Məhkəmə də müraciəti təmin edib, Z.Nəsirov 11 il 9 aylıq həbsdən sonra şərti azadlığa buraxılıb. "Qara kəmə" işi üzrə həbs edilən Zakir Nəsirov ilk gündən ittihamları qəbul etmədi, günahsız olduğunu dəfələrlə bəyan etmişdi. General hələ məhkəmədə çıxışında da bildirdi ki, keçmiş milli təhlükəsizlik naziri Eldar Mahmudov daxili işlər naziri

Ramil Usubovun əleyhinə ifadə almaq üçün onu həbs etdirib. Lakin tələb olunan ifadəni vermədiyinə görə əvvəlcədən də xəbərdarlıq ediləndiyi kimi, ömürlük həbslə cəzalandırılıb. Məhkəmələr isə sanki onun sözlərini eşitmirdilər. E.Mahmudov vəzifədən çıxarıldan sonra "Qara kəmə" işi üzrə əsas təqsirləndirilən Hacı Məmmədov vəkili tutub Ali Məhkəməyə

müraciət etmişdi. O, məhkəmədə Z.Nəsirovun əleyhinə yalan ifadələr verməyə məcbur edildiyini açıqlamışdı. Amma Azərbaycanın Ali Məhkəməsi Hacı Məmmədovun şikayətinə baxışı mümkün saymadı. Z.Nəsirov azadlığa çıxa bilsə də, "Qara kəmə"nin ağ yalanları bu gün də sona qədər araşdırılmamış qalıb.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Əli İnsanovun "qırmızı xətti" - sabiq nazirin məhkəmə çıxışı barədə müdhiş iddialar

Elşad Musayev: "Bundan artıq Əli İnsanov nə deməli idi?"

Aprelin 7-də məhkəməsi başlayan sabiq səhiyyə naziri Əli İnsanovun həqiqət iclasındakı çıxışı maraqlıdır. Əksəriyyət sabiq nazirin əvvəlki məhkəmələrində olduğu kimi, bu dəfə də vaxtilə təmsil olunduğu hakimiyyətin ünvanına sət təhqidlər səsləndirəcəyini, iqtidar rəhbərliyində təmsil olunanlardan adlar çəkəcəyini düşünürdü. Amma tam əksi oldu.

Doğrudur, İnsanov çıxışı zamanı "qırmızı xətti" keçməməsinə bir sıra amillərlə əlaqələndirdi. O, əvvəlcədən xüsusi plan hazırlandığını, sət danışacağı təqdirdə proses iştirakçılarının gözü qarşısında məhkəmə zalından onu sürüyə-sürüyə çıxaracaqlarını bildirdi...

Ad çəkməsə də, sabiq nazirin məhkəmədə kifayət qədər sət danışdığını da demək mümkündür. Hakimiyyətə də bəzi mesajları verdi. Növbəti dəfə nə qədər ağır cəza versələr də, sinmayacağıni söylədi, hətta özünü Napoleonla da müqayisə etdi. Amma bütün bunlar onun məhkəmədə "qırmızı xətti" keçməməsi ilə bağlı müzakirələrin açılmasına mane olmadı. Məhkəmədə iştirak edənlərin də diqqətindən İnsanovun çıxışının yayınmadığını onların statuslarından görmək olur...

Məhkəmədə iştirak edən "Xural" qəzetinin baş redaktoru Əvəz Zeynallının İnsanova həsr etdiyi statusda bu cümlələrlə daha çox diqqət çəkir: "Əli İnsanov həmin adamdır. Düzdür, bu dəfə "qırmızı xətti" gözlədi, amma qurulan bir tərribatın da qarşısını

aldı. Görünür, ona açıq deyiblər ki, xətti keçsən, daha dözm limiti yoxdur".

Sabiq dövlət məmurunun məhkəmə çıxışı ilə bağlı bir sıra iddialar var. Onun prosesdə yumşaq davranışının səbəbsiz olmadığı deyilir. "Mən buradan çıxa bilməyəcəm" deyən sabiq nazirin əslində azad olunmaq üçün bu cür yol seçdiyi, keçmiş komandası ilə müəyyən şərtlər daxilində anlaşdığı vurğulanır.

İctimaiyyət daxilində də İnsanovun məhkəmədə dediklərinə ikili baxışın olduğu iddia olunur...

Son məhkəmədə iştirak edən, Qərbi Azərbaycandan olan İnsanovun həmyerlisi, Böyük Azərbaycan Partiyasının sədri Elşad Musayev "Yeni Müsavat" a açıqlamasında gördüklərini bu cür nəql etdi:

"Məhkəmə günü ilk olaraq, mən və Əli İnsanovun iki qaradaşı içəri buraxıldıq. Biz ora daxil olanda 20-yə yaxın uniformalı, sifətlərdən hirs ya-

ğan şəxslər var idi. Bizdən soruşdular ki, nəyə gəlmisiniz, dedik məhkəməyə. Dedilər ki, məhkəmə olmayacaq. Elə zənn etdik ki, nəse bir hadisə baş verib. İnsanov çıxışında məhkəməyə gəlmək istəmədiyini, onu zorla gətirdiklərini qeyd etdi. Onların onu nüfuzdan salmaq üçün planlarının olduğunu da vurğuladı, ad çəkəcəyi təqdirdə sürüyə-sürüyə zaldan çıxaracaqlarını söylədi. Bu xoşbəxtliyi onlara verməyəcəyini dilə getirdi. O zaman məlum oldu ki, uniformalı şəxslərin davranışlarındakı gərginliyə səbəb nə imiş. Əli İnsanov çox mədəni şəkildə mesajlarını da çatdırdı. Adam sona qədər dözcəyini də dedi, həm də onu həbsxanadan buraxmayacaqlarını bildirdi. Bundan artıq Əli İnsanov nə deməli idi?"

Məlumat üçün bildirək ki, sabiq nazirin növbəti məhkəmə prosesi aprelin 12-də 14:30-a təyin olunub. Proses Qaradağ Rayon Məhkəmə-

sində aparılır.

Xatırladaq ki, Ə.İnsanov 2005-ci ilin oktyabrında dövlət çevrilişinə cəhd ittihamı ilə həbs olunub. Sonradan o, iqtisadi cinayətlərdə ittiham olunaraq 11 il müddətinə həbs edilib.

2016-cı ilin oktyabrında İnsanovun həbs müddətinin bitməsinə 56 gün qalmış ona qarşı Cinayət Məcəlləsinin 234.1-ci (satış məqsədi olmadan qanunsuz olaraq narkotik vasitələri və ya psixotrop maddələri şəxsi istehlak miqdarından artıq miqdarda əldə etmə və ya saxlama), 315.2-ci (hakimiyyət nümayəndəsinə xidməti vəzifələrini yerinə yetirərək həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olmayan zor tətbiq etməklə müqavimət göstərmə, xidməti vəzifələrini yerinə yetirməsi ilə əlaqədar ona və ya onun yaxın qohumlarına qarşı belə zor tətbiq etmə və ya zor tətbiq etmə hədəsi ilə hədələmə, bu maddədə göstərilən şəxslərə qarşı həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olan zor tətbiq etmə) və 317-2.1-ci (cəzaçəkmə müəssisələrində və ya istintaq təcridxanalarında saxlanılan şəxs tərəfindən qadağan olunmuş əşyaların hazırlanması, saxlanılması, gəzdirilməsi, daşınması və ya istifadəsi, eyni əməllər təkrar törədildikdə) maddələri ilə yeni ittihamlar irəli sürülüb.

2016-cı il oktyabrın 11-də məhkəmə keçmiş nazirin həbs edilməsi haqqında qərar çıxarıb.

2013-cü il martın 14-də Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsi sabiq nazirin ədalətli mühakimə olunmadığı haqda qərar versə də, onun barəsindəki hökm dəyişdirilməyib.

□ Cavanşir ABBASLI

Ötən həftə ABŞ raketlərinin Suriyanı vurmasından sonra Azərbaycanın daxil olduğu coğrafiyada da gərginlik xeyli artıb. Nəzəri baxımdan Azərbaycan indi dünyanın ən qaynar nöqtəsi və dünyanı iki düşərgəyə bölmüş Suriyadan xeyli uzaqdır. Amma prezident İlham Əliyev də dəfələrlə vurğulayıb ki, dünyadakı gərginliklər Azərbaycana da təsirsiz ötüşmür.

təlimlər keçirilir. Suriyadakı məlum hadisələrdən sonra Kreml Xəzərdəki donanmasını yüksək döyüş hazırlığına gətirib. Rəsmi olaraq Rusiya hərbi təlimləri Xəzər donanması hissələrinin qış dövrü üçün yoxlamalarla izah edir.

Aprelin 10-dan başlayan yekun yoxlamada donanma komandanı, kontr-admiral Sergey Pinçukun rəhbərliyi altında keçirilir. Hərbi təlimlərə

Azərbaycan Xəzərlə bağlı bir neçə qlobal layihələrlə Qərblə əməkdaşlıq edir. Son aylar Cənub Qaz Dəhlizi layihəsinə Qərbin ciddi siyasi və maddi dəstəyi artırması da Rusiyanı narazı salan məsələlərdən biridir.

Azərbaycanın Xəzərdəki neft-qaz siyasətində müstəqil mövqeyi var ki, bu kimi səbəblərdən Moskva ilə Bakının münasibətləri tam olaraq istiləş-

təbliğat ABŞ prezidenti Donald Trampın seçkidə "Vaşinqton daha digər dövlətlərin daxili işlərinə müdaxilə etməyəcək", vədini xatırladırlar. Belə görünür ki, Trampın prezidentliyi dövründə dünyada təkbaşına ağalığa edəcəyi illüziyaları quran Kreml indi çıxılmaz vəziyyətə düşüb. Onun başı üzərindən Suriyanın vurulması Kremlin qəzəbini artırıb və bu səbəbdən də indi et-

Rusiya "od"u Azərbaycan sahillərinə çəkir- general Patruşev portfelində Bakıya nə gətirib?

ABŞ-ın Suriyanı vurması Rusiya hakimiyyətinin qəzəbini artırıb və bu səbəbdən də indi ətraf ölkələrdə siyasətini daha da sərtləşdirmək xətti götürür; Rusiya Təhlükəsizlik Şurası katibinin Bakıya qəfil səfəri, Xəzərdəki təlimlər, Qarabağ cəbhəsində hər gün artan gərginlik bu aqressiyanın yalnız görünən hissəsidir; demokratiya məsələlərdə fikir ayrılığına baxmayaraq, Xəzəryanı ölkələr arasında Qərblə ən yaxın əlaqə və münasibətlərdə olan tək ölkə Azərbaycandır...

Prezidentin ötən ay bu mövzuda dediklərini xatırlamaq yerinə düşür. "Bu gün regionumuzda, dünyada yaşanan xoşagəlməz hadisələr, qanlı toqquşmalar, müharibələr, əlbəttə ki, bizi çox narahat edir. Çünki biz təcrid olunmuş vəziyyətdə yaşırıq, bizim bölgəmizdə əgər vəziyyət gərginləşirsə, risklər artırsa, əlbəttə ki, bizə də bunun mənfi təsiri ola bilər", deyərək prezident bildirib.

Aprelin 10-da yaranmış gərginliyi təsdiqləyən bir məlumat yayılıb. Belə ki, günün ikinci yarısında məlum olub ki, Rusiya Təhlükəsizlik Şurasının katibi, general Nikolay Patruşev gözlənilmədən Bakıya səfər edib. Məlumatı Rusiya Təhlükəsizlik Şurasının mətbuat xidmətinə istinadən "İnterfaks" agentliyi yayıb. Məlumatda deyilir ki, Patruşev Bakıya təhlükəsizlik məsələlərinə dair Rusiya ilə Azərbaycan arasında məsləhətləşmələrin aparılması üçün səfər edib. Kəşfiyyat şəfinin portfelində nələrin olduğunu söyləmək mümkün deyil, amma səfərdə Suriya məsələsinin də müzakirə edildiyi şübhə doğurmur.

Vaşinqtonun Suriyaya raket zərbəsindən sonra dünyada gərginlik daha da artıb. Azərbaycanın iki yaxın qonşusu olan Rusiya və İranın Əsəd rejiminə açıq dəstəyi, bu məsələdə daha bir yaxın qonşumuz Türkiyənin fərqli münasibət sərgiləyərək ABŞ-ın bombardmanlarına haqq qazandırması regionumuzda gərginliyi göz önünə gətirir. Rəsmi Bakı dünya güclərinin bölüşdürmə bilmədiyini heç bir savaşılda tərəf olmamağa çalışır, özünü "atəş altına" atmamaq siyasəti yürüdür. Amma belə görünür ki, indi qonşu Rusiya xüsusi bir siyasət apararaq dünyadakı gərginlik nöqtələrini artırmağa, yeni gərginlik ocaqlarına yaratmağa və sonra da öz gücünü göstərməyə daha çox həvəslidir.

Artıq bir həftədir ki, Xəzər Rusiya sahillərində hərbi

Həştərxan və Mahaçqala qarnizonlarında yerləşən hərbi hissələr və birləşmələr cəlb edilib. Sahil bölmələrindən əlavə, gəmi birləşmələrinin - "Tatarstan" və "Dağıstan" raket gəmilərinin, "Qrad Sviyayjsk", "Uqliç", "Velikiy Ustyuyq", "Volqodonsk" və "Mahaçqala" kiçik raket və artilleriya gəmilərinin hazırlığı yoxlanılır. Qeyd edək ki, aprelin 6-dan Xəzər dənizində təlimlərin keçirildiyi 1500 dəniz mili sahəsi mülki gəmilərə bağlıdır.

Rusiya KİV-ləri Xəzər donanmasındakı təlimlərə də xüsusi diqqət maraq doğurur. Çünki KİV-lər hərbi təlimləri "Rusiyanın mübahisəli dənizdə əzələ nümayişi" kimi qiymətləndirir ki, bu mesajın Kremlin maraqları ilə üst-üstə düşdüyü şübhə doğurmur. Doğrudur, Xəzərdə "atəşin" kimə qarşı yönəldiyi açıq göstərilir, amma Rusiyanın "diş qıcadığı" Xəzəryanı ölkələr sırasında Azərbaycan da var, bəlkə də bu sıralamada ele ilk ölkəmizin adı gəlir. Demokratiya məsələlərində fikir ayrılığına baxmayaraq, Xəzəryanı ölkələr arasında Qərblə ən yaxın əlaqə və münasibətlərdə olan tək ölkə Azərbaycandır. Məhz

mir. Zahirən hər şey qaydasında, hətta daha parlaq münasibətlər sistemi kimi görünəndə, Kreml hələ də imperiya maraqlarından tam əl çəkmir. Bu, həm də Rusiyanın Xəzər siyasətində özünü daha qabarıq göstərir. Ötən ilin noyabrında Rusiyanın Xəzər dənizindən Suriyanın Rakka, İdlib və Hələb şəhərlərini vurmasını yada sala. Rusiya Suriyadakı hədəflərə "Kalibr" qanadlı raketləri ilə daha yaxın mövqelərdən vura biləcəyi halda, bunu Xəzərdən etməyə qərar vermişdi ki, bu da Moskvanın tək Qərbbə deyil, keçmiş sovet respublikalarına güc nümayişi kimi izah edilirdi. Rusiya sanki Xəzər dənizinin istisnasız olaraq onun hərbi məsuliyyət zonası olduğunu nümayiş etdirmək niyyəti güdür və son hərbi təlimlərin də bir məqsədi budur.

ABŞ-ın Suriyanı vurmasından sonra Rusiyanın daha da aqressivləşdiyi diqqət çəkir. Rusiya Əsəd mövqelərinə zərbədən sonra Suriyada əməliyyatlar zamanı Vaşinqtonla aviasiya uçuşlarının təhlükəsizliyinin təmin edilməsi və insidentlərin qarşısının alınması haqqında memorandumun fəaliyyətini dayandırır. Rəsmi

raf ölkələrdə siyasətini daha da sərtləşdirmək xətti götürə bilər. Xəzərdəki təlimlər, Qarabağ cəbhəsində hər gün artan gərginlik bu aqressiyanın yalnız görünən hissəsidir.

Daha bir maraqlı məqam Rusiya hakimiyyətinin reytingi müəyyən edən "Levada" sorğu mərkəzinin son nəticələridir. Reytingə görə, Rusiya baş nazirinin reytingi 10 faiz geriləyib. Rusiya prezidenti Vladimir Putin 82 faiz seçicinin rəğbətini qazansa da, ondan narazıların sayı artıb. Hər rəqəm 17 faizə yüksəlib. Rusiya seçicilərinin "daha çox rəğbət göstərdiyiniz iki məmur kimdir" sualı da maraqlı nəticə üzə çıxarıb. Bu, Rusiyanın müdafiə naziri Sergey Şoyqu və xarici işlər naziri Sergey Lavrovdur. Heç kimə sirr deyil ki, hər iki nazir Rusiyanın sərt siyasət tərəfdarı kimi tanınır. İndi Rusiyanın həm son terror, həm də ABŞ-ın güc göstərərindən sonra "sifətini" qorumağa, daha dəqiqi isə xüsusilə gücü yetə biləcək istiqamətlərdə siyasətini sərtləşdirəcəyi, Azərbaycanın da daxil olduğu regiona "od salacağı" gözlənilir.

Azərbaycan bu kimi təhlükələrə hazır olmalıdır.

□ "YM"

Prezident İlham Əliyev Rusiya Təhlükəsizlik Şurasının katibini qəbul etdi

"Təhlükəsizlik məsələləri ilə bağlı əməkdaşlıq ümumilikdə əlaqələrimizin uğurlu inkişafının əsasını təşkil edir"

Aprelin 10-da Rusiya Təhlükəsizlik Şurasının katibi, general Nikolay Patruşev Bakıya səfər edib. Patruşev Bakıda təhlükəsizlik məsələlərinə dair Rusiya ilə Azərbaycan arasında məsləhətləşmələrin aparılması üçün ölkəmizə gəlib.

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev aprelin 10-da Rusiya Federasiyası Təhlükəsizlik Şurasının katibi Nikolay Patruşevin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib. Məlumatı AZƏRTAC yayıb.

Görüşdə İlham Əliyev Azərbaycanla Rusiya arasında ikitərəfli münasibətlərin siyasi, iqtisadi, təhlükəsizlik, humanitar və bütün digər sahələrdə inkişafından məmnunluq ifadə edərək deyib ki, təhlükəsizlik məsələləri ilə bağlı əməkdaşlıq ümumilikdə əlaqələrimizin uğurlu inkişafının əsasını təşkil edir.

Beynəlxalq təhlükəsizliyin möhkəmləndirilməsi istiqamətində əməkdaşlığımızın çox yaxşı səviyyədə olduğunu bildirən dövlət başçısı vurğulayıb ki, Azərbaycanla Rusiyanın heyətə keçirdiyi daimi təmaslar və bir çox məsələlərin birgə həlli bu baxımdan böyük önəm daşıyır, regionumuzda mövcud olan vəziyyət təhlükəsizlik sahəsində əməkdaşlığın daha da möhkəmləndirilməsini zəruri edir.

Prezident İlham Əliyev əminliyini ifadə edib ki, Rusiya Federasiyası Təhlükəsizlik Şurasının katibi Nikolay Patruşevin ölkəmizə səfəri qarşılıqlı fəaliyyətin, təhlükəsizlik sahəsində əməkdaşlığın, risklərin minimalaşdırılması, ölkələrimizin inkişafı və xalqlarımızın firavanlığının təmin edilməsi kimi məqsədlərə nail olunması işinə öz töhfəsini verəcək.

Nikolay Patruşev ilk növbədə Rusiya prezidenti Vladimir Putinin səmimi salamlarını və ən xoş arzularını dövlət başçısına çatdırıb. Rusiya Federasiyası Təhlükəsizlik Şurasının katibi qeyd edib ki, Azərbaycan və Rusiya dövlətləri başçıların ölkələrimiz arasında münasibətlərin inkişafından razılıq ifadə etmələri böyük önəm daşıyır və prezidentlər arasında olan münasibətlər bütün digər qurumların da səmərəli fəaliyyətinə təkan verir. Əlaqələrimizin inkişafında təhlükəsizlik məsələlərinin böyük rol oynadığını deyən Nikolay Patruşev qeyd edib ki, təhlükəsizlik təmin olunarsa, iqtisadi, mədəni və bütün digər sahələrdə əməkdaşlığın inkişafında hər hansı bir problem ola bilməz. Bu gün beynəlxalq aləmdə vəziyyətin kifayət qədər gərgin olduğunu qeyd edən qonaq səfəri zamanı Azərbaycan tərəfi ilə beynəlxalq və regional təhlükəsizlik məsələlərinin müzakirə olunacağını vurğulayıb.

Söhbət zamanı qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb. Dövlət başçısı prezident Vladimir Putinin salamlarına görə minnətdarlığını bildirib, onun da salamlarını və ən xoş arzularını Rusiya prezidentinə çatdırmağı xahiş edib.

Milli Məclisin üzvləri Türkiyədə referendumu izləyəcəklər

Milli Məclisin Səhiyyə komitəsinin sədri Əhliman Əmiraslanov və deputat Ağalar Vəliyev Türkiyədə keçiriləcək referendumu müşahidə etmək üçün aprelin 13-də Ankaraya səfərə gedəcəklər.

Milli Məclisin mətbuat xidmətindən APA-ya bildirilib ki, millət vəkili Türkiyə Konstitusiyasına ediləcək dəyişikliklərlə əlaqədar ümumxalq səsverməsində Türkdillli Ölkələrin Parlament Assambleyasının xətti ilə iştirak edəcəklər.

Deputatlar digər müşahidəçilərlə bərabər bir sıra seçki məntəqələrində olacaq, prosesin gedişini və vətəndaşların fəallığını izləyəcəklər.

Səfər aprelin 17-də başa çatacaq.

Beynəlxalq gərginliyin səbəbkarı

Zamin Hacı
 zaminhaci@gmail.com

"Tabutun istifadəçi tərəfini bəzəyirlər"

(Stanislav Yeji Lets)

Prezident Administrasiyasının xarici əlaqələr şöbəsinin müdiri Novruz Məmmədov deyir ki, beynəlxalq vəziyyət gərginləşibdir. Deyir, tərəflər arasında müxtəlif bəyanatlar verilir, təkliflər irəli sürülür, çağırışlar edilir, ancaq nəticə yoxdur, anlaşma və dialoqa nail ola bilmirlər.

Novruz müəllim ad çəkməsə də biz burada Rusiya və Qərb arasında münasibətin kəskinləşdiyini, ABŞ-ın Suriyanı raketlə vürməsinə, Şimali Koreyada raket sınaqlarını nəzərdə tutduğunu güman edirik. Əslində Novruz müəllimin geopolitik narahatlığının spektri daha geniş, rəngarəng ola bilər. Qlobal təfəkkür yiyəsidir, mümkündür hətta Braziliya meşələrindəki kolibrilərin hansınsa qanadının qırılmasından narahat olsun. Beynəlxalq qurumların bu temada şüarı var: "Sən Afrikada bir qarışqanı öldürməklə Bakıda Novruz müəllimin üreyini yaralayırısan". Şotlandiyalı alimlər isə neçə ildir təklif edirlər məşhur "Kəpənək effekti" nəzəriyyəsinə "Novruz effekti" adı verilsin. Bu effektin qısa izahı belədir ki, əgər sən Bərdədə eşşək kəşib Bakıya döner bişirməyə göndərsən, bundan Avstraliyadakı nadir kəpənlər tərpənib uçar və Hindistan filinin bir yerinə qonar.

Ancaq biz çox da dərinə və uzununa getməyək, öz-öz-lüyümüzə zənn edək ki, Novruz müəllim elə yalnız qlobal hegemon dövlətlər arasında gərginliyi deyir. Bəs bu gərginlik niyə yaranıb? Bax, bunu Novruz müəllim təvazökarlıq edərək demirsə, bizim borcumuzdur deyək. Şairin sözü olmasın, sağlığında qiymət verək insanlara, öləndən sonra gorunu söyməyək.

Yer kürəsində hazırkı "soyuq savaşın" tək səbəbi odur ki, Azərbaycanın başı "İslam Həmrəyliyi Oyunları" keçirməyə qarşıdır! Əgər biz BMT Təhlükəsizlik Şurasının 15 müvəqqəti üzvündən ikisi olsaydıq (biri olmuşuq artıq bir dəfə - çox güclü zarafat elədiyimi düşünürəm) bu durum yaranardı? Yoxsa ora hansısa Boliviyanı-zadı seçiblər, heç kim də onların sözüne baxmır.

Azərbaycan beynəlxalq duruma nəzarət edəndə isə planetdə asayış yaranır. Özü də bunun üçün çox əziyyət çəkməyə ehtiyac yoxdur, geopolitik sorunları çözməyin unikal Azərbaycan modelini işləyib hazırlamışıq: "Xaricdə kim nə istəyə ver, daxildə də yumurtanı ucuz elə, vəssalam".

Bu modeli hazırkı gərginlik ocaqlarına tətbiq eləsək Ukrayna Krım və Donbası (bu, qədim türk sözüdür, "Dön bas" anlamını verir, Krımı ta özünüz bilirsiniz, "Qırım" deməkdir - o zonada həmişə qırğın olubdur) Rusiyaya verməlidir. Rusiya Suriyanı Amerikaya verməlidir, Bəşər Əsəd də yumurtanı ucuzlaşdırıb hakimiyyətdə qalmalıdır. Yoxsa alçaqlıq edib camaatı qazla boğur. Niyə boğursan, bəs sabah televizorda yaltaqlıq eləməyə zəhmətkeşi hardan tapacaqsan?

Yaponiya bir-iki ada boşaldıb Şimali Koreyanın gombul liderinə "raket atmaq istəsən bura at" deməlidir.

İŞİD demişkən (əslində heç bu axmaqların adını çəkməmişdim, özüm qəsdən belə edirdim ki, diqqətli oxucu hansısa cümləni senzuranın çıxartdığını düşünüb qəzəblənsin), bizdə bir qəribə siyasət var. Bu, islam dininə münasibətdə ikiüzlülükdən ibarətdir. Misal üçün, bir tərəfdə islam həmrəyliyi oyunları qayıırıq, o biri tərəfdə isə həmin islam ölkələrində oxuyub gələn mollalara moizə oxumağı qadağan edirik. Hətta xeyli dindarı türməyə basırıq və sonra onların azadlığını istəyənləri "İran agentləri" kimi damğalayıb pisləyirik.

Əlbəttə, "qəribə siyasət" ifadəsini də oxucunu azdırmaq üçün işlətdim. Əslində burada heç bir qəribəlik yoxdur, bunlar da elə bizim geopolitik Azərbaycan modelinin tərkib hissələrindən biridir. Eyni metalardan kotan da qayıрмаq olar, patron da. Biz isə istəsək patronla yer ekər, kotanla adam öldürük. İqtisadiyyatı güclü olan dövlət söhbətidir. Hamının balası var. O cümlədən Avropa Şurasından gələn "revizor" Luka Volonte kimi tiplər... Nəyə, bu aynı temadır.

İqtisadiyyat demişkən, hazırda Bakıda Şoppinq Festivalı keçirilir. Özü aftafa belə buraxmayan dövlətin ticarət festivalı keçirməyə üzü varsa, başqa nə demək olar?

Aprelin 11-də Rusiya Ali Məhkəməsi bu ölkənin Ədliyyə Nazirliyinin iddiası əsasında Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin (ÜAK) qeydiyyatı məsələsinə baxacaq. Məhkəmənin çıxacağı qərar sözsüz ki, həm də siyasi mahiyyət daşıyacaq. Ona görə ki, ÜAK Rusiyadakı üç milyonluq azərbaycanlı icmasının ən böyük diaspor təşkilatıdır və onun mövcudluğu iki ölkə əlaqələrinin inkişaf səviyyəsinin mühüm göstəricilərindən biri olmaqla yanaşı, həm də dostluğu simvolizə edən faktordur. Bəzi ehtimallara görə, təşkilat ətrafında belə xoşagəlməz vəziyyətin yaranmasının birinci səbəbi qurumun getdikcə Rusiya toplumunda təsir və təbliğat rıçaqları qazanmağa başlaması ilə bağlıdır. Yəni güman edilir ki, bu da Rusiyadakı müəyyən məkrli dairələrin narahatlığına səbəb olub. Söhbət sözsüz ki, ən əvvəl Rusiyadakı erməni lobbisindən gedir. Rusiyadakı diasporumuzu zəiflətməyə çalışırlar. ÜAK-ın sənədlərində guya problem olmasın ortaya atılması da Azərbaycana təzyiqlərin bir forması sayılır və iki ölkə arasında strateji tərəfdaşlığa əslən adekvat hesab edilmir. Bu və digər səbəblər toplusuna görə əminlik var ki, Rusiya məhkəməsinin çıxacağı qərar iki qonşu ölkə münasibətlərində izsiz ötürməyəcək.

Bəs Rusiya Ali Məhkəmənin qərarı necə olacaq, məhkəmə siyasi realitələri ciddiye alacaq mı, Azərbaycan tərəfi problemin müsbət həlli üçün lazım olan addımları atdı mı?

Azərbaycan-Rusiya parlamentlərarası dostluq qrupunun üzvü Fazil Mustafa "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, ÜAK-ın qeydiyyatının ləğvi məsələsinə Azərbaycan tərəfi bir az daha ciddi yanaşmalıydı. Çox təəssüf ki, bir qədər soyuq-qanlı yanaşılıb. ÜAK məsələsi əslində siyasi məsələdir, hüquqi məsələ deyil: "Çünki Rusiya rəsmi siyasi dairələrinin razılığı olmadan Ədliyyə Nazirliyi Ali Məhkəməyə müraciət etməzdi. Siyasi dairələrin razılığı olmadan belə bir addımın atılması inandırıcı görünmür. Ona görə də ölkəmizin rəhbərliyi səviyyəsində bu məsələyə müdaxilə olunmalı idi. Ola bilsin ki, Rusiyanın rəsmi siyasi dairələri ilə bu problem ətrafında müzakirələr aparılıb. Bizim bu barədə məlumatımız olmasa da güman ki, danışıqlar aparılıb. Hər halda, belə məsələlərdə Azərbaycan hökumətinin müəyyən strukturları ciddi çalışırlar. Mediaya bu barədə yetəri qədər açıqlamalar verilməyə, müəyyən işlər görülməyə və hər halda, ÜAK məsələsi ilə bağlı da müəyyən addımlar atılıb. Ümid edək ki, görülmüş işin nəticəsi olacaq. Əgər ÜAK-ın qeydiyyatı ləğv olunsaydı, bu hadisə Rusiya ilə münasibətlərimizdə ciddi bir etimadsızlıq yaradacaqdı. Çünki bu, Azərbaycana qarşı sayğısızlıq kimi qiymətləndiriləcək və Azərbaycan tərəfindən adekvat addımların atılması lazım gələcək. Mənim təxminimə görə, ola bilsin ki, ÜAK-ın qeydiyyatı ləğv ediləcək. Biz, sadəcə, ümid edək ki, belə bir qərar verilməyəcək".

Politoloq Elçin Mirzəbəyli isə ÜAK-ın qeydiyyatının ləğv edilməyəcəyini gözləmədiyini dedi. Onun fikrincə, ən pis halda ÜAK-a "sənədlərinin qaydaya salınması" üçün vaxt verilib, yaxud xəbərdarlıq edilə bilər: "Doğrusu, Rusiya qanunvericiliyində belə hallarda hansı sanksiyaların tətbiq olunduğunu bilmirəm. Amma Ədliyyə Nazirliyi məhkəməyə ÜAK-ın qeydiyyatının ləğvi ilə bağlı müraciət edib. Bu halda problemin müsbət həlli üçün ya məhkəmə Ədliyyə Nazirliyinin iddiasını əsassız hesab etməli, ya da Ədliyyə Nazirliyi iddianı geri götür-

Azərbaycan-Rusiya münasibətlərinə təsir edəcək gün...

Bu gün ÜAK-la bağlı qərar veriləcək; deputatlardan və politoloqdan ilginç açıqlamalar

məli, iddiada yer alan məsələlərin həlli üçün ÜAK-a vaxt verməlidir. Hər halda, məsələnin kifayət qədər həssas olduğunun nəzərə alınacağı qənaətinə gəlməyə.

Azərbaycan tərəfinin bu məsələdə hər hansı bir şəkildə iştirakı ilə bağlı məlumatlı deyiləm. Əgər olsa da belə, bu rəsmi şəkildə baş verə bilməz. ÜAK Rusiyada dövlət qeydiyyatından keçib və Rusiyanın qeyri-kommersiya təşkilatıdır. Ola bilsin ki, hansısa qeyri-rəsmi təmaslar var və bu haqda konkret heç bir şey deyə bilmərəm. Bildiyim qədər, məhkəmədə istənilən şəxs iştirak edib prosesini izləyə bilər. Amma bunun nəyi isə dəyişə biləcəyini düşünmürəm. Hər halda, ümid edirəm ki, nəticə müsbət olacaq və yaranmış vəziyyətdən istifadə etməyə çalışan dairələr növbəti dəfə uğursuzluğa düçar olacaqlar".

Yəhudi əsilli YAP-çı deputat Yevda Abramov isə ölkə.az-a müsahibəsində ÜAK-ın qeydiyyatının ləğvi məsələsinin ortaya atılmasının arxasında dayanan məqamlar barədə rezonans doğura biləcək açıqlamalar verib. Y. Abramov deyib ki, bu işin arxasında dayanan qüvvələr var. Bu, bircənib yaranmayıb: "Ümumiyyətlə, hər dəfə prezident seçkilərinə təqribən bir il qalmış Kremlin ssenaristləri, Moskvanın politoloqları, xüsusilə də SSRİ-nin-Avrasiya İttifaqının tərəfdarları bu təşkilata daxil olmaq istəməyən, hələlik üzvü olmayan dövlətlərə qarşı təsir rıçaqlarını işə salırlar. İndi mən dəqiq deyə bilmərəm ki, bu, Vladimir Putinin ssenarisinin bir hissəsidir. Amma onu da deyə bilmərəm ki, bundan Putinin xəbəri yoxdur. Çünki Rusiya kimi dövlətin ədliyyə naziri Ümumrusiya Azərbaycan Konqresi barədə

Ali Məhkəməyə müraciət edibse, o bunu yuxarı orqanların məsləhəti olmadan edə bilməzdi. Bunu Azərbaycan xalqı və dövləti də çox gözəl başa düşür. Ona görə də bu məsələ Milli Məclisdə çox düzgün olaraq geniş müzakirə olunub. ÜAK-la bağlı qeydiyyat probleminin ortaya təsadüfən atıldığını demək olmaz. Bunu qurdalayın qüvvələr mövcuddur. İlanə zəhər verən kərtənkəllər Azərbaycanda da var. Hətta burada yaxınlarda Azərbaycanı yüksək vəzifələrdə çalışmış və bu gün nüfuzlarını itirməkdə olan bəzi şəxslərin barmaq izləri də görünür. Ancaq biz bu cür sınaqlardan çox çıxmışıq".

Deputat bildirib ki, ölkəmiz üçün böyük işlər görən ÜAK-ın bu vəziyyətə düşməsi ilk növbədə Azərbaycan dövlətinin imicinə xələf gətirir. Çünki bizim ən güclü diasporumuz Rusiyadadır: "Rusiya olan diaspor nümayəndələri arasında çox tanınmış və imkanlı şəxslərimiz, Qubadan olan biznesmenlərimiz də var. Qubadan olan həmin böyük iş adamlarımız da həm diasporamızın inkişafına, həm də Rusiya iqtisadiyyatına böyük maliyyə dəstəyi verirlər. Bu mənada mənə də sözügedən məsələ çox maraqlandırır. Hesab edirəm ki, Rusiya ilə Azərbaycanın arasına girən qüvvələr mövcuddur. Ona görə də yenidən Azərbaycanın daxilində qarşıdurma və təlatüm yaratmaq üçün 2013-cü ilin seçkiləri ərafəsindəki "Milyardlar İttifaqı" kimi, oxşar hadisələr baş verə bilər. Bütün bu gözləntilərin real olub-olmaması məsələsi Rusiya Ali Məhkəməsinin qərarından sonra bəlli olacaq. Əgər Rusiyanın Ali Məhkəməsi qanunsuz yərə ÜAK-ın qeydiyyatının ləğvi barədə qərar verərsə, o

zaman rəsmi Moskvanın iç üzünü açılacaq. Yaxud əksinə olarsa, həmin qüvvələrin geri çəkilməsi barədə mesaj əldə olunacaq. Mən inanıram ki, həmin qüvvələr geri çəkilməyəcək. Çünki bir çox dövlətlərin idarə və təşkilatları prezident İlham Əliyevin güclü iradəsi ilə yürütdüyü xarici siyasət qarşısında duruş getirə bilmir. Prezident İlham Əliyev dəqiq arqumentlərlə Azərbaycanı belə çətin vəziyyətlərdən xilas edə bilər. Bu baxımdan da biz Ali Məhkəmənin qərarını gözləməliyik".

Xatırladaq ki, ÜAK mərhum dövlət başçısı Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə təsis olunub və təsis konfransında Rusiya prezidenti V.Putin də iştirak edib. Bundan başqa, Azərbaycan və Rusiya prezidentləri ÜAK-ın qurultaylarına təbrik məktubları göndərirlər, qurumun fəaliyyətini yüksək qiymətləndirirlər. Ötən ilin dekabrında Moskva ÜAK-ın IV Qurultayında təşkilatın rəhbər orqanlarına yeni seçkilər keçirilib. Səsvər məntiqəsində tanınmış ictimai xadim, tibb elmləri namizədi, professor Fazil Qurbanov qurumun yeni prezidenti seçilib.

Qurumun vitse-prezidentləri sırasında da kifayət qədər tanınmış şəxslər yer alıb. Məsələn, Mixail Qusman, dünyada tanınmış iş adamları Qod Nisanov, İsgəndər Xəlilov və dünya şöhrətli rəssam Tahir Salahovun adını çəkmək kifayətdir. Son qurultayda isə Azərbaycan prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənov, Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Nazim İbrahimov, Azərbaycanın Rusiyadakı səfiri Polad Bülbüloğlu, Rusiyanın 78 bölgəsindən 200-dən artıq təmsilçisi də iştirak edib.

□ Etibar SEYİDAĞA

“Azərbaycana silah satmağımızın sizə dəxli yoxdur...”

Ötən aydan İsrailin Ermənistanda yeni səfiri fəaliyyət göstərir. Bu - Eliyaxu Yerusalmidir. Prezident Serj Sərkisyanə etimadnaməsini təzəcə təqdim edən səfir dünən yerli news.am erməni nəşrinə müsahibə verib. Musavat.com xəbər verir ki, müsahibədə o, ölkəsinin Dağlıq Qarabağ konfliktini ilə bağlı mövqeyi və iki ölkə arasında əlaqələrin mümkün inkişafı məsələlərinə də toxunub. Həmçinin Azərbaycanın silah satışı və saxta soyqırımın tanınması ilə bağlı tənqidçi sualları cavablandırıb.

İsraildən Azərbaycana mühüm jest - İrəvandakı səfir erməniləri məyus etdi

“Soyqırım məsələsi sizinlə Türkiyənin problemidir”, deyən diplomat Bakı və Ankaraya reveranslar etdi: Ermənistan Rusiyanın “arxasından” çıxmıyınca, problemlərini çözməyəcək; **erməni politoloq**: “Sərkisyan hökuməti ölkəni dalana soxduğunu etiraf etmək istəmir...”

İsrailin Qarabağ problemi ilə bağlı mövqeyindən danışan diplomat öncə bunları deyib: “Biz regionda sülh istəyirik. Bizim siyasətimiz ondan ibarətdir ki, sizin öz aranızda, qonşularınızın arasında sülh Minsk prosesinə əsaslanmalıdır. Siz öz xalqlarınızın rifahı naminə nəyi qəbul etsəniz, biz də onu məqbul sayacağıq. Ən əsası odur ki, bölgədə dinclik bərqərar olsun və Ermənistan sülh şəraitində yaşaya bilsin. İsrailin Azərbaycana silah satmasına gəlincə, təbii ki, biz bu məsələni şərh eləmirik. Bu məsələ mənim İrəvandakı görüşlərimdə də qaldırılmışdı və ehtimal ki, gələcək məsləhətləşmələrdə də qaldırılacaq”.

Diplomat İsrailin saxta “erməni soyqırımını” niyə hələ də tanınaması barədə verilən suala cavabla da erməniləri məyus edib və başdansaovdu, şablon yanaşma sərgiləyib: “Erməni faciəsi həmişə bizim fikirlərimizdədir. Ancaq İsrail dövləti bizim fikirləşdiyimizi ifadə edə bilməz. Çünki bu, sizinlə Türkiyə arasında tarixi problemdir. Siz Türkiyə ilə bu məsələdə hansı qərara gəlsəniz, biz onu qəbul edəcəyik. Yeni Qarabağ məsələsində olduğu kimi, bu məsələdə də biz sizin və qarşı tərəfin hansı qərarı verəcəyini qəbul etməliyik”.

Göründüyü kimi, müsahibədə yəhudi səfir İsrailin Azərbaycan və Türkiyə ilə strateji tərəfdaşlıq əlaqələrinə kölgə sa-

lacaq heç nə söyləməyib, əksinə, bu əlaqələrin ölkəsi üçün prioritet olaraq qaldığına, İsrailin Ermənistanla Azərbaycan və Türkiyə ilə münasibətləri korrekte etməyə hazırlaşmadığına aydın işarələr vurub.

Qeyd edək ki, ötən ilin 4 günlük aprel savaşıdan sonra Ermənistanda, onun toplusunda yəhudi dövlətinə qarşı qıcıq xeyli artıb. Bu da ən əvvəl Azərbaycanla İsrail arasında ildən-ilə genişlənən hərbi əməkdaşlıqla bağlıdır. Hansı əməkdaşlıq ki, aprel döyüşləri zamanı da özünü müsbət tərəfdən göstərmişdi. O sırada Azərbaycanın aldığı İsrail istehsalı “kamikadze dronlar” düşmənin içine vələlə salıb, onun canlı itkilərini əhəmiyyətli dərəcədə artırıb.

Bu üzündən də İrəvan çox istəyirdi ki, Təl-Əvv Bakı ilə hərbi sahədə əməkdaşlığı dayandırsın və ya minimuma endirsin. Eyni məqsədlə hətta ötən ilin aprel hadisələrindən sonra Ermənistanın xarici işlər naziri Edvard Nalbəndyan İsrailə səfər də eləmiş, lakin rədd cavabı almışdı.

İsrail-Azərbaycan hərbi əməkdaşlığının dayandırılması isə gerçəkdən də mümkünsüzdür. Birinci ona görə ki, söhbət İsrail üçün yaxşı maliyyə qaynağından gedir. Belə ki, bu gündək iki ölkə arasında silah satışı dövriyyəsinin həcmi 5 milyard dollara yaxın olub. İkincisi və daha vacibi, Azərbaycan türk-müsəlman dünyasında Türkiyədən sonra İsrailin özünü təsdiqi və təhlükəsizliyi

üçün olduqca mühüm bir neçə ölkədən biridir. İki ölkə arasında ildən-ilə genişlənən iqtisadi, hərbi əlaqələr də öz yerində.

Onu da əlavə edək ki, İsrail Bakı-Tiflis-Ceyhan neftinin alıcılarından biridir və inşası gedən Cənub Qaz Dəhlizinə (TAP, TANAP) qoşulmaq istəyir. Tərəflər arasında mövcud olan güclü humanitar bağlar da öz yerində.

Kəsəsi, İsrail Azərbaycanla bir sıra ortaq maraqlar birləşdirir ki, bu maraqlar Ermənistanla əlaqələrdə yoxdur. Belə vəziyyətin əsas səbəbkarı isə İrəvanın Qarabağın işğalına görə Rusiya ilə müttəfiq olması, lap dəqiqi, könüllü şəkildə Kremlin marioneti və vassalına çevrilməsidir. “Özü yıxılan isə ağılamaz”. Bunu tanınmış erməni ekspertləri də etiraf etməyə başlayıblar.

Məsələn, **musavat.com-un məlumatına görə, fraza.ua Ukrayna portalına danışan erməni politoloq Armen Qriqoryan hesab edir ki, Ermənistan guya 180 milyonluq Avrasiya Birliyi bazarına girsə də, gerçəkdə quruma üzvlükdən heç bir iqtisadi fayda götürməyib:** “Aydındır ki, neftin aşağı qiyməti və rusiyalıların aşağı alıcılıq qabiliyyəti Rusiya ilə Ermənistan arasında mal dövriyyəsinin 2015-ci il səviyyəsinə düşməsinə ümid saxlamır - hansı eniş ki, ölkə Avrasiya Birliyinə giren kimi qeydə alınmışdı. Ancaq Ermənistan hökuməti ölkəni dalana soxduğunu etiraf etmədən hələ də “180 milyonluq bazar”ın üstünlüyündən dem vurur”.

Erməni ekspert Ermənistanın KTMT ilə bağlı gözləntilərinə də şübhələnmiş hesab edir. “Moskvanın Avrasiya Birliyi ilə bağlı ambisiyaları fonunda artıq sadiq müttəfiqinin maraqlarını Azərbaycan tərəfdən güzəştlərə qurban verə bilər. Bütövlükdə belə bir dərk mövcuddur ki, əgər hərbi əməliyyatlar Qarabağdan kənara çıxsa və birbaşa Ermənistan ərazisinə keçsə, Rusiyanın KTMT üzvü kimi Ermənistan tərəfdən müdaxiləsi gözlənilir. Azərbaycanla çoxmilyardlıq silah ticarəti erməni cəmiyyətində Moskva əleyhinə etimadsızlığı dərinləşdirir, hərəgah əksər siyasi qüvvələrin Rusiyaya loyallığı və təbliğat öz qüvvəsindədir”, - deyir politoloq əlavə edib.

Həm İsrail səfirinin, həm də erməni politoloqun açıqlamalarından hasil olan əsas qənaət budur ki, Ermənistan Rusiyanın arxasında gizlənməkdə davam etdikcə, nə özünün iqtisadi problemlərini uğurla çözməyə bələ, nə də Qarabağ məsələsi yoluna qoyulacaq. Saxta soyqırım iddiaları da Türkiyə ilə münasibətlər qaydaya salınmadan xroniki xəstəlik kimi erməni toplumunu içəridən “yeyəcək”. Hər üç problemin tək həll yolu isə - Ermənistanın öz qonşularına qarşı əsassız torpaq iddialarına dərhal son qoyub, onların ərazi bütövlüyünü tanımasıdır..

□ **Siyasət söhbəsi**

Bu qədər düzlükdən danışan varsa...

Hüseyinbala SƏLİMOV

Adam adətən qocalmağa başlayanda həyat və insanlıq haqqında danışmağa başlayır. Bu, həyatın elə bir mərhələsidir ki, müəyyən təcrübə toplanır, illərin müşahidələri maraqlı qənaətlər əldə etməyə imkan verir...

Yox, demirəm ki, gənclər və ya uşaqlar həyat və insanlıq haqqında maraqlı nəse deyə bilməzlər. Əksinə, bir də görürsən ki, gənclər tamam bir tərəfə, hətta uşaqların həyat və insanlar haqqında elə müşahidələri olur ki, adam lap məəttəl qalır.

Amma gənclərin və uşaqların müşahidələrində daha çox suallar olur. Yaşlı adamlarda isə bu və ya digər suallara cavablar tapmaq olur. Bəli, bu cavablar bəzən mübahisəli də ola bilər, çünki hər adam həyatını necə yaşayıbsa, həyat deyilən fenomeni elə də görür. Amma bütün hallarda bunlar maraqlı olur, ona görə ki, həyat çoxrəngli və çoxüzüldür, hər bir adama onun yalnız bir cəhətini, bir cəhətini görmək mümkün olur...

Qərək, mən də hiss edirəm ki, artıq qocalmağa başlayıram... Düzdür, yaşı hələ əlli beşə çatmamış adamın qocalıqdan dem vurması bir qədər qəribə görünür. Amma əlindən yetmişə nə var ki?..

İndi oturub fikirləşəndə ki, bir yazar kimi mən bu illər ərzində daha çox nəyə çalışmışam, dərhal ağılıma bir cavab gəlir: Azərbaycanlıları başa düşməyə çalışmışam, onları anlamağa cəhd etmişəm...

Düzdür, elə bu da bir qədər qəribə görünə bilər. Fəqət, əgər belə olubdursa və azərbaycanlıları anlamaq mənim əsas qayəm olubsa, indi nədən durub bunu inkar etməliyəm?..

Amma anlamaq da mürəkkəb prosesdir. O qədər çətinlər var ki, bu prosesdə! Ona görə də dərinə getsən, gərək, “Azərbaycanlılar və bizim Azərbaycan” adlı kitab yazasan...

Mən isə bu yazıda tək bir cəhətə qeyd edəcəm. Bu günlərdə adı bir insanla söhbət etdim. Ürəyi dolu idi. Düz mənə bir saat düzlükdən və düzgün olmaqdan “mühazirə” oxudu...

Onun səmimiyyətinə inanmamaq üçün əsasım yox idi. Amma buna qədər də mən belə “mühazirələr”i çox dinləmişdim. Hər dəfə də mənə bir sual yaranmışdı: “Əcəba, ölkədə bu qədər düzlükdən, doğruculuqdan danışan varsa, bəs onda bu ölkə niyə düzəlmir axı?”...

Bəli, ölkə düzəlmir. Amma hətta bu da hələ də hamısı deyildir. Düzəlməməsi bir tərəfə, getdikcə onun nə vaxt da düzələcəyinə ümid də azalır...

Bəs onda niyə belə olur? Niyə hamının mələkmisal olduğu bir ölkə getdikcə lap cəhənnəmə çevrilir? Təəssüf, mən bu sualın cavabını tapa bilmədim həyatda...

Yox, müəyyən versiyalar vardır. Məsələn, bizim insanlarımızın özünü ictimai və siyasi həyatda ifadə etmək imkanı vermədilər. Belə bir imkan seçkilər və yaxud da ki, sorğular ola bilərdi. Onlar isə yoxdur...

Əvəzində isə bizim başbələnələr oturub - durub Ermənistanın dərdini çəkirlər ki, bəs niyə orada demokratiya və azadlıq yoxdur? Bir deyən də tapılır ki, əcəba, sizə nə düşübdür, ermənilərin dərdi sizə qalıbdırımı?..

Nə isə... Qayıdaq özümüzə. Dedim ki, bizim insanlarımızın özünü ifadə etmək üçün imkan verməyiblər. Amma buna da etiraz edib demək olardı ki, imkanı onlara kim verməlidir? Məgər onların özləri bu imkanları yaratmalı deyildilərmə? Belə desəniz, əlbəttə ki, siz də tamamilə haqlı olarsınız. Hər adam dediklərinin arxasında dayanmaq iqtidarında olsaydı indi biz tamamilə fərqli gerçəkliklə əhatə olunardıq. Amma çox güman ki, bunun belə olmamasının da səbəbləri vardır. Bəs onda onlar nədir?

Bilirəm, deyəcəksiniz ki, əşi, daha yazı olmadı bu, sual-cavab oldu. Amma nə etmək olar? Əgər problem varsa, onda suallardan da qaçmaq mümkün deyil...

Ona görə də mənə elə gəlir ki, hamımızın doğru-dürüstlüyü təqdir etdiyimiz bir halda dürüst quruluşda yaşamamağımızın səbəbi də budur ki, bir həqiqəti başa düşmək istəmirik: ayrılıqda nə qədər güclü olsaq da yenə də bir fərd kimi zəifik...

Bizim millətin həmişə bir təşkilatlanmaq problemi olubdur. Bilmirəm, bəlkə də bunu da vaxtilə bizi kolxozlara qovmaqdan çıxarıblar və biz də o vaxtdan hər şeyə kolxoz kimi baxmışıq. Amma siyasət də, ictimai fəaliyyət də assosiativ məşğuliyyətdi. Bunu istəsək də, istəməsək də...

“Sürix protokolları”nı kimlər yenidən masaya qaytarmaq istəyir?

Qabil Hüseynli: “Azərbaycan dövləti indidən bu məsələdə diqqətli olmalıdır”

14 uçağa sahib və böyüklüyünə görə Türkiyənin üçüncü hava daşımaçılığı şirkəti olan “Bora-Jet”i sahibi erməni Levon Termendzyan olan SBK Holdingin böyük bir maxinasıya (bu barədə “Yeni Müsavat”ın ötən sayında geniş material dərc olunub) quraraq ələ keçirməsində ABŞ-dakı erməni lobbisinin nəhəng maliyyəsinin dayandığı bildirilir.

Xəbərlərdə deyilir ki, məqsəd Ermənistanla Türkiyə arasında hava nəqliyyatının bərpası üçün altyapını hazırlamaqdır. Son zamanlar erməni iş adamlarının və bir sıra siyasi dairələrin Ermənistanla Türkiyənin diplomatik, iqtisadi münasibətlərinin qurulması, sərhədlərin açılmasına çalışdığı barədə informasiyalar da çoxalıb. ABŞ-ın erməni lobbisinin bununla Azərbaycanı da hədəf aldığı deyilir. Yayılan xəbərlərdə erməni lobbisinin və Türkiyədə, həmçinin Rusiyadakı erməni mənşəli böyük kapitalla malik iş adamlarının Ankara ilə İrəvan arasında diplomatik əlaqələrin qurulmasına, bunun üçün isə ilk növbədə “Sürix protokolları”nın yenidən masaya gətirilməsinə cəhd etdiyi vurğulanır.

Xatırladaq ki, Türkiyənin Ermənistanla sərhədləri açmasını və bundan sonra iki ölkə arasında diplomatik münasibətlərin qurulmasını nəzərdə tutan imzalandığı şəhərin adına görə “Sürix protokolları” adlanan sənəd 2009-cu ilin aprelinin məhz bu günlərində imzalanmış və böyük əks-sədaya səbəb olmuşdu. Bu məsələ həтта Azərbaycanla Türkiyə iqtidarı arasında bir müddət soyuqluq da yaratmışdı. Lakin sonradan sözügedən sənəd arxivə verildi və ajiotaja son qoyuldu. Türkiyə rəhbərliyi bir daha bəyan etdi ki, Ermənistan Azərbaycanın torpaqlarından çəkilməyincə, sərhəd açılmayacaq və diplomatik münasibətlər mümkün olmayacaq.

Aradan 8 il keçdikdən sonra indi də erməni lobbisi və iş adamlarının “Sürix protokolları”nı Rusiya-Türkiyə münasibətlərinin istiləşməsindən istifadə edib yenidən müzakirəyə çıxarılmasına çalışmasının nəticəsi ola bilirmi?

Politoloq Qabil Hüseynli bildirdi ki, dünya okeanına heç bir çıxışı olmayan, Rusiya ilə quru sərhəddən məhrum Ermənistanın iqtisadi xilasının ya Azərbaycanla, ya da Türkiyə ilə sərhədin açılmasından keçdiyi bəllidir. Həm də Ermənistanın xarici aləmə çıxışı daha çox Azərbaycan və Türkiyə hesabına mümkün sayılır. Bütün bunları erməni lobbisi və iş adamları da dəqiq bilir: “Ermənistan prezidenti Serj Sərkisyanın son Moskva səfərində Rusiya prezidenti ilə görüşdə Türkiyə-Ermənistan sərhədlərinin açılması məsələsinin müzakirə edilməsindən də görünür ki, bu mövzu ətrafında Putinlə Ərdöğən arasında da fikir mübadiləsi aparılıb. Çünki Ərdöğən Moskvadan qayıdarkən Rusiya-Türkiyə-Azərbaycan üçbucağından danışdı. İndi gündəmə Türkiyə-Ermənistan danışıqlarının başlanması, Türkiyənin Ermənistanla sərhədlərini açması məsələsi gətirilib. Danışıqlar prosesi başlasa, həтта Türkiyə ilə Ermənistan arasında diplomatik münasibətlərin qurulması məsələsi də müzakirəyə çıxarıla bilər”.

Politoloqun fikrinə, Türkiyənin Ermənistan sərhədini açması inandırıcı deyil: “Bir ara “Sürix protokolları”nın timsalında Ermənistanla Türkiyənin sərhədlərinin açılması məsələsi ilə baş-başa qalmışıq. O zaman Türkiyə xalqının və Türkiyədəki bir sıra siyasi partiyaların, həmçinin Azərbaycanın qəti etirazları hesabına “Sürix protokolları” reallaşdı bilmədi. İndi də Türkiyəni buna sövq etmək istəyənlərin fəallaşması mümkündür. Türkiyə siyasi dairələrində Ermənistanla münasibətləri yaxşılaşdırmaq və sərhədləri açmaq tərəfdarı olanlar da var. Amma Türkiyə hakimiyyəti həmişə rəsmən bəyan edir ki, Dağlıq Qarabağ problemi həll edilmədən Türkiyə-Ermənistan sərhədləri açıla bilməz. Dağlıq Qarabağ probleminin həlli istiqamətində proses isə sadələşmək əvəzinə mürəkkəbləşir. Çünki Ermənistan faktiki olaraq danışıqlar prosesindən geri çəkilib və müntəzəm olaraq atəşkəsi pozur. Ermənistanın danışıqlar prosesini faktiki dayandırdığını artıq Azərbaycan prezidenti də aprelin 10-da rəsmən bəyan etdi. Bu vəziyyəti Ankara da görür. Ona görə də əminəm ki, “Sürix protokolları”nın yenidən gündəmə gəlməsi reallaşmayacaq. Ancaq hər ehtimala qarşı Azərbaycan dövləti indidən bu məsələdə diqqətli olmalıdır”.

□ Etibar SEYİDAĞA

Prezident andının üstündən 100 gün keçməmiş ABŞ-ın yeni lideri Donald Tramp özünün sərt üzünü dünyaya nümayiş etdirdi. Suriyanın İdlib vilayətində yüzdən çox insanın, o cümlədən uşaqların ölümünə səbəb olan kimyəvi hücum cavab olaraq Aralıq dənizindəki iki hərbi gəmisindən Əsəd ordusuna aid Şayrat aviabazasına 59 raket zərbəsi endirməklə Amerika əslində bölgədə aparıcı söz sahibinə çevrilmiş Rusiya ilə üz-üzə qalıb ki, bu da iki nəhəng arasında müharibə ehtimallarını ciddiləşdirib.

İndi bütün nəzərlər ABŞ dövlət katibi Reks Tillersonun 12 aprelə Moskva səfərinə yönəlib. Amerikanın baş diplomatı Rusiyani öz müttəfiqi Suriyanın kimyəvi silahdan istifadə etməsinə mane olmamaqda günahlandıracaq. Çox maraqlıdır ki, dövlət katibinin Rusiya prezidenti Vladimir Putinlə görüşü Tillersonun səfər qrafikindən çıxarılıb.

Moskva görüşünün gərgin keçəcəyi şübhə doğurmur. Tillerson səfərcəsi xəbərdarlıq edib ki, əgər Suriya bir daha kimyəvi hücumla əl atsasa, bu, açıq şəkildə ABŞ-Rusiya münasibətlərinə ziyan vuraçaq. O əlavə edib ki, səfər zamanı Rusiya hökumətini Suriyada kimyəvi silahların ləğvinə qarant olması ilə bağlı üzərinə götürdüyü beynəlxalq öhdəliyi yerinə yetirməyə çağıracaq.

Bu arada ABŞ-ın BMT-dəki səfəri Nikii Haley prezident Trampın Suriyada əlavə hərbi əməliyyatlara göstəriş verməli olduğunu və onun bu göstəriş verəcəyini deyib. Səfir deyib ki, o, burada dayanmayacaq və lazımı gəldikdə əlavə işlər görəcək.

“ABŞ-ın Suriya məsələsində hərəkətlənməsi hər şeydən əvvəl bu mənaya gəlir ki, Vaşinqton bölgədə global liderliyinə uyğun mövqə ortaya qoymaq və problemin həllində aktiv rol oynamaq niyyətindədir”. **Politoloq Şahin Cəfərli** bunu “Yeni Müsavat”a açıqlamasında bildirdi. Siyasi şərhçi xatırladı ki, Obama dövründə ABŞ Yaxın Şərqdə fəaliyyətini bir qədər məhdudlaşdırmış, müdaxiləçi xətdən imtina etmiş və təşəbbüsün Rusiya ilə İrəvan əlinə keçməsinə şərait yaratmışdı. Həmçinin o, dönmə hərbi gücə arxalanmayan ABŞ diplomatiyası masada hər hansı nəticə əldə edə bilməmişdi: “Kerri ilə Lavrovun sayı-hesabı bilinməyən intensiv görüşləri yəqin hamının yadındadır. Bu görüşlər problemin həllində heç bir irəliləyiş gətirib çıxarmadı, çünki Putin Obamanın, necə deyirlər, zəif damarını tutmuşdu və ABŞ-ın mövqeyinə ciddi əhəmiyyət vermirdi. Putin bildirdi ki, Nobel sülh mükafatı laureatı olan Obama İŞİD-ə qarşı hava bombardmanları istisna olmaqla, Suriyada hər hansı hərbi güc tətbiqindən çəkinəcək. Kimyəvi silahın tətbiqini özünün qırmızı xətti elan etmiş Obama 2013-cü ildə baş verən kimyəvi hücum faktına da sərt reaksiya verməmişdi. Obamanın hansı situasiyada hansı addımı atacağını Putin əzbər bildirdi və öz siyasətini də buna uyğun qurdu. Lakin hazırkı respublikaçı administrasiya ABŞ-ın liderlik

rolunu kimsəyə güzəştə getmək fikrində deyil”.

Ş.Cəfərli onu da təsdiqlədi ki, şəxsən Trampın Rusiya ilə münasibətlərdə fərqli planları var idi, lakin respublikaçı elita və dövlət aparatı ötən 2,5 aylıq dövrdə ona Amerikanın prezidenti olduğunu və Amerika prezidenti kimi davranmağın zərurətini başa saldılar: “Hazırda ABŞ-ın başında düşmənlər və rəqib ölkələr tərəfindən

musən milli təhlükəsizlik üzrə müşavir, general Maykl Flinnin vəzifədən kənarlaşdırılması və yerinə general Herbert Makmasterin təyin olunmasından sonra müdafiə-təhlükəsizlik-kəşfiyyat bloku tamamilə sərt xətt tərəfdarları və anti-Rusiya mövqeli adamlardan formalaşmış oldu. Şərti olaraq bu qrupun lideri qismində müdafiə naziri Ceyms Mattisi göstərmək olar. Qərarların qəbulunda Mat-

qeyi Rusiya və İrən tərəfindən müsbət qarşılanmayacaq və tərəflər arasında problemləri, fikir ayrılıqlarını artıracaq. Ankaranın yenidən Vaşinqtonun yanında yer alması ilə üçlü mexanizm daxilində faktiki olaraq bölünmə yaranıb və bu formatın gələcəyi təhlükəyə düşüb”.

Politoloq güman edir ki, İtaliyada başlayan “G7” toplantısının yekunları çox önəmli olacaq: “Toplantıda Qərb ölkələri

ABŞ-Rusiya müharibəsi təhlükəsi: əsəblər gərilib, diqqət Moskva görüşünə!

Pentaqonun Suriya ilə bağlı güzəştətsiz siyasəti Türkiyəni də seçim qarşısında qoyub; lakin Ankara təmkinli siyasətin tərəfdarıdır

proqnozlaşdırılması çətin olan, yeri gəldikdə tərəddüd etmədən ən sərt addımlar ata bilən güzəştətsiz bir prezident var. Təsədüfi deyil ki, Suriyaya raket zərbələrindən sonra Trampın əmri ilə ABŞ Şimali Koreya təhlükəsi ilə əlaqədar Cənubi Koreya sahillərinə “Carl Vincon” aviadaşıyıcısının başçılığı ilə zərbə qrupu göndərib. Bir sözlə, Obama dövründən fərqli olaraq, bundan sonra beynəlxalq problemlərdə daha aktiv liderlik sərgiləyən bir ABŞ görəcəyimizi söyləyə bilərik. Lakin Tramp konkret Suriya məsələsi ilə bağlı hələ ki öz siyasətini müəyyənləşdirməyib. Bir sayılı prioritet təbii ki, İŞİD-in məhv edilməsidir, Əsəd rejiminin taleyi və problemin siyasi yolla həllinə dair Vaşinqtonun mövqeyi isə aydınlaşmayıb. Bunun əsas səbəbi odur ki, son günlərdə Trampın komandasında ikitərəfli var idi. Andicimədən üzü bəri komanda daxilində ABŞ-ın ənənəvi dövlət siyasətinin tərəfdarları - “sistemin adamları” adlandırılacaq biləcəyimiz qrupla prezidentin yaxın ətrafındakı antisistem və antielita mövqeli müşavirlər arasında rəqabət gedirdi. Bu mübarizədən birincilər qalib çıxmış görünür. Xü-

tis-Makmaster xəttinin ağırlığı ciddi şəkildə artıb. Bu qrupun başçısı ilə Ağ Evin baş strateji, “sistemin düşməni” kimi dəyərləndirilən Stiv Bennon Milli Təhlükəsizlik Şurasından uzaqlaşdırıldı və onun qərarların qəbulunda rolu minimalaşdırıldı. Halbuki Bennon yeni komandanın ən qüdrətli üzvü sayılırdı, həтта ABŞ mediası onu “kölge prezident” adlandırdı. Son gelişmələr göstərir ki, Tramp sistəmlə qarşılıqlı əvəzinə, sistəmə uyğunlaşmaq yolunu seçib. Bunun ilkin simptomlarını gördük və görməyə davam edirik”.

Politoloq qeyd etdi ki, ABŞ-ın siyasətindəki bu dəyişiklik Vaşinqtonun bölgədəki müttəfiqlərini də ruhlandırır: “Təsədüfi deyil ki, ABŞ-ın raket zərbələri Türkiyə, İsrail və bölgənin sünni-sələfi ərəb dövlətləri tərəfindən alqışlandı. Məsələn, Türkiyə son aylar Rusiya və İrənla üçlü mexanizm çərçivəsində hərəkət edirdi və Bəşər Əsədin iqtidardan uzaqlaşdırılması tələbinə geri çəkilməmişdi. Lakin son raket zərbələrindən sonra Ankara bu istiqamətdə ənənəvi siyasətini qayıtdı və yenidən Əsədin məsələsini ön plana çıxardı. Şübhəsiz ki, Türkiyənin bu möv-

Suriya ilə bağlı yeni, orta q mövqə formalaşdıracaq və ABŞ-ın dövlət katibi Tillerson aprelin 12-də Moskvaya səfəri zamanı bu mövqeni Rusiya tərəfinə çatdıracaq. Artıq bununla bağlı bəzi detallar məlum olub. ABŞ və Britaniya başda olmaqla, Qərb dövlətləri Rusiyanın qarşısında Əsəd rejiminə dəstəyi dayandırmayla bağlı konkret tələb qoymağa hazırlaşır. Putin bundan imtina edərsə, Rusiya, eləcə də İrana qarşı yeni sanksiyaların tətbiqi gündəmə gələcək. Bu isə Qərb-Rusiya qarşılıqlı məsələsinə daha da şiddətlənməsinə əsas yaradacaq. Qarşıdakı həftələr və aylarda bizi çox dinamik proseslər gözləyir”.

ABŞ-ın BMT-dəki daimi nümayəndəsi Nikki Haley isə “Türkiyə Suriya məsələsində arxasında olduğumuzdan əmin olmalıdır” deyib. Düzdür, Rusiya ilə münasibətləri təzəcə qaydaya salan Türkiyə üçün yenidən “soyuq müharibə” dövrünə qayıtmaq təhlükəlidir. Ona görə də Türkiyə XİN rəhbəri Mövlud Çavuşoğlu Əsəd rejiminə qarşı hərbi əməliyyatları dəstəkləməklə yanaşı, ABŞ və Rusiya arasında seçim etmək niyyətində olmadıqlarını bəyan edib.

□ Elşad PAŞASOY

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

**Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi**

Gürcüstanın işğal olunmuş Cənubi Osetiya bölgəsində aprelin 9-da keçirilmiş qanunsuz referendumun ilkin nəticələri açıqlanıb. Məlumatla görə, "referendum"da seçicilərin 78%-nin qanunsuz "Cənubi Osetiya Respublikası"nın eyni zamanda "Alaniya dövləti" adlanmasına tərəfdar çıxdığı bəyan olunub.

Referendumla eyni vaxtda separatçılar "prezident seçkisi" də keçirib. Novator.az-ın məlumatına görə, namizədlərdən heç biri ilk turda qələbə qazana bilməyib. Göründüyü kimi, separatçılar "demokratiya" görüntüsü yaratmaqla diqqəti daha çox özlərinə cəlb etmək istəyirlər. "Prezident seçkiləri"nin ikinci turu da şoularla müşayiət olunacaq. Bu şouda digər separatçı qurumların, o cümlədən Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ bölgəsindəki qanunsuz rejimin "nümayəndə heyəti" də "müşahidəçi" qismində çıxış edirdi. Bundan əvvəl qarşılıqlı səfərlər həyata keçirən tanınmamış separatçı qurumlar bu minvalla özlərini beynəlxalq birliyə sırmağa çalışırlar. Qeyd edək ki, Cənubi Osetiya Gürcüstanın tərkibində muxtar vilayət olub. Bu vilayət, eləcə də Abxaziya bölgəsi 1990-cı illərdən özünü "müstəqil dövlət" elan etmiş rejimlərin əlindədir. 2008-ci ildəki müharibə zamanı isə Rusiya Abxaziya və Cənubi Osetiyani hərbi təcavüzlə işğal edərək onları "müstəqil dövlət" kimi tanıyıb. Beynəlxalq birliyin çağırışlarına baxmayaraq, işğala son verməyən Rusiya, üstəlik, hər iki bölgədə özünün hərbi bazalarını qurub. Vaxtaşırı Cənubi Osetiyanın Rusiyanın Şimali Osetiya Respublikasına (Alaniya) birləşdirilməsi təklifləri də səslənib.

Görünür, Suriya böhranının içərisində olan Rusiya Kırımı ilhaqın ardınca dünya birliyini qıcıqlandıracaq növbəti addımdansa, daha zərərsiz addıma getməyə qərar verib. Ümumiyyətlə, separatçıların "adqoyma" prosesi başlayıb. Bundan əvvəl, bu ilin 20 fevralında işğal altındakı Azərbaycan ərazilərində keçirilmiş qanunsuz "konstitusiyaya referendumu"nda Dağlıq Qarabağ bölgəsinin də adı "dəyişdirilib", separatçı rejim "Artsax respublikası" adını əsas ad olaraq seçib.

Cənubi Osetiyadakı "referendum", gözənləndiyi kimi, separatçılar və Rusiya istisna olmaqla, tanınmadı. Separatçıdan və işğaldan əziyyət çəkən Azərbaycan da Cənubi Osetiyanın müstəqilliyini və nəticə etibarilə, 9 aprel 2017-ci ildə Cənubi Osetiyada keçirilmiş qondarma seçkiləri və referendumun nəticələrini tanımadığını bəyan etdi. Bu barədə Xarici İşlər Nazirliyinin (XİN) bə-

yanatında deyilir.

Ancaq Gürcüstan ərazilərindəki qanunsuzluğa ABŞ-dan verilən fərqli reaksiya Azərbaycan da geniş diskussiyalara səbəb oldu. Belə ki, Dağlıq Qarabağdakı 20 fevral "referendumu"na səfirlik səviyyəsində ənənəvi, sıradan reaksiya verən Vaşinqton qonşu ölkəyə münasibətdə tamamilə fərqli davrandı. ABŞ Dövlət Departamenti aprelin 9-da Gürcüstanın separatçı Cənubi Osetiya regionunda keçiriləcək "prezident seçkiləri" və addəyişmə "referendumu" barədə xüsusi bəyanat yaydı. Bəyanatda bildirildi ki, ABŞ bu "seçkiləri", eləcə də martın 12-də Gürcüstanın digər işğal olunmuş bölgəsi - Abxaziyada keçirilmiş "parlament seçkiləri"ni tanıyır: "**Qanunsuz seçki və referendum Gürcüstan ərazisində ölkə hökumətinin icazəsi olmadan keçiriləcək. ABŞ Gürcüstanın ərazi bütövlüyünü və beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədləri daxilində suverenliyini tam dəstəkləyir. Bizim Cənubi Osetiya və Abxaziya ilə bağlı mövqeyimiz aydın və daimidir. Bu regionlar Gürcüstanın ayrılmaz tərkib hissəsidir.**"

Diqqət edildisə, ABŞ "Gürcüstanın ərazi bütövlüyünü və beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədləri daxilində suverenliyini tam dəstəkləyir", - deyərək, sorğu-suala yer qoymur. Ancaq Qarabağ separatçılarına münasibətdə biz tamamilə fərqli mövqənin şahidi oluruq. Düzdür, Vaşinqtonun postsovet məkanındakı separatçı ocaqlara fərqli yanaşmasının əvvəllər də şahidi olmuşuq. Hətta rəsmi şəxslər səviyyəsində iddia olunub ki, Dağlıq Qarabağ məsələsi digər münaqişələrdən fərqlənir. Ancaq bu fərqi nədən ibarət olmasını aydınlaşdırma bilməyiblər.

ABŞ Konqresinin Qarabağ separatçılarına müzakirələrində tribuna tanıması, separatçılara, həmçinin işğalçı Ermənistanla on illər boyunca maliyyə yardımlarının ayrılması, Amerikada "Qarabağa yardım" adı altında keçirilən ianətoqlama prosesinə yaşıl işıq yandırılması və s. faktlar Azərbaycan da hər zaman etirazla təqibini və nəticə etibarilə, 9 aprel 2017-ci ildə Cənubi Osetiyada keçirilmiş qondarma seçkiləri və referendumun nəticələrini tanımadığını bəyan etdi. Bu barədə Xarici İşlər Nazirliyinin (XİN) bə-

Qarabağ

mir. Təsadüfi deyil ki, Konqresdə erməni lobbisi ilə sıx əlaqədar olan bir qrup konqresmen yenidən Dağlıq Qarabağa maliyyə dəstəyi mövzusunun gündəmə gətirilib. Bunun nəticəsidir ki, 2015-ci ilin may ayında Dağlıq Qarabağda keçirilən "parlament" seçkisinə münasibətdə Dövlət Departamenti "Dağlıq Qarabağ xalqı" ifadəsini işlətməmişdi. Bu ifadə rəsmi Bakının narazılığına səbəb olmuşdu. Bununla əlaqədar olaraq Azərbaycan XİN-in açıqlamasında bildirildi ki, "Dağlıq Qarabağ xalqı" anlayışı mövcud deyil. Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ bölgəsinin əhalisi var və bu əhali erməni və azərbaycanlı icmalardan ibarətdir. Bu fakt aydın şəkildə ifadə olunmalı və təsbit edilməlidir".

Ekspert qeyd etdi ki, Dağlıq Qarabağdakı "referendum" Rusiyanın münasibəti ABŞ-in

Vaşinqtondan separatçılara və işğala qarşı ayrı-seçkilik: səbəb nədir?

Gürcüstanın ərazi bütövlüyünü tanıdığını bəyan edən, separatçıların "ağzından vuran" ABŞ Dövlət Departamenti Azərbaycan ərazisindəki separatçıların xətrinə dəymək istəmir; **Politoloq:** "ABŞ separatçılar arasında fərq qoymaqla, Amerikadakı erməni lobbisi və onun Konqresdəki dəstəkçiləri ilə tərs düşmək istəmir"

yasında Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü dəstəkləməyən üç həmsədrdən biri də təəssüf ki, ABŞ olmuşdu. Hansı ki, Gürcüstanla bağlı ərazi bütövlüyünü bir-mənalı şəkildə prioritet hesab edir. Nə baş verir, münaqişələrə, separatçılığa fərqli münasibətin kökündə nə dayanır: ikili standartları, xristian təəssübkeşliyi mi, yoxsa...

"**Cənubi Osetiyada 9 aprel-də keçirilən "prezident" seçkisi və "referendum" Moskvanın ssenarisinin tərkib hissəsi idi". Bu fikirlər "Atlas Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğluna məxsusdur. Ekspert "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Kreml bu bölgəyə tam nəzarət edir:** "Şübhə etmirəm ki, "referendum" yolu ilə bölgənin adının dəyişdirilməsi də Kremlin ideyasıdır. Bu yolla gələcəkdə Cənubi Osetiyanın Gürcüstana birləşdirilməsini daha da mürəkkəbləşdirirlər".

E.Şahinoğlu da təsdiqləyir ki, ABŞ Dövlət Departamentinin Cənubi Osetiyadakı "seçkiyə" və "referendumu" münasibəti kəskin oldu: "Elə Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi Cənubi Osetiyada keçirilmiş qondarma seçkilər və referendumun nəticələrini tanıyır. Gürcüstan da Dağlıq Qarabağda keçirilən "seçkilərə" hər zaman sət reaksiya verir. Yeni bu məsələdə Gürcüstan və Azərbaycan bir-birinə dəstəklərini əsirgəmir. Buna baxmayaraq, Azərbaycanın siyasi dairələrində Va-

şinqtonun bu cür "seçkilərə" verdiyi reaksiyalara fərqlilik müzakirə olunur. Azərbaycan cəmiyyəti istəyirdi ki, Dövlət Departamenti Dağlıq Qarabağda keçirilən "referendum" da eyni sərt münasibət bəsləsin. Məsələn, Dövlət Departamentinin Cənubi Osetiyadakı "seçki" və "referendum"la bağlı bəyanatında bu cümlələr yer alıb: "ABŞ bu "seçkiləri", eləcə də martın 12-də Gürcüstanın digər işğal olunmuş bölgəsi - Abxaziyada keçirilmiş "parlament seçkiləri"ni tanıyır. Qanunsuz seçki və referendum Gürcüstan ərazisində ölkə hökumətinin icazəsi olmadan keçiriləcək. ABŞ Gürcüstanın ərazi bütövlüyünü və beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədləri daxilində suverenliyini tam dəstəkləyir. Bizim Cənubi Osetiya və Abxaziya ilə bağlı mövqeyimiz aydın və daimidir. Bu regionlar Gürcüstanın ayrılmaz tərkib hissəsidir". Fevralın 20-də də Dağlıq Qarabağda "referendum" keçirildi. Təəssüf ki, Dövlət Departamenti həmin "referendum"u kəskin münasibət bildirmədi, Gürcüstanın ərazi bütövlüyünü dəstəklədiyi qədər Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə dəstək ifadə edən bəyanat yayılmadı. Sadəcə, ABŞ-ın Azərbaycandakı səfiri Robert Sekuta jurnalistlərin Dağlıq Qarabağda "referendumla" bağlı çoxsaylı suallarına cavab olaraq dedi ki, ABŞ digər dövlətlər kimi, Dağlıq Qarabağın müstəqilliyini tanıyır".

Politoloq bir məqamı da vurğuladı ki, R.Sekuta o zaman "referendumun" mahiyyətinə də münasibət bildirmədi: "Amerikalı diplomatlar qeyri-rəsmi söhbət-

lərdə Dağlıq Qarabağdakı müxtəlif "seçkilərə" adətən belə münasibət bildirirlər: "Dağlıq Qarabağ Azərbaycan ərazisi saysaq da, orda hansısa formada idarəetmə mövcud olmalıdır. Ona görə də Dağlıq Qarabağda prezident, parlament və bələdiyyə seçkilərini pisləməyi lazım bilmirik". Bu arqument o zaman qəbul etmək olar ki, Dövlət Departamenti oxşar "seçkilərə" də eyni münasibət bəsləsin".

E.Şahinoğlunun sözlərinə görə, ona qalsın, Cənubi Osetiyada da "prezident seçkisi" keçirilsin. Məntiqlə Cənubi Osetiya əhalisi də ona görə "prezidentini" seçir ki, bölgədə normal idarəetmə olunsun: "Buna baxmayaraq, Dövlət Departamenti haqlı olaraq bəyanatıyla bu cür "idarəetmənin" əleyhinə olduğunu vurğulayır. Bəs onda Dağlıq Qarabağdakı eyni "idarəetməyə" niyə göz yumulur?"

Politoloqun sözlərinə görə, Dövlət Departamentinin oxşar hadisələrə iki fərqli münasibəti ikili standartlardan irəli gəlir. Sadəcə, Vaşinqton Cənubi Qafqaz ölkələri arasında Gürcüstanı özünə daha yaxın sayır: "Gürcüstan hakimiyyətinin özü də Qərbi institutlarına inteqrasiya olunmaq üçün fəal siyasət həyata keçirir, Avropa İttifaqı və NATO ilə əməkdaşlığını genişləndirir. Bu siyasət isə Vaşinqtonda rəğbət doğurur. Digər tərəfdən, Dövlət Departamenti Dağlıq Qarabağ separatçıları ilə Cənubi Osetiya separatçılarına fərq qoymaqla Amerikadakı erməni lobbisinin və onun Konqresdəki dəstəkçiləri ilə tərs düşmək istə-

münasibətindən heç də fərqlənmədi: "Azərbaycan jurnalistləri Robert Sekutaya "referendumla" bağlı israrlı sual verməklə yanaşı, həmin günlərdə rusiyalı rəsmilərdən də məsələyə münasibət almaq istədilər. Rusiyalı rəsmilər Dağlıq Qarabağdakı "referendum" heç bir münasibət bildirmədi. Yalnız Rusiya XİN-in informasiya və mətbuat departamentindən belə bir bəyanat yayıldı ki, "Rusiya referendumun Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə həllindən asılı olmadığını bildirir". Faktiki bu o demək idi ki, Dağlıq Qarabağ separatçıların "referendum" keçirmək hüququ var".

E.Şahinoğlu onu da qeyd etdi ki, həmin günlərdə birmənalı açıqlama İranın Azərbaycandakı səfirliyindən gəldi: "İrənin Azərbaycandakı səfirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Məmmədrza Nəcəfi Dağlıq Qarabağdakı "referendum"la bağlı dedi ki, İran "Dağlıq Qarabağ"ı müstəqil bir respublika olaraq tanıyır, buna görə də həmin ərazidə keçirilən "referendum"u, sülh və təhlükəsizliyi təhdid edə biləcək hər hansı bir addımı doğru saymırıq".

Məsələyə rəsmi Bakının da münasibəti çox maraqlı olardı. Lakin təəssüf ki, Azərbaycan XİN-dən ABŞ-ın separatçılarla bağlı sərgilədiyi fərqli kursa reaksiya öyrənə bilmədik. Hər halda, bu, ilk olmadığı kimi, sonuncu fakt da olmayacaq. Yeri gəlmişkən, bundan əvvəl ABŞ-ın ölkəmizdəki səfiri diplomatik korpusun işğaldan azad edilmiş Cocuq Mərcanlı kəndinə səfərindən də kənar qalmışdı.

Son zamanlar Avropada baş verən bir çox terror aktlarının türk əsilli şəxslər tərəfindən törədilməsi anti-müsəlman, anti-türk əhval-ruhiyyəsini gücləndirib. Proseslərin bu şəkildə davamının Avropadakı türklərlə bağlı təhlükəli tendensiyanın yaranması ilə nəticələnmə biləcəyi barədə fikirlər səsləndirilir.

Ekspertlər mövcud situasiyanın Avropanın çoxdan həyata keçirmək istədiyi anti-türk siyasətini gerçəkləşdirmək, türkləri xristian ölkələrindən qovmaq üçün bəhanə yaratdığını vurğulayırlar. Amerikada Donald Trampın prezident seçilməsində onun müsəlmanlarla bağlı dediklərinin mühüm rol oynaması, eləcə də bir çox Avropa ölkəsində məscidlərin bağlanması tələblərinin səslənməsi vəziyyətin nə qədər ciddi olmasına işarə edir.

Milli Dirçəliş Hərəkatı Partiyasının sədri, deputat Fərəc Quliyev hesab edir ki, Avropada bilərəkdən terrora müsəlmanların günahkar olmaları hər addımbaşı gündəmə gətirilir: "Londonda baş verən terrorun sonradan bu qədər ictimailəşdirilməsi onu göstərdi ki, bunu bilərəkdən edirlər. Avropada yaşayan müsəlmanları, türkləri çıxarmaq üçün əllərinə əsas salmaq istəyirlər. Son zamanlarda dünyada daha çox millətçilərin hakimiyyətə gəlməsi və onların əhalini miqrantlarla bağlı qorxuzmaları çox mətləblərdən xəbər verir.

Açıq şəkildə məscidlərin bağlanması, Quranın ölkədən çıxarılması, müsəlmanların qovulması kimi şüarlarla çıxış edilir. Əgər bir ölkədə müsəlman terror törədirsə, bunun digərlərinə nə dəxli var? Kimsə birinin cinayətinə görə məsuliyyət daşımamalıdır. Avropada defələrlə çox böyük terrorlar baş verib. Uşaqları məktəblərdə öldürüblər, özü də xristianlar ediblər. Amma bu qədər böyük səs-küyə səbəb olmayıb. Baş naziri bıçaqla vurdular, bunu ruhu xəstə adı ilə ört-basdır edildilər, terror olmadığını dedilər. Amma müsəlmanların terrorunu elə qabardılar ki, onların qovulması üçün əsas olsun. Bu, çox təhlükəli tendensiya-dır. Almaniya məscidlərin bağlanması şüarı ilə çıxış edirlər. Əgər bunlar baş verərsə, gerçəkədən təhlükəli addımlar atılır. Hesab edirəm ki, bu siyasətin arxasında düşünülmüş oyunlar oynanılır. Terrorun dini, məzhəbi, milliyəti olmur. Qeyri-müsəlmanların nə qədər terror faciələri törətdiyinin zamanla şahidi olmuşuq. Təəs-

Türk əsilli terrorçuların əməlləri türklərə problem yarada bilərmi...

Fərəc Quliyev: "Bu siyasətin arxasında düşünülmüş oyunlar oynanılır"

süflər olsun ki, Avropa dövlətləri müsəlmanlarla bağlı orta siyasət yürüdürlər. Bunlar türk etnosunun terrorçu, İslam dininin isə terror dini kimi təqdimatından başqa bir şey deyil".

Deputat İslam ölkələri ilə xristian dünyasının üz-üzə dayanmasından danışdı: "Müsəlman dünyasına heç bir aidiyyəti olmayan İŞİD yaradılıb. Təsəvvür edin ki, terror təşkilatının fəaliyyət dairəsi ən çox

Misir, İraq, Əfqanıstan və digər müsəlman ölkələri qazanlarını on illərlə bərpa işlərinə sərf etməlidirlər. Xristianların İslama qarşı savaşları, sadəcə, başqa adla aparılır. Dinimizin Avropada yayılmasının qarşısını almaq istəyirlər. Bu tədbirlərin arxasında artıq iqtisadi və siyasi amillər üzə çıxmağa başlayıb. Bunun qarşısını almaq üçün bir sıra tədbirlərə atıblar ki, belə tədbirlərdən biri də miqrantların ölkələrdən çıxarılmasını ilə bağlıdır. Siyasət odur ki, müsəlman dövlətləri qoltuqaltı olsunlar. İslam ənənələrinə söykənən evimizi qurmalıyıq. Başqa yol yoxdur".

□ Cavanshir ABBASLI

Misir terrorunun pərdəarxası - bu ölkəni də İraq və Liviyanın gününə salmaq istəyirlər...

Elxan Şahinoğlu: "Misirdə dinlərarası münasibətləri pozmaq istəyirlər"

Aprelin 9-da Misirin Tanta və İsgəndəriyyə şəhərlərində terrorçu-kamikadzelər tərəfindən kilsələrdə törədilən partlayış müsəlman ölkələrini sarsıdıb. Ölənlərin sayı 50-yə yaxındır. 100-dən çox insan isə yaralanıb. Dünya ölkələrinin əksəriyyəti terrorla bağlı Misir xalqına başsağlığı verib.

Terrorla əlaqədar ən müxtəlif fikirlər var. Çoxları hesab edir ki, Misiri də İraq, Suriya və bu kimi müsəlman dövlətlərinin gününə salmaq üçün məqsədyönlü siyasət yürüdürlər. Bunun da tərkib hissəsi terrorlardır. Maraqlıdır ki, digər müsəlman ölkələrində baş verən terror hadisələri zamanı susan Avropa bu dəfə susqunluğunu pozdu. Əksər xristian ölkəsi Misir rəhbərliyinə başsağlığı verdi. Hadisənin kilsədə törədilməsinin isə izi azdırmaq üçün bir məqsəd olduğu deyilir...

Politoloq Elxan Şahinoğlu hesab edir ki, terrorçular Misirdə dinlərarası münasibətləri pozmaq istəyirlər: "DAİŞ (İŞİD) terrorçu qruplaşması Misiri daxildən partlatmaq istəyir. Terrorçular əsasən Mi-

sirdə xristian azlığın mərkəzlərini və məbədlərini hədəf götürürlər. Məqsəd aydındır, terrorçular Misirdə dinlərarası münasibətləri pozmaq istəyirlər. Əlbəttə, Misir hakimiyyəti terrorçuların məqsədinə çatmasına imkan vermir, xristian azlığının varlığına önəm verir. Ancaq əgər xristianlara yönəlmiş terror hücumları artarsa və Misir hakimiyyəti azlığın təhlükəsizliyini qorumaqda problemlər yaşayarsa, həmin azlığın təmsilçilərinin tədricən ölkəni tərk etməsi ehtimalı artacaq. Terrorçulara da elə bu lazımdır. DAİŞ-in terror hücumlarına rəğmən, Misirin İraq, Suriya və Liviyaya çevrilməsi mümkün deyil. Keçmiş gene-

ral və hazırkı prezident Sisi müdafiə və təhlükəsizlik sektoruna ciddi nəzarət edir. Misirdə ordu ciddi siyasi və hərbi sütunlara malikdir və terrorla mübarizədə geri çəkilən deyil. Mənə elə gəlir ki, Misirin anarxiya yuvasına çevrilməməsi üçün ABŞ da bu ölkəyə dəstəyini əsirgəməyəcək. Təsədüfi deyil ki, ABŞ prezidenti Donald Tramp bugünlərdə Sisini Vaşinqtona dəvət etdi və ikitərəfli görüşdə ona hər cür dəstək vədi verdi. Misirin Amerikanın maliyyə dəstəyinə ehtiyacı var. ABŞ illər uzununu Misir ordusuna hər il 2 milyard dollar maliyyə ayırıb. Barak Obamanın prezidentliyi dövründə bu yardıma ara verildi. Obama

Sisinin Mursini devirməsini tənqid etdi. Tramp isə Sisi ilə dostlaşmaq istəyir. Misirin Liviya və Suriyaya çevrilməməsi üçün ordu güclü olmalıdır. Ordunun güclü olması üçün isə maliyyəsi azalmamalıdır. Maliyyənin azalmaması üçün Sisinin Amerikanın yardımına ehtiyacı var və Tramp gərəkeni edəcək".

Politoloq Misirin sabitliyə çox böyük ehtiyacının olduğunu da vurğuladı: "Tunisi çıxmaq şərti, "Ərəb baharı" iflasa uğradı. Misirdə Hüsnü Mübarekin devrilməsi ölkəyə sabitlik və inkişaf gətirmədi. Mursi prezident seçildi, ancaq o da ixtilafın dərinləşməsinin qarşısını ala bilmədi. Ona görə də ordu Sisinin timsalında yenicən siyasi hakimiyyətə əl qoymaq məcburiyyətində qaldı. Əgər ilkin illərdə Qərbin, ABŞ-in və Avropa İttifaqının "Ərəb baharı"na simpatiyası var idisə, sonrakı illərdə bu simpatiya heçə endi. Çünki "Ərəb baharı" həmin ərəb ölkələrini qan gölüne çevirdi. Misir də Liviya və İraqa çevrilmək üzrə idi, vətəndaş müharibəsinə doğru gedirdi, yaxşı ki, yarı yoldan geri döndülər. Misirə sabitlik lazımdır ki, iqtisadi tənəzzüldən qurtulsun, turistlər yenidən bu ölkəyə axın etsinlər".

□ Cavanshir ABBASLI

Birləşmiş Ştatların ikili dünya oyunu...

Elçin Mirzəbəyli: "ABŞ adətən "oturduğu yeri çirkəndirmir"

ABŞ-in diktatura rejimlərinə qarşı siyasətində ikili standartlardan çıxış etdiyinin zaman-zaman şahidi olmuşuq. Belə ki, Birləşmiş Ştatlar bu istiqamətdə Amerika qitəsindəki avtoritar ölkələr və müsəlman dövlətləri ilə bağlı tam fərqli siyasət yürüdürlər.

Əgər rəsmi Vaşinqton bir müsəlman ölkəsində hakimiyyət çevrilişi üçün sona qədər gedirsə, Latin Amerikasını ölkələri, Kuba ilə bağlı bunları etmir. Hətta yumşaq davrandığını desək, yanlışdır. Məsələn, Ağ Ev on illərdir gərgin münasibətləri olduğu Kubanı iki il öncə "bağışladı", hətta o ölkədə səfirliyini belə açdı, Kubanın isə ölkəsində səfirliyinin fəaliyyətinə icazə verdi. ABŞ Meksika ilə də buna bənzər siyasət aparır. Müsəlman ölkələrində demokratiyanın boğulduğunu deyən Ağ Ev sanki Latin Amerikasını ölkələrində demokratiyanın ilk hərfinin belə olmasından xəbərsizdir. Ekspertlər daha çox bu amili ABŞ-a miqrant axınının ola biləcəyi ilə əlaqələndirirlər. Onlar hesab edirlər ki, əgər rəsmi Vaşinqton Amerika qitəsindəki ölkələrlə də müsəlman dünyası kimi davranarsa, o zaman miqrant axını altında qala bilər. Birləşmiş Ştatların ən çox bu təhlükədən ehtiyatlandığı deyilir.

Politoloq Elçin Mirzəbəyli ABŞ-in bu ikili siyasətinin müxtəlif səbəblərinin olduğunu düşünür: "İlk səbəb ondan ibarətdir ki, Latin Amerikasını ölkələri hazırda ABŞ-in xarici siyasətində prioritet yerlərdə dayanır. Digər tərəfdən, Latin Amerikasından olan ABŞ vətəndaşları ölkə əhalisinin təxminən 17-18 faizini təşkil edirlər ki, bu da çox ciddi bir rəqəmdir. Yəni Latin Amerikasını ölkələri ilə baş verə biləcək hər hansı bir proses ölkə daxilindəki siyasi sabitliyə də təsir göstərə bilər. Çox güman ki, bu amil də nəzərə alınır. ABŞ adətən "oturduğu yeri çirkəndirmir". Vaşinqtonun geosiyasi maraqları indi daha çox Avrasiyada cəmləşib. Başqa bir səbəb isə ondan ibarətdir ki, Latin Amerikasında ərəb ölkələrindəki kimi rejimlər yoxdur. Hətta Kuba belə öz siyasi sistemə görə ərəb ölkələrindən daha demokratikdir. Təbii ki, bütün bunlar ABŞ-in müsəlman ölkələrinə müdaxiləsi üçün əsas sayıla bilməz. Çünki ABŞ ərəb ölkələrindəki qeyri-demokratik rejimlərlə yaxından əməkdaşlıq edir. Deməli, məsələ geosiyasi maraqlarla bağlıdır. Yaxın Şərqi, Aralıq dənizi hövzəsinin enerji resursları və mühüm əhəmiyyət kəsb edən nəqliyyat dəhlizləri ABŞ-in bu coğrafiyaya daha çox diqqət yetirməsini zəruri edir. ABŞ geosiyasi məktəbinin banisi Makindere görə, global güclü olmanın yolu Avrasiyaya sahiblənməkdən keçir".

□ Cavanshir ABBASLI

Elçin Mirzəbəyli

Azərbaycanın ət və ət məhsulları bazarında biabırçı vəziyyət qalmaqdadır. Mətbuat yazır, telekanallar göstərir, radiolar eşitdir. Amma nə faydası? 2 manat 50 qəpiyə satılan kolbasalar piştaxtalardan kəm olmur. Restoranlarda menyuya daxil edilən, süfrəyə bəh-bəhlə verilən ətərin dadı, keyfiyyəti ürək bulandırır.

Sanki Azərbaycanda müvafiq sahəyə nəzarət edən qurumların rəsmiləri gözdən, qulaqdan əlillərdir, vegetarianlardır. Restoranlara toya çağırılmırlar və ya getmirlər. Mətbuatı izləmirlər, telekanallara da baxmırlar. Heç polis məlumatlarında ara-sıra yer alan atların sürü ilə oğurlanması, eşşəklərin qaçırılması haqda xəbərləri də eşitmirlər.

Bu gün bölgələrdə və paytaxt Bakıda mənşəyi məlum olmayan ət daşınmaqdadır. Ölmüş, yarımcan, xəstə heyvan ətəri ard-arası kəsilmədən paytaxta daşınır. Yəni qəzetlər yazır, telakanallar göstərir, murdar ətərin Bakıya daşınması bir qədər zəifləyir. Və ara sakitləşdisə, murdar ətərin ticarəti yenə canlanır. Bu alverdə əl qızdıran kimlərdir? Kimlər qazanır belə iyrenc və qanunsuz alverdən? Mənşəyi məlum olmayan ətərin üzərinə baytarlıq idarələrinin möhürü və rəsmi sağlamlıq arayışları necə verilir?

Məsələ ilə bağlı Azad İstehlakçılar Birliyinin sədri Eyyub Hüseynov illərdir ki, danışır, murdar ət ticarətini durdurmaq üçün yetərli məlumatları açıqlayır. Amma çi fayda? Eyyub Hüseynov bir müddət əvvəl qəzetimizə açıqlamasında olduqca ciddi faktları bölüşmüşdü.

Sitat: "Bu gün Bakının əksər bazarlarında - Yasamal bazarı, 9-cu mikrorayon, 3-cü mikrorayon, Nərimanov rayonu ərazisində bazarlarda, "Təzə Bazar"da və sair yerlərdə küçələrdə heyvanlar kəsilir. Bu ərazilərdə hətta kəsiləcək üçün gətirilən heyvanlar gecələr küçələ-

Azərbaycan bazarları "leşyiğanlar mafiyası"nın əsarətindən qurtula bilmir

İt ətini at ətinə qarışdırıb kolbasaya çevrilir; 3 dövlət qurumu acizlik göstərir...

rə bağlanır və sakinlərə narahatlıq yaradır. Çünki Azərbaycanda bazar öz qanunları ilə işləyir. Azərbaycan istehlakçısı gözü ilə gördüyü ət almaq istəyir. Sual olunur ki, niyə Azərbaycan istehlakçısı küçələrdə antisənitar şəraitdə satılan ətəri alır, böyük supermarketlərdən, yaxşı vəziyyətdə satılan ət almır? Ona görə ki, istehlakçının artıq inamı qalmayıb. Yaxud da istehlakçı səhər saatlarında bazara daxil olanda ətərin üzərində baytarların sağlamlıq yoxlanışı haqqında möhürlərini görür. İstehlakçı bunu anlayır ki, bu möhürlər yoxlanılmadan vurulub. İstehlakçı bilir ki, səhər tezdən bazarda baytarlıq yerləri açıq olmur ki, onlar həqiqi yoxlamalar aparsınlar. Onlar bilirler

ki, bu möhürlər yalandan vurulub. Bazarlarda yalançı ekspertizalar keçirilir, pullar yığılır və sənədlər verilir. Hətta istehlakçı görür ki, bazarlarda ağzı açılmamış şüşə qablarda olan turşular üçün ekspertizadan keçirilmə sənədləri verilir. Ona görə də, istehlakçı bunlara inanmır. Buna görə də istehlakçı istəyir ki, heyvanın kəsilmə prosesini gözü ilə görsün və inansın. Hətta bazarlarda, küçələrdə, insanların gözü qarşısında kəsilən heyvanların da heç biri ekspertizadan keçirilmədən istehlakçıya satılır. Mən dəfələrlə şahidi olmuşam ki, Bərdə bazarından, Sabirabadda məcburi köçkünlərin bazarından və digər bazarlardan onlarla heyvanlar maşınlarla yığılaraq, heç

bir yoxlamadan keçmədən, qan analizi götürülmədən, baytarlıq dərmanlarının qalıqları müəyyən olunmadan saxta kağızlar alınır və Bakıya gətirilib guya sanitariyadan keçirilməsi barədə kağız alınaraq kütləvi satış məntəqələrində satılır. Onların bir hissəsi marketlərə göndərilir".

Azərbaycanda bu sahədə dünyanın heç bir ölkəsində baş verməyən hadisələr baş verir. Mil-Muğan və Qarabağ zonasında ölmüş, murdar olmuş malların cəsədləri yığılaraq Bakıya gətirilir. "Leşyiğanlar mafiyası" haqda da çox yazmışıq. Bu mafianın üzvləri murdar olub çölə atılan cəsədləri yığır və ya xəstə mal-heyvanı sahibindən ətini kiloqra-

mini 1 manatdan alıb Bakıya gətirirlər. Eyyub Hüseynov dəfələrlə bu cür murdar ətərin satış şəbəkəsi haqda bildiklərini jurnalistlərə danışmışdır. Deyib ki, Azad İstehlakçılar Birliyi bu şəbəkəni ifşa etmək məqsədilə dövlət orqanları qarşısında məsələ qaldıraraq: "Dünyanın heç bir ölkəsində murdar ətərlər yeyilmir. Azərbaycan bu ətərlərin yeyilməsinə dair faktlar var, dövlət orqanlarına məlum olduğu kimi, bizə də məlumdur. Gecə 2-3 radələrində həmin ətərlərin gətirildiyi yerlər haqda dövlət orqanlarına məlumat vermişik. Amma heç bir nəticə olmayıb".

Bu sahədə vəziyyəti dəyişə biləcək qurumların - İqtisadi İnkişaf Nazirliyi, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi və Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsi rəsmilərinin hərəkətsizliyi Azərbaycan vətəndaşlarını, xüsusilə əhəlinin aztəminatlı hissəsini böyük təhlükə ilə üz-üzə qoyur. Vətəndaşların qida təhlükəsizliyi böyük təhlükə ilə üz-üzədir. Rəsmi qurumlar isə hərəkətə keçməyə tələsmirlər.

Kimi gözləyirlər? Yoxsa "Leşyiğanlar mafiyası"nın əlləri onlara da çatır? Ətin murdar olmasının və piştaxtaya, restoranlarda süfrələrə, uşaq bağçalarında gündəlik qida rasionuna daxil edilməsinin onlara aidiyyəti yoxdur? Ən azından Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsi murdar olmasına şübhə etdiyi ətədən nümunə götürüb ekspertizaya göndərər, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi ətini tərkibində baytarlıq dərmanlarının qalıqlarının səviyyəsini yoxlaya bilər. Birbaşa bazara nəzarət etməyə borclu olan İqtisadi İnkişaf Nazirliyi də səlahiyyətlərini işə salıb vəziyyəti dəyişə bilər.

Hökumət qurumlarının istehlakçı hüquqlarını qorumaq, bazan təhlükəli mallardan, murdar ətərdən azad etmək, vətəndaşlar arasında yoluxucu xəstəliklərin qarşısını almaq səlahiyyətləri var. Bunu işə etmirlər. Ölkədə ət bazarına nəzarəti gücləndirib koordinasiya etmək üçün bir müstəqil qurumun yaradılmasına və komissiya şəklində fəaliyyət göstərməsinə əşhedü-ehtiyac var.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Daha bir sərnəşin daşıyan mikroavtobus qəza törətdi

Bakı-Qazax magistralının Goranboy rayonundan keçən hissəsində, Borsunlu kəndi ərazisində Gəncə-Yevlax marşrutu üzrə sərnəşin daşıyan mikroavtobus qəzaya uğrayıb. ARB TV xəbər verir ki, hadisə səhər saatlarında baş verib.

Eyni istiqamətdə hərəkət edən Göygöl rayon sakini Namiq İmanova məxsus "Mercedes E-klas" markalı avtomobilə, Gəncə şəhər sakini Vüqar Bayramovun idarə etdiyi "Mercedes-Sprinter" markalı mikroavtobus toqquşub.

İlkin ehtimala qəza sürücülərdən birinin ötmə əməliyyatını düzgün yerinə yetirməməsi səbəbindən baş verib. Toqquşma nəticəsində "Mercedes-Sprinter" yoldan çıxaraq aşılıb. Sürücü və 3 sərnəşin xəsarət alıb. Yaralılar dərhal Gəncə şəhər Təcili Tibbi Yardım Xəstəxanasına çatdırılıblar. Onlara ilkin tibbi yardım göstərilib.

Sürücü Vüqar Bayramova sol-yuxarı ətrafın əzilmiş-sıyrılmış yaraları, qapalı kəllə beyin travması diaqnozu qoyulub. Vəziyyəti ağır olduğundan Bakıdakı xəttəxanalardan birinə aparılıb.

Yaralanan digər üç sərnəşindən ikisi, 57 yaşlı Şirinova Nəcibə və 43 yaşlı Reyhun Qasımova ilkin tibbi yardım göstərildikdən sonra, ambulator müalicə üçün evə buraxılıblar. Xəsarət alan digər sərnəşin, 60 yaşlı Məhrüzə Tağıyeva isə Gəncə şəhər Təcili Tibbi Yardım Xəstəxanasının travmatologiya şöbəsinə yerləşdirilib.

Qəzanın dəqiq baş verəmə səbəbləri Baş Dövlət Yol Polis İdarəsi əməkdaşlarının apardığı araşdırmalardan sonra bəli olacaq.

Faktla bağlı araşdırma aparılır.

Kəskin hava dəyişikliyi kənd təsərrüfatı üçün təhlükəlidirmi?

Mütəxəssis: "Bugünkü hava dəyişikliyinə ziyanlı olacağını düşünmürəm, ancaq..."

Ölkədə bir neçə gündür ki, ardıcıl olaraq qeyri-sabit hava şəraiti müşahidə olunur. Belə ki, aprelin 9-dək havanın temperaturu yüksək olsa da, sonradan bir neçə dərəcə aşağı endi. Ötən axşamdan başlayaraq ölkə ərazisində hava şəraiti dəyişib, səhərdə şimşək çaxıb, aralıq yağış yağıb, dağlıq rayonlarda qar yağıb, hətta bəzi yerlərdə intensiv olub. Qar örtüyünün hündürlüyü Xinalıqda 30, Qırızda 22, Şahdağda 20, Sarıbaşda 5, Daşkəsəndə 1 sm-ə çatıb.

Bu cür qeyri-sabit hava şəraitinin aprelin 11-dək davam edəcəyi gözlənilir. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentinin Hidrometeoroloji Proqnozlar Bürosunun direktor müavini Gülşad Məmmədovani mətbuata verdiyi açıqlamaya görə növbəti günlərdə hava şəraiti yağmursuz olacaq: "Aprelin 11-də günorta saatlarından sonra hava şəraiti sabitləşəcək. Ayın 12-də hava şəraitinin dəyişən buludlu olacağı, gün ərzində əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir".

Ekspertlər qeyd edir ki, havaların bu cür qeyri-sabit keçməsi insan orqanizminə, xüsusən də meteohəssas insanlara mənfi təsir göstərir. Hava dəyişikliyinə xüsusən damarlarda, ürəkdə müəyyən problemlər yaratdığı bildirilir. Bəs bu cür hava şəraiti kənd təsərrüfatı üçün nə dərəcədə təhlükəli ola bilər?

Məsələ ilə bağlı ekspert Babək Tatlıyev "Yeni Müsavat"a danışmışdır. Ekspertin sözlərinə görə, təbiətin, bitkilərin oyanmasından sonra havanın kəskin surətdə dəyişməsi kənd

təsərrüfatı məhsullarına zərər gətirir: "Lakin hələ o amili görmürəm ki, çox kəskin soyuqlar düşsün. Ən azı 10 gün, 2 həftə isti olmalıdır ki, təbiət oyanmağa başlasın. Bundan sonra qar yağarsa açılan çiçəklər tökülə bilər. Bugünkü gündə hələ ki bu təhlükəni görmürəm. Lakin rayonlar, xüsusən də dağətəyi

rayonlar haqqında məlumat almaq lazımdır ki, doğrudan da orda təbiət oyanıbsa və birdən-birə soyuqlar düşsə, ola bilər ki, ziyan vursun. Amma bir daha qeyd edirəm, bu gün baş verən hava dəyişikliyi kənd təsərrüfatı üçün təhlükəli görmürəm".

□ Xalidə GƏRAY

Son ay-lar Azər bay-can da daxil olmaqla, Avropa ölkələrinə mühacirət edənlərin sayında kəskin artım var. Yaşadığı ölkədə problemlərin, təzyiqlərin əlindən zinhara gəlmiş insanlara qarşı isə hətta Avropada belə olsa ciddi təzyiqlər baş verir. Bunlar bir çox hallarda psixoloji, amma eyni zamanda fiziki təzyiqlər olur.

“Yeni Müsavat” “Oxfam” humanitar təşkilatının yaydığı son hesabatdan çıxış edərək, Avropa ölkələrində miqrantların başına gələn təzyiqlər barədə yazı hazırlayıb. Bu yazıda miqrant dalğasının başladığı illərdən bu günə qədər onların yaşadığı faciə xarakterli olaylar, detallar ümumiləşdirilib. Öncə hesabatdakı bəzi məqamlar barədə.

Avropa ölkələrinə sığınacaq ümidi ilə üz tutmuş qaçqın və miqrantları döyür, soyundurur, hər şeylərini əllərindən alır, hətta elektroşok da verirlərmiş. Özü də elə həmin Avropa ölkələrinin sərhədində. Bunu «Oxfam» humanitar təşkilatı ötən həftəsonu açıqladığı hesabatında bildirir. Qurum iddia edir ki, sonucda qaçqın və miqrantlar insan qaçaqçılarının əlinə keçir. Ən pis rəftar halları isə Serbiya və Makedoniyada baş verir. Uşaqlar da olan bir qrupu gecənin şaxtasında Bolqarıstan sərhədində saxlayıblar. Sonra da onlara deyiblər ki, Serbiyadakı qaçqın mərkəzinə aparılırlar.

«Oxfam» tədqiqatçıları miqrantlardan eşidiblər ki, xorvat polisi onları lüt soyunmağa və Serbiya sərhədi boyunca geri qayıtmağa məcbur edib. Bir dəstə sərhədçi isə onların dalınca gedərək dəyənəklə döyüb. Bəzilərinin üstünə it buraxıblar.

İddialara görə, Macarıstan rəsmiləri miqrantları soyunmağa və qarın üstündə oturmağa məcbur edib, üstlərinə su töküüb. Bolqarıstan polisi isə miqrantların üstündə axtarış aparmaqda, hər şeylərini, hətta ayaqqabılarını belə almaqda, sonra onları sərhəddən qaytarmaqda suçlanırlar.

Hesabatda vurğulanır ki, Qərbi Balkan ölkələri marşrutu boyunca qaçqın və miqrantlarla “əndişə yaradan” pis davranış aşkarlanıb. Bu iddialar daha çox Serbiya, Macarıstan, Xorvatiya, Bolqarıstan və Makedoniya sərhəddəkilərinə qarşı səslənir.

8.759 nəfərlik qəbul potensialı olan düşərgələrə 12.963 nəfər yerləşdirilib

Amma bu, yeganə fakt deyil. Birləşmiş Millətlər Təşkilatı Miqrant Yüksək Komissarlığının təqdim etdiyi rəqəmlərə görə, qaçqın və köçkünlərin daha çox yaşadığı beş adada yerləşən rəsmi, eləcə də qeyri-rəsmi qəbul mərkəzlərindəki qəbul potensialı 8.759-a bərabərdir. Amma bu adalardakı qaçqın və köçkünlərin sayı

Avropada miqrant düşərgələrində qırılan həyatlar - şok statistika, tükürpədən hekayələr

İntihar edənlər, öldürülən və həyat şərtlərinə məğlub olub həyatını itirənlər...

12.963 nəfərdir. Yeni rəsmən xidmət verə biləcəkləri potensialdan iki dəfə artıq qaçqını saxlayan bu düşərgələr əsasən Suriya, İraq və Əfqanıstan kimi müharibə bölgələrindən qrup halında köç edən insanların problemlərinin öhdəsindən gələ bilmir. İnsan Haqları İzləmə Təşkilatı da apardığı araşdırmalar nəticəsində müəyyən edib ki, Yunanıstandakı bəzi qaçqın düşərgələri insani standartlardan uzaqdır.

Miqrantın göz yaşları: “Artıq həyatım mənim əlimdə deyil”

Əfqanıstandan gələn 23 yaşlı Rza 2016-cı ilin mart ayında Midilliyə gəlib. Bu, Avropa Birliyi ilə Türkiyə arasındakı anlaşmanın qüvvəyə minməsindən dərhal sonra baş verib. O, 2017-ci ilin fevral ayında insan haqları müdafiəçiləri ilə görüşü zamanı adadakı şərtlər və gələcəyinin qeyri-müəyyənliyinə görə mənəvi zərər gördüyünü de-

yib: “Adaya 2016-cı ilin 21 martında gəldim. Təxminən bir ildir ki, buradayam. Adanı tərk edə bilmək üçün nə qanuni bir sənədim var, nə də bir qaçaqçılığa verə biləcək pulum. Özümü bir heç kimi hiss edirəm və artıq həyatımın idarəsindən məndə olmadığını düşünürəm. Adadan çıxma bilmirəm və bu qədər zaman burada qaldıqdan sonra artıq heç bir şeyin məqsədi olmadığını hiss edirem. Səbəbsiz yerə “dəli kimi” dolanıb durursan”.

“Burada insan özünü böyük həbsxanada hiss edir”

Bu ilin yanvar ayındakı kəskin qar və yağış, eləcə də sərt külək qaçqınların yaşadığı adalarda da vəziyyəti pisləşdirdi. Əfqanıstandan Midilliyə gələn 23 yaşındakı Mazar Ali fevral ayında onunla aparılan söhbətdə aşağıdakıları deyib: “Çadırımız bayırda, qarın altında olduğu üçün dağıldı. Yeni bir çadır almaq üçün Euroreliefe (çadırlardan cavabdeh bir

yardım təşkilatı) getdik. Amma bizə ancaq 3 gün sonra yeni çadır verilecəyi bildirildi. Bu səbəbdən də açıq havada 3 gün 3 gecə keçirdik. Adadan getməyimizə icazə verilmir. Burada insan özünü böyük bir həbsxanadakı kimi hiss edir. Tez-tez məndə belə bir hiss yaranır ki, azad şəkildə nəfəs ala bilmirəm. Bu hiss hər keçən gün daha da ağırlaşır”.

Midilliyə sentyabr ayında gələn 43 yaşlı İraq kürdü Dilşad isə başına gələnlər barədə bunu danışır: “Mənə dedilər ki, Euroreliefə gedib, oradan bir çadır alım və yerə qurum. Mən də elə etdim. Həmin vaxtdan bəri yay fəslə üçün nəzərdə tutulmuş bir çadırdə yaşayıram. Həyat şərtləri heç də yaxşı deyil. Yemək isə bizə çatmır. Sonuncu dəfə nə vaxt doyduğumu xatırlamıram”.

Midillidə 24-30 yanvar tarixlərində, yeni 6 gün ərzində üç nəfər kişi ölüb. Ölüm səbəbləri ilə bağlı rəsmi bir açıq-

ağırdır: “Burada çox acı çəkirim. Çünki qürurumu itirmişəm. Üç dəfə intihara cəhd etdim. Buranın şərtləri mənə İrandakı həbsxanayı, kabus və işgəncəni xatırladır. Bu durum mənə son dərəcə çarətsiz bir hala salır. Tibbi araşdırma sübut edir ki, bura mənə uyğun bir yer deyil. Amma səlahiyyətli şəxslər üçün bu araşdırmanın heç bir əhəmiyyəti yoxdur. Daha sonra mənə və qardaşımı çadırdan konteynerə köçürdülər. Altı aydır ki, kiçik bir yay çadırında yaşayırdım, indi vəziyyət nisbətən düzəlib”.

Araş deyib ki, “Doctors of the World”ün (“Dünya Həkimləri”) həyata keçirdiyi sağlamlıq müayinəsi nəticəsində durumunun kritik olması üzə çıxsada, onun xüsusi olaraq müalicə olunmasına imkan verilməyib: “Onlara bildirdim ki, mən zamanında siyasi məhbus olmuşam, işgəncələr görmüşəm və 3 dəfə bəmədə saxta hökmələr verilib. Məndən soruşdular ki, əgər bunlar baş veribsə, səni niyə öldürməyiblər. İzah etdim ki, onlar öldürməkdənsə, bu cür işgəncə üsuluna baş vururlar. Yaşadığım bütün fiziki və psixoloji problemləri danışsam da, kağızımıza “yox” yazıb, qaçqın statusu vermədilər”.

Miqrantı deportasiya etmək istəyiblər, özünü yandırır

Heç kim düşünməsin ki, bu qədər çətinliklərin arasından keçən miqrantlar sakit şəkildə həyatın axarını gözləyirlər. Onların bəziləri yaşadıkları çətinliklərə dözə bilməyib intihar edirlər. Ötən il Yunanıstanın Saqqız adasında deportasiya ediləcəyini öyrənən suriyalı miqrant üstünə benzin tökərək özünü yandırır. 29 yaşlı miqrantın bədəninin 88 faizi yanır. Baş vermiş hadisə nəticəsində daha 2 nəfər polis də yaralanıb.

Statistikaya görə, Almaniyaya miqrantlara qarşı şiddət ən çox olduğu ölkələr sırasındadır. Belə ki, bu ölkədə gün ərzində miqrantlara qarşı 10 hücum baş verir. 2016-cı il ərzində miqrantlara yönəlmiş 3 min 533 hücum olub. Bundan başqa, yardım təşkilatları işçilərinə qarşı da 217 hücum olub.

Federal İşlər Nazirliyinin rəsmi məlumatlarına görə, ötən il 2 min 545 hücum bir-başına olaraq miqrantları hədəf alıb. 988 hücum isə onların saxlandığı düşərgələrə qarşı olub. 2015-ci ildə isə miqrant düşərgələrinə yönəlmiş 1031 hücum olub. 2016-cı ildəki hücumlarda 43-ü uşaq olmaq üzrə, ümumən 560 miqrantın yaralandığı qeydə alınıb.

Sonda... Avropaya açılan qapılar heç də hər zaman təhlükəsiz həyat vəd etmir. Travmalar, fiziki və ruhi sağlamlığın təhlükə altında olması, çətinliklər, intiharlar, sui-qəsdlər... Hekayələr tükürpədidir. Və təkə yuxarıda yazdığımızdan ibarət deyil...

□ Sevinc TELMANQIZI

Yol hərəkəti qaydalarının pozulmasına görə ödənilmiş cərimələrin məbləği 5,5 milyon manat artıb

Daxili İşlər Nazirliyinin Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsi üzrə ödənilmiş cərimələr 2014-cü ildə 67 mln. 987 min 372 manat, 2015-ci ildə 73 mln. 452 min 509 manat təşkil edib ki, bu da ümumilikdə ölkə üzrə büdcə təşkilatlarının büdcədən kənar daxilolmalarının müvafiq olaraq 32,8%-nə bərabərdir.

APA-nın məlumatına görə, bu barədə Hesablama Palatasının 2016-cı il üzrə hesabatında deyilir.

Sənəddə qeyd edilib ki, 2015-ci ildə ödənilmiş cərimələrin məbləği 2014-cü il ilə müqayisədə 5 mln. 465 min 137 manat və ya 0,8% artıb. Ödənilən vəsaitlərin 2014-cü ildə 14,5%-i və ya 987 min 782 manatı, 2015-ci ildə isə 19,5%-i və ya 14 mln. 301 min 254 manatı əvvəlki illərdə qəbul edilmiş qərarlar üzrə ödənilmiş cərimələrdən ibarət olub. 2015-ci ildə əvvəlki illərdə qəbul edilmiş qərarlar üzrə ödənilən cərimə məbləği 2014-cü ilin müvafiq göstəricisindən 4 mln. 423 min 434 manat və ya 44% çox olub.

Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsi nəzdində ümumi sahəsi 52 min 363 kvadratmetr olan 17 duracaq, o cümlədən Bakı şəhərində 13, Abşeron rayonunda 2, Sumqayıt və Gəncə şəhərlərinin hər birində 1 du-

racaq fəaliyyət göstərib. Nəqliyyat vasitələrini duracaqlarda saxlanılmasına görə daxilolmalar 2014-cü ildə 67 min 995 manat, 2015-ci ildə 84 min 229,5 manat təşkil etməklə 16 min 234,5 manat və ya 23,9% artıb.

Nəqliyyat vasitələrinin təxliyə avtomobilləri (evakuator) vasitəsilə duracaqlara gətirilməsindən daxil olan vəsait isə 2014-cü ildə 47 min 900 manat, 2015-ci ildə 42 min 080 manat təşkil etməklə 5 min 820 manat və ya 12,2% azalıb.

Bakıda 42 yaşlı kişi narkotikin təsirindən öldü

Bakıda yüksək dozada narkotik qəbul edən şəxs ölüb. APA-nın məlumatına görə, Ağsu rayonundan Bakıya qonaq gələn, 1975-ci il təvəllüdü Cabir Aslan oğlu Mustafayev yüksək dozada narkotik qəbul etdiyi üçün komaya düşüb və dərhal xəstəxanaya yerləşdirilib. C. Mustafayev orada ölüb.

Faktla bağlı araşdırma aparılır.

Cəlilabadda yanacaq doldurma məntəqəsinə basqın edən şəxs tutuldu

Cəlilabadda yanacaq doldurma məntəqəsinə basqın edən şəxs saxlanılıb. "Report"-un məlumatına görə, bu, rayonun Alar kənd sakini Hüseynov Əliməmməd Yəhya oğludur.

Xatırladaq ki, ötən həftə Alar kəndi ərazisində "Al-petrol" yanacaq doldurma məntəqəsinə daxil olan maskalı şəxs orada işləyən şəxsləri bıçaqla hədələyib və seyfi açmağı tələb edib. İstəyinə nail ola bilməyən şəxs qaçaraq hadisə yerini tərk edib.

Hadisə ilə bağlı Cəlilabad Rayon Polis Şöbəsi tərəfindən araşdırmalar davam etdirilir.

Aprelin 19-da Yer kürəsi yaxınlığından asteroid keçəcək

Aprelin 19-da Yer kürəsinin yaxınlığından asteroid keçəcək. APA-nın "Svopi"-yə istinadən verdiyi məlumata görə, 2014 JO25 asteroidini teleskop vasitəsilə iki gün ərzində müşahidə etmək olar.

2014 JO25 asteroidi üç il əvvəl kəşf edilib. Onun diametri bir kilometrə yaxındır. 19 apreldə asteroid Yer kürəsinin 1.8 mln. km yaxınlığından keçəcək. Sonuncu dəfə 400 il əvvəl Yer kürəsinin yanından keçən asteroidi insanlar 500 ildən sonra müşahidə edə biləcək.

19 apreldə həmçinin digər səma cismi - PanSTARRS kometini müşahidə etmək mümkün olacaq. Onu binokl və ya teleskop vasitəsilə görmək mümkündür.

Bakıda ana və körpə doğuş zamanı ölüb, səbəb açıqlanıb

Respublika Kliniki Xəstəxanasında doğuş zamanı ana və uşaq ölümü baş verib. Xəstəxananın baş həkiminin müavini Mahir Babayev APA-ya açıqlamasında bildirib ki, 1989-cu il təvəllüdü Orucova Nurane Səməd qızı aprelin 8-i saat 12:00-da ağır vəziyyətdə və 40 dərəcə hərarətlə xəstəxanaya yerləşdirilib.

Onun sözlərinə görə, hamiləliyinin 27-ci həftəsində olan qadında sepsis, qaraciyər və böyrək çatışmazlığı olub: "Qanaxma və ölü döli qeydə alınıb. Qadının da vəziyyəti çox kritik-ağır olub, qaraciyər-böyrək çatışmazlığı müşahidə edilib. Lazımi tibbi yardımlara baxmayaraq, onu və körpəni xilas etmək mümkün olmayıb, aprelin 9-da ana və uşaq ölüb".

Baş həkimin müavini qeyd edib ki, meyit Məhkəmə Tibbi Ekspertiza və Pataloji Anatomiya Birliyinə verilib: "Birliyin rəyi nəticəsində məsələ Səhiyyə Nazirliyində araşdırılacaq".

25 yaşlı qızı yaşadığı binanın girişində bıçaqladılar

Bakının Nizami rayonunun 8-ci km. qəsəbəsində bıçaqlanma hadisəsi baş verib. "Report" xəbər verir ki, 1992-ci il təvəllüdü Hacıyeva Lalə Nurəddin qızı yaşadığı binanın girişində iki naməlum şəxsin hücumuna məruz qalıb.

Həmin şəxslər qızın boyun nahiyəsinə iki bıçaq zərbəsi endiriblər və əlindəki çantadan zorla alaraq qaçıblar. Ağır xəsarət alan qız xəstəxanaya yerləşdirilib. Onun vəziyyəti orta-ağırdır.

Faktla bağlı Nizami Rayon Polis İdarəsində araşdırma aparılır.

140 min dollara görə qardaşını qətlə yetirən şəxs həbsxanada öldü

Azərbaycanda daha bir məhkum ölümü qeydə alınıb. APA-nın məlumatına görə, Penitensiar Xidmətin Müalicə Müəssisəsində müalicə alan Şahbaz Əmiraslan oğlu Vəliyev xəstəlikdən dünyasını dəyişib.

Ş. Vəliyev bir neçə il əvvəl 140 min dollara satılmış ata mülkünün pulunun bölünməsi üstündə qardaşı Nəbi Vəliyevi bıçaqla qətlə yetirib.

Taksi sürücüsünün əlindən pul alıb qaçan "zek" yaxalandı

Bakının Sabunçu rayonunda taksi sürücüsünə qarşı soyğunçuluq edilib. Teleqraf.com xəbər verir ki, rayonun Bakıxanov qəsəbəsində Zəka Salmanın idarə etdiyi "VAZ-2107" markalı avtomobilə bir nəfər sərnişin minib.

O, avtomobildən düşərkən sürücünün əlindəki 32 manatı alaraq qaçıb. Taksi sürücüsü baş verən soyğunçuluqla bağlı Sabunçu Rayon Polis İdarəsinin 13-cü polis bölməsinə müraciət edib. Əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində hadisəni törətməkdə şübhəli bilinən Masallı rayon sakini Coşqun Qurbanov tutulub. Onun əvvəllər də məhkum olduğu məlum olub.

Elan

Mərkəzdə, "Gənclik" metrosunun çıxışında kupçalı tam 3 otaqlı daş ev, 5/4 orta blok. Su, qaz, işıq daimi. Nərimanov prokurorluğunun həyatında öz evimdir, orta təmirli. Qiyməti razılaşma ilə. Maklerlər narahat etməsin. Əlaqə telefonu: (070) 399-01-00; (050) 234-64-67

İZRAİL ƏNƏNƏSİ ƏSASINDA ÖZƏL TİBBİ SAHƏDƏ 20 İLLİK TƏCRÜBƏ!

Xəstəlikdən əzab çəkən insanlara Əsasən Kişilərə! Diqqət!!! Axırmı Şans!!!

Azərbaycanda və yaxud xaricdə diaqnozun təsdiqi və tam müalicəsi mümkün olmayıbsa, **doktor VAİZ SƏMƏDOV** şəxsi tibbi metodikası ilə Sizin uğurlu və daha qarantili olaraq aşağıdakı xəstəliklərinizi müayinə və müalicə edə bilər.

- * Diaqnozu bilinməyən ağır hallar;
- * Xərçəngə şübhəli olan prostat düyünlü adenoması. Prostatitlər;
- * Cinsi zəiflikdən impotensiyadək, marağın və aktların azalması;
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Sidikdə və spermada qan;
- * Spermanın azalması, itməsi;
- * Kişi cinsi orqanının birdən əyilməsi, balacalması;
- * Oğlan uşaqlarında cinsi orqanların (penisin və xayaların) yaşa görə balaca olması;
- * Ailədə olan hormonal və infeksiyon səbəbli sonsuzluq;
- * Tala-tala və hərtərəfli saçların tökülməsi;
- * Gecə-gündüz uşaq və böyüklərdə sidik aktların pozulmaları;
- * Baş-boyunda, onurğa-qılçaqlarda, qollar-ayaqlarda, qasıq-xayalarda ağrıları;
- * Psixo-nevroloji gərginlik, yuxusuzluq, qorxu, yaddaşın azalması və digər qərribə olan şikayətlər.
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalıqlar və ağırlaşmalar.

D-r V.Səmədovun əsas tibbi prinsipi - keyfiyyətli və təkrarsız müalicə aparmaq üçün xəstəliyin əsl və bütün səbəblərini aşkar etmək zəruridir.

Qəbula yazılmaq və ünvanı öyrənmək üçün saat 11-dən 23-ə dək, (050) 213-88-05 nömrəsinə, d-r Vaiz Səmədova zəng etmək olar.

Qəbul növbə ilə hər gün saat 12-dən sonra başlayır.

Azərbaycanın ot və ot məhsulları bazarında biabırçı vəziyyət qalmaqdadır. Mətbuat yazır, telekanallar göstərir, radiolar eşitdirir. Amma nə faydası? 2 manat 50 qəpiyə satılan kolbasalar piştaxtalardan kəm olmur. Restoranlarda menyuya daxil edilən, süfrəyə bəh-bəhlə verilən otların dadı, keyfiyyəti ürk bulandırır.

Sanki Azərbaycanda müvafiq sahəyə nəzarət edən qurumların rəsmiləri gözdən, qa-laqdan əlildir, vegeteridir. Restoranlara toya çağırılırlar və ya getmirlər. Mətbuatı izləmirlər, telekanallara da baxmırlar. Heç polisin məlumatlarında ara-sıra yer alan atların sürü ilə oğurlanması, eşşəklərin qaçırılması haqda xəbərləri də eşitmirlər.

Bu gün bölgələrdə və paytaxt Bakıda mənşəyi məlum olmayan ot daşınmaqdadır. Ölmüş, yarımcan, xəstə heyvan otləri ardi-arası kəsilmədən paytaxta daşınır. Yenə qəzetlər yazır, telakanallar göstərir, murdar otlərin Bakıya daşınması bir qədər zəifləyir. Və ara sakitləşdisə, murdar otlərin ticarəti yenə canlanır. Bu alverdə əl qızdıran kimlərdir? Kimlər qazanır belə iy-rənc və qanunsuz alverdən? Mənşəyi məlum olmayan otlərin üzərinə baytarlıq idarələrinin möhürü və rəsmi sağlamlıq arayışları necə verilir?

Məsələ ilə bağlı Azad İstehlakçılar Birliyinin sədri Eyyub Hüseynov illərdir ki, danışır, murdar ot ticarətini durdurmaq üçün yetərli məlumatları açıqlayır. Amma çi fayda. Eyyub Hüseynov bir müddət əvvəl qəzetimizə açıqlamasında olduqca ciddi faktları bölüşmüşdü.

Sitat: "Bu gün Bakının əksər bazarlarında - Yasamal bazarı, 9-cu mikrorayon, 3-cü mikrorayon, Nərimanov rayonu ərazisində bazarlarda, "Təzə Bazar"da və sair yerlərdə küçələrdə heyvanlar kəsilir. Bu ərazilərdə hətta kəsilmək üçün gətirilən heyvanlar gecələr küçələ-

Azərbaycan bazarları "leşyığanlar mafiyası"nın əsarətindən qurtula bilmir

İt eti at etinə qarışdırılıb kolbasaya çevrilir; 3 dövlət qurumu acizlik göstərir...

rə bağlanıb və sakinlərə narahatlıq yaradır. Çünki Azərbaycanda bazar öz qanunları ilə işləyir. Azərbaycan istehlakçısı gözü ilə gördüyü eti almaq istəyir. Sual olunur ki, niyə Azərbaycan istehlakçısı küçələrdə antisənitar şəraitdə satılan otləri alır, böyük supermarketlərdən, yaxşı vəziyyətdə satılan ot almır? Ona görə ki, istehlakçının artıq inamı qalmayıb. Yaxud da istehlakçı səhər saatlarında bazara daxil olanda otlərin üzərində baytarların sağlamlıq yoxlanışı haqqında möhürlərini görür. İstehlakçı bunu anlayır ki, bu möhürlər yoxlanılmadan vurulub. İstehlakçı bilir ki, səhər tezdən bazarda baytarlıq yerləri açıq olmur ki, onlar heç qıyoxlamalar aparsınlar. Onlar bilirler

ki, bu möhürlər yalandan vurulub. Bazarlarda yalançı ekspertizalar keçirilir, pullar yığılır və sənədlər verilir. Hətta istehlakçı görür ki, bazarlarda ağız açılmamış şüşə qablarında olan turşular üçün ekspertizadan keçirilmə sənədləri verilir. Ona görə də istehlakçı bunlara inanmır. Buna görə də istehlakçı istəyir ki, heyvanın kəsilmə prosesini gözü ilə görsün və inansın. Hətta bazarlarda, küçələrdə, insanların gözü qarşısında kəsilən heyvanların da heç biri ekspertizadan keçirilmədən istehlakçıya satılır. Mən dəfələrlə şahidi olmuşam ki, Bərdə bazarından, Sabirabadda məcburi köçkünlərin bazarından və digər bazarlardan onlarla heyvanlar maşınlarla yığılaraq, heç

bir yoxlamadan keçmədən, qan analizi götürülmədən, baytarlıq dərmanlarının qalıqları müəyyən olunmadan saxta kağızlar alınır və Bakıya gətirilib guya sanitariyadan keçirilməsi barədə kağız alınaraq kütləvi satış məntəqələrində satılır. Onların bir hissəsi marketlərə göndərilir".

Azərbaycanda bu sahədə dünyanın heç bir ölkəsində baş verməyən hadisələr baş verir. Mil-Muğan və Qarabağ zonasında ölmüş, murdar olmuş malların cəsədləri yığılaraq Bakıya gətirilir. "Leşyığanlar mafiyası" haqda da çox yazmışıq. Bu mafianın üzvləri murdar olub çölə atılan cəsədləri yığır və ya xəstə mal-heyvanı sahibindən etin

kiloqramını 1 manatdan alıb Bakıya gətirirlər. Eyyub Hüseynov dəfələrlə bu cür murdar otlərin satış şəbəkəsi haqda bildiklərini jurnalistlərə danışmışdır. Deyib ki, Azad İstehlakçılar Birliyi bu şəbəkəni ifşa etmək məqsədilə dövlət orqanları qarşısında məsələ qaldırır: "Dünyanın heç bir ölkəsində murdar otlər yeyilmir. Azərbaycanda bu otlərin yeyilməsinə dair faktlar var, dövlət orqanlarına məlum olduğu kimi, bizə də məlumdur. Gecə 2-3 radələrində həmin otlərin gətirildiyi yerlər haqda dövlət orqanlarına məlumat vermişik. Amma heç bir nəticə olmayıb".

Bu sahədə vəziyyəti dəyişə biləcək qurumların - İqtisadi İnkişaf Nazirliyi, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi və Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsi rəsmilərinin hərkətsizliyi Azərbaycan vətəndaşlarını, xüsusilə əhalinin aztəminatlı hissəsini böyük təhlükə ilə üz-üzə qoyur. Vətəndaşların qida təhlükəsizliyi böyük təhlükə ilə üz-üzədir. Rəsmi qurumlar isə hərəkətə keçməyə tələsmirlər.

Kimi gözləyirlər? Yoxsa "Leşyığanlar mafiyası"nın əlləri onlara da çatır? Etin murdar olmasının və piştaxtaya, restoranlarda süfrələrə, uşaq bağçalarında gündəlik qida rasionuna daxil edilməsinin onlara aidiyyəti yoxdur? Ən azından Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsi murdar olmasına şübhə etdiyi otlərdən nümunə götürüb ekspertizaya göndərər, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi etin tərkibində baytarlıq dərmanlarının qalıqlarının səviyyəsini yoxlaya bilər. Birbaşa bazara nəzarət etməyə borclu olan İqtisadi İnkişaf Nazirliyi də səlahiyyətlərini işə salıb vəziyyəti dəyişə bilər.

Hökumət qurumlarının istehlakçı hüquqlarını qorumaq, bazan təhlükəli mallardan, murdar otlərdən azad etmək, vətəndaşlar arasında yoluxucu xəstəliklərin qarşısını almaq səlahiyyətləri var. Bunu isə etmirlər. Ölkədə ot bazarına nəzarəti gücləndirib koordinasiya etmək üçün bir müstəqil qurumun yaradılmasına və komissiya şəklində fəaliyyət göstərməsinə əşhedü-ehtiyac var.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Kəskin hava dəyişikliyini kənd təsərrüfatı üçün təhlükəlidirmi?

Mütəxəssis: "Bugünkü hava dəyişikliyinin ziyanlı olacağını düşünmürəm, ancaq..."

Ölkədə bir neçə gündür ki, ardıcıl olaraq qeyri-sabit hava şəraiti müşahidə olunur. Belə ki, aprelin 9-dək havanın temperaturu yüksək olsa da, sonradan bir neçə dərəcə aşağı endi. Otən axşamdan başlayaraq ölkə ərazisində hava şəraiti dəyişib, səhərdə şimşək çaxıb, aradı yağış yağıb, dağlıq rayonlarda qar yağıb, hətta bəzi yerlərdə intensiv olub. Qar örtüyünün hündürlüyü Xinalıqda 30, Qırızda 22, Şahdağda 20, Sarıbaşda 5, Daşkəsəndə 1 sm-ə çatıb.

Bu cür qeyri-sabit hava şəraitinin aprelin 11-dək davam edəcəyi gözlənilir. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentinin Hidrometeoroloji Proqnozlar Bürosunun direktor müavini Gülsad Məmmədovanın mətbuata verdiyi açıqlamaya görə, növbəti günlərdə hava şəraiti yağmursuz olacaq: "Aprelin 11-də günorta saatlarından sonra hava şəraiti sabitləşəcək. Ayın 12-də hava şəraitinin dəyişən buludlu olacağı, gün ərzində əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir".

Ekspertlər qeyd edir ki, havaların bu cür qeyri-sabit keçməsi insan orqanizminə, xüsusən də metohəssas insanlara mənfi təsir göstərir. Hava dəyişikliyi xüsusən damarlarda, ürəkdə müəyyən problemlər yaratdığı bildirilir. Bəs bu cür hava şəraiti kənd təsərrüfatı üçün nə dərəcədə təhlükəli ola bilər?

Məsələ ilə bağlı ekspert Babək Tatlıyev "Yeni Müsavat"a danışmışdır. Ekspertin sözlərinə görə, təbiətin, bitkilərin oyanmasından sonra havanın kəskin surətdə dəyişməsi

kənd təsərrüfatı məhsullarına zərər gətirir: "Lakin hələ o amili görmürəm ki, çox kəskin soyuqlar düşsün. Ən azı 10 gün, 2 həftə isti olmalıdır ki, təbiət oyanmağa başlasın. Bundan sonra qar yağarsa, açılan çiçəklər tökülə bilər. Bugünkü gündə hələ ki bu təhlükəni görmürəm. Lakin rayonlar, xüsus-

ən də dağətəyi rayonlar haqqında məlumat almaq lazımdır ki, doğrudan da orda təbiət oyanıbsa və birdən-birə soyuqlar düşsə, ola bilər ki, ziyan vursun. Bir daha qeyd edirəm, bu gün baş verən hava dəyişikliyini kənd təsərrüfatı üçün təhlükəli görmürəm".

□ Xəlida GƏRAY

Daha bir sənişin daşıyan mikroavtobus qəza törətdi

Bakı-Qaxax magistralının Goranboy rayonundan keçən hissəsində, Borsunlu kəndi ərazisində Gəncə-Yevlax marşrutu üzrə sənişin daşıyan mikroavtobus qəzaya uğrayıb. ARB TV xəbər verir ki, hadisə səhər saatlarında baş verib.

Eyni istiqamətdə hərəkət edən Göygöl rayonu sakini Namiq İmanova məxsus "Mercedes E-klas" markalı avtomobilə, Gəncə şəhəri sakini Vüqar Bayramovun idarə etdiyi "Mercedes-Sprinter" markalı mikroavtobus toqquşub.

İlkin ehtimala görə, qəza sürücülərdən birinin ötmə əməliyyatını düzgün yerinə yetirməməsi səbəbindən baş verib. Toqquşma nəticəsində "Mercedes-Sprinter" yoldan çıxaraq aşdı. Sürücü və 3 sənişin xəsarət alıb. Yaralılar dərhal Gəncə şəhər Təcili Tibbi Yardım Xəstəxanasına çatdırılıblar. Onlara ilkin tibbi yardım göstərilib.

Sürücü Vüqar Bayramova sol-yuxarı ətrafın əzilmiş-sıyrılmış yaraları, qapalı kəllə beyin travması diaqnozu qoyulub. Vəziyyəti ağır olduğundan Bakıdakı xəstəxanalardan birinə aparılıb.

Yaralanan digər üç sənişindən ikisi, 57 yaşlı Şirinova Nəcibə və 43 yaşlı Reyhan Qasımova ilkin tibbi yardım göstərildikdən sonra ambulator müalicə üçün evə buraxılıblar. Xəsarət alan digər sənişin, 60 yaşlı Məhrüzə Tağıyeva isə Gəncə şəhər Təcili Tibbi Yardım Xəstəxanasının travmatologiya şöbəsinə yerləşdirilib.

Qəzanın dəqiq başvermə səbəbləri Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsi əməkdaşlarının apardığı araşdırmalardan sonra bəli olacaq.

Faktla bağlı araşdırma aparılır.

MÜSAVAT

Son səhifə

N 74 (6688) 11 aprel 2017

Klinton Buşa şəkilli corablar hədiyyə edib

ABŞ-ın keçmiş prezidenti Bill Klinton dostuna, digər eks prezident Corc Buşa (böyük) baş çəkib. Texasda yerləşən Hyuston şəhərində baş tutan görüş barədə "Nyu York Daily News" xəbər verib. İnformasiyaya görə, Klinton 92 yaşlı təqaüdcüyə corab hədiyyə edib. Corabın üstü müxtəlif heyvan şəkilləri ilə bəzədilib. Nəşrin yazdığına görə, böyük Buş mütləq olaraq qeyri-adi corablar geyinir. Bunların sırasında isə üzərində superman şəkli olan corablar xüsusi yer tutur. "Biz onunla uşaqlardan, nəvələrdən, keçmiş və gələcəkdən danışdıq. Eyni zamanda corablar da bizim müzakirə mövzumuz oldu" - bunu isə Klinton twitter səhifəsində yazıb.

Böyük Buş sağ olan eks prezidentlər arasında ən yaşlı olandır. Amma o, hazırda parkinson xəstəliyindən əziyyət çəkir və xüsusi kreslodə hərəkət edir.

28 saat işləyən həkim koridorda yatıb qaldı

Çində həkimlərin iş rejimi həddən artıq ağırdır. Belə ki, Surgeon Luo Heng 28 saatlıq iş günündə 5 cərrahiyyə əməliyyatı girib. Bu uzun və yorucu günün ardınca Heng xəstəxana koridorunda, yerdəcə yatıb. Yatılı vəziyyətdə olan fotosunu dostlarından biri çəkib və sosial şəbəkədə paylaşdı. Çinlilər bu faktı həkimin fədakarlığı kimi qiymətləndiriblər və şəkildən sonra Hengə sosial şəbəkədə gözəl şərhlər yazılıb. Yayılan fotoların sırasında Henglə eyni rejimdə, 30 saata qədər fasiləsiz çalışan tibb personalının əməliyyat otaqlarında, yerdə, şəraitə vəziyyətdə yatmağa çalışdığı fotolar da yer alıb. Bu, çinli həkimlərin pozulan hüquqları kimi xarakterizə olunsada, vətəndaşlar tərəfindən olduqca yüksək qiymətləndirilib.

Hesabı ödəməmək üçün özünü dənizə atdı

Avstraliyalı reper Terri Pek polisə hücum ittihamı ilə məhkəmə qarşısına çıxıb. Kişini restoranda hesabı ödəmədən qaçdığı üçün saxlamışdılar. İnsident 9 apreldə Qold Kost şəhərində baş verib. 33 yaşlı müğənni balıq yeməkləri, içki və sair sifariş edib ki, bunların da ümumilikdə dəyəri 460 dollar olub. Yeməyi ye-

reper deyib ki, əslində o, hesabı ödəmədiyi üçün qaçmağa çalışmayıb. Sadəcə olaraq, restoranda yemək yeyərkən sevgilisi zəng edərək, ona deyib, bu dəqiqə uşaqlarını dünyaya gətirir: "Mən onu tapa bilmirdim. Hesabı ödəmədən aradan çıxmaq istəmirdim. Mən pulqabımı tapsam, hesabı da ödəyəcəkdim. Amma pulqabımı da tapa bilmədim".

Bundan başqa, reper restoranı bahaçılıqda ittiham edib və sifariş etdiyi yeməklərin də keyfiyyətsiz hazırlanmasından şikayətlənib. Sözügedən iş üzrə növbəti məhkəmə prosesi 4 mayda keçiriləcək. Reperi girov qarşılığında azad ediblər. Amma ondan Qold Kostu tərk etməmək və bir daha "Omeros Bros Seafood Restaurant"a gəlməmək barədə iltizam alınıb.

QOÇ - Yeni əlaqələr yaratmaq üçün ideal ərəfədir. Çox güman ki, bir neçə yeniliyin şahidi olacaqsınız. Sevindirici təkliflər də ləbüddür. Axşam qonaqlığa getmək sizə rahatlıq gətirəcək.

BUĞA - Saat 14-ə qədər ev şəraitində olmağınız vacibdir. Riskli iş görmək, səfərə çıxmaq yolverilməzdir. Əks təqdirdə, əsəbi məqamlar yaşayacaqsınız. Axşamsa qonaqlıq gözlənilir.

ƏKİZLƏR - İxtiyarınızda olan bu təqvim sizin üçün həddindən ziyadə uğurlu keçəcək. Ürəyinizdə olan şəxslərlə rastlaşmağınız, eləcə də təzə xəbərlər eşitməyiniz sizi sevindirəcək. Riskdən qorxmayın.

XƏRÇƏNG - Ulduzların düzümü səhənizlə bağlı bəzi problemlərlə rastlaşa biləcəyinizdən xəbər verir. Bu səbəbdən də orqanizminizə zidd olan qida və işlərdən yayınmalısınız.

ŞİR - O qədər də uğurlu gün deyil. Bir tərəfdən ətrafınızda lazımi adamların olmaması, digər tərəfdən əsəbi situasiyalar ovqatınızı korlaya bilər. Özünüzü təmkinli aparmağa çalışın.

QIZ - Astroloji göstəricilər günün diqtəsinə uyğun olaraq uzaq səfərə çıxmağınızı məsləhət görür. Digər sahələrdə passivlik hökm sürdüyündən neytral qalmağınız daha məqsədəuyğundur.

TƏRƏZİ - Təxminən saat 15-ə qədər ümumi ovqatınız xoş olacaq, ünsiyyətdə olduqlarınız sizi anlayacaq. Sonrakı müddətdə iş ciddi və böyük mübahisələrə cəlb olunacağınız gözlənilir.

ƏQRƏB - İxtiyarınızda olan bu təqvimdə üzərinizə böyük öhdəliklər düşür. Nəticənin uğurlu olacağını nəzərə alıb yorulmaqdan çəkinməyin. Kənar müdaxilələrə reaksiya verməyin.

OXATAN - Bütün enerjinizi fəaliyyət prinsipinə istiqamətləndirin. Çünki perspektivləriniz bu ərəfədən birbaşa asılı olacaq. İşgüzar sövdələşmələrdə mümkün qədər ötkəm olun.

OĞLAQ - Göy qübbəsi yalnız ev-əşiklə, bağ-bağatla məşğul olmağınızı tövsiyə edir. Digər işləri isə təxirə salmağınız məsləhətdir. Yaşca sizdən kiçik olanlara mərhəmət və qaygınızı artırın.

SUTÖKƏN - Maraqlı görüşlər və səfərlər yolunuzu gözləyir. Bir qədər qətiyyətli olun. Bədxah adamlara qarşı rəhmli olmaq o qədər də səmərəli deyil. Ulduzlar ac qalmağınızdan şikayətçidir.

BALİQLAR - Əgər bizneslə məşğulsunuzsa, bu gün bəxtiniz gətirə bilər. Çünki bütün göstəricilər uğurlu iş birliyi yaradacağınızdan, həmçinin varlanacağınızdan xəbər verir. Səfərə çıxmayın.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Aldığı tankdan qızıl külçə çıxdı, polisə xəbər verdi və...

Böyük Britaniyadan olan kolleksiyacı Nik Mid sovet tankı olan T-54-də 5 qızıl külçə tapıb. Onun ümumi dəyəri isə 2.5 milyon dollar olaraq hesablanıb. Bu barədə "The Sun" qəzeti yazıb. 55 yaşlı Mid internet auksion e-bayda bu tankı 37 min dollara satın alıb. Qızıl külçələri isə tankın yanacaq çəmində tapıb. O, mexanik Tod Çemberlenlə birgə tankı araşdıranda zaman zaman bu qızıl külçələr qəfil üzə çıxıb. Kolleksiyacı o qədər təəccüblənib ki, dərhal polisə bu barədə xəbər verib. Sonuncu isə ondan qızılı təhvil alıb. Britaniyalı isə mediaya açıqlamasında bunu deyib: "Ola bilər ki, mən qızılı geri ala bilməyim. Amma yenə də gözəl tankım mənə qalacaq".

Nikin aldığı T-54 tankı İraqa məxsusdur və 1990-1991-ci illərdə Fars körfəzindəki müharibədə istifadə olunub.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ
Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.100

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.